

大方广佛华严经

(八十卷：第四十一卷至第四十四卷)

唐于阗国三藏沙门实叉难陀译

南無本師釋迦牟尼佛

说 明

本简体注音版《大方广佛华严经》电子书，是根据《乾隆大藏经》大乘华严部，第 0084 部，唐于阗国三藏沙门实叉难陀译《大方广佛华严经》（80 卷）影印本校正注音的。读诵仪轨取自福建莆田广化寺《大方广佛华严经》印本，华严字母根据柏林禅寺《华严字母》印本校正，标点符号及注音仅供参考。

为了便于读诵，本电子书按顺序每四卷合为一册，共二十册。若每天读一册，可二十天读完。

本电子书是免费结缘品。特此说明。

仁慧草堂

二〇一八年四月

目 录

起诵仪	- 1 -
香赞	- 1 -
开经偈	- 1 -
大方广佛华严经卷第四十一	- 2 -
十定品第二十七之二	- 2 -
补阙真言	- 20 -
举赞	- 20 -
举字母赞	- 20 -
华严字母	- 21 -
回向偈	- 22 -
大方广佛华严经卷第四十二	- 23 -
十定品第二十七之三	- 23 -
补阙真言	- 45 -
举赞	- 45 -
举字母赞	- 45 -
华严字母	- 46 -
回向偈	- 47 -
大方广佛华严经卷第四十三	- 48 -
十定品第二十七之四	- 48 -
补阙真言	- 76 -
举赞	- 76 -
举字母赞	- 76 -
华严字母	- 77 -
回向偈	- 78 -
大方广佛华严经卷第四十四	- 79 -
十通品第二十八	- 79 -
十忍品第二十九	- 91 -
补阙真言	- 115 -
举赞	- 115 -
举字母赞	- 115 -
华严字母	- 116 -
回向偈	- 117 -

● 起诵仪

xiāngzàn

香赞

(一遍)

lú xiāngzhà ruò fǎ jiè méngxūn zhū fó hǎi huì xī yáowén suí chù jié
炉香乍爇.法界蒙薰.诸佛海会悉遥闻.随处结

xiángyún chéng yì fāng yīn zhū fó xiànuánshēn
祥云.诚意方殷.诸佛现全身.

ná mó xiāngyún gài pú sà mó hē sà
南无香云盖菩萨摩诃萨 (合掌三称)

ná mó běn shī shì jiā móu ní fó
南无本师释迦牟尼佛 (合掌三称)

kāi jīng jì

开经偈

(一遍)

wú shàng shèn shēn wēi miào fǎ bǎi qiān wàn jié nán zāo yù
无上甚深微妙法 百千万劫难遭遇

wǒ jīn jiàn wén dé shòu chí yuàn jiě rú lái zhēn shí yì
我今见闻得受持 愿解如来真实义

ná mó dà fāng guǎng fó huā yán jīng
南无大方广佛华严经 (合掌三称)

ná mó huā yán hǎi huì fó pú sà
南无华严海会佛菩萨 (合掌三称)

ná mó běn shī shì jiā móu ní fó
南无本师释迦牟尼佛 (合掌三称)

dà fāngguǎng fó huā yán jīng juàn dì sì shí yī
大方广佛华严经卷第四十一

táng yú tiánguósānzàngshāmén shí chānántuó yì
唐于阗国三藏沙门实叉难陀译

shí dìng pǐn dì èr shí qī zhī èr
十定品第二十七之二

fó zǐ yún hé wéi pú sà mó hē sà cì dì biàn wǎng zhū
“佛子！云何为菩萨摩诃萨次第遍往诸

fó guó tǔ shéntōng sān mèi fó zǐ cǐ pú sà mó hē sà guò yú
佛国土神通三昧？佛子！此菩萨摩诃萨过于

dōng fāng wú shù shì jiè fù guò ěr suǒ shì jiè wēi chén shù shì jiè yú
东方无数世界，复过尔所世界微尘数世界，于

bǐ zhū shì jiè zhōng rù cǐ sān mèi huò chà nà rù huò xū yú rù
彼诸世界中入此三昧，或刹那入，或须臾入，

huò xiāng xù rù huò rì chū fēn shí rù huò rì zhōng fēn shí rù huò
或相续入，或日初分时入，或日中分时入，或

rì hòu fēn shí rù huò yè chū fēn shí rù huò yè zhōng fēn shí rù
日后分时入，或夜初分时入，或夜中分时入，

huò yè hòu fēn shí rù huò yī rì rù huò wǔ rì rù huò bàn yuè rù
或夜后分时入，或一日入，或五日入，或半月入，

huò yī yuè rù huò yī nián rù huò bǎi nián rù huò qiān nián rù
或一月入，或一年入，或百年入，或千年入，

huò bǎi qiān nián rù huò yì nián rù huò bǎi qiān yì nián rù huò bǎi
或百千年入，或亿年入，或百千亿年入，或百

qiān nà yóu tā yì nián rù huò yī jié rù huò bǎi jié rù huò bǎi qiān
千那由他亿年入，或一劫入，或百劫入，或百千

jié rù huò bǎi qiān nà yóu tā yì jié rù huò wú shù jié rù huò wú
劫入，或百千那由他亿劫入，或无数劫入，或无

liàng jié rù huò wú biān jié rù huò wú děng jié rù huò bù kě shǔ
量劫入，或无边劫入，或无等劫入，或不可数

jié rù huò bù kě chēng jié rù huò bù kě sī jié rù huò bù kě
劫入，或不可称劫入，或不可思劫入，或不可

liàng jié rù huò bù kě shuō jié rù huò bù kě shuō bù kě shuō jié rù
量劫入，或不可说劫入，或不可说不可说劫入，

ruò jiǔ ruò jìn ruò fǎ ruò shí zhǒngzhǒng bù tóng pú sà yú
若久、若近、若法、若时，种种不同。菩萨于
bǐ bù shēng fēn bié xīn wú rǎn zhuó bú zuò è bú zuò bú èr
彼不生分别，心无染著，不作二、不作不二，
bú zuò pǔ bú zuò bié suī lí cǐ fēn bié ér yǐ shéntōng fāng biàn cóng
不作普、不作别，虽离此分别而以神通方便从
sān mèi qǐ yú yī qiè fǎ bú wàng bù shī zhì yú jiū jìng pì rú rì tiān
三昧起，于一切法不忘不失至于究竟。譬如日天
zǐ zhōu xíng zhào yào zhòu yè bú zhù rì chū míng zhòu rì mò míng yè
子周行照曜，昼夜不住；日出名昼，日没名夜，
zhòu yì bù shēng yè yì bú miè pú sà mó hē sà yú wú shù shì jiè
昼亦不生，夜亦不灭。菩萨摩诃萨于无数世界
rù shéntōng sān mèi rù sān mèi yǐ míng jiàn ěr suǒ wú shù shì jiè yì
入神通三昧，入三昧已，明见尔所无数世界亦
fù rú shì fó zǐ shì wéi pú sà mó hē sà dì sān cì dì biàn wǎng
复如是。佛子！是为菩萨摩诃萨第三次第遍往
zhū fó guó tǔ shéntōng dà sān mèi shàn qiǎo zhì
诸佛国土神通大三昧善巧智。

fó zǐ yún hé wéi pú sà mó hē sà qīng jìng shēn xīn xíng sān
“佛子！云何为菩萨摩诃萨清净深心行三

mèi fó zǐ cǐ pú sà mó hē sà zhī zhū fó shēn shù děng zhòng
昧？佛子！此菩萨摩诃萨知诸佛身数等众
shēng jiàn wú liàng fó guò ā sēng qí shì jiè wēi chén shù yú bǐ yī yī
生，见无量佛过阿僧祇世界微尘数。于彼一一
zhū rú lái suǒ yī yī qiè zhǒngzhǒng miào xiāng ér zuò gòng yǎng yī yī
诸如来所，以一切种种妙香而作供养，以一
qiè zhǒngzhǒng miào huā ér zuò gòng yǎng yī yī qiè zhǒngzhǒng gài dà
切种种妙华而作供养，以一切种种盖大
rú ā sēng qí fó chà ér zuò gòng yǎng yǐ chāo guò yī qiè shì jiè yī
如阿僧祇佛刹而作供养，以超过一切世界一
qiè shàng miào zhuāng yán jù ér zuò gòng yǎng sǎn yī qiè zhǒngzhǒng bǎo
切上妙庄严具而作供养，散一切种种宝
ér zuò gòng yǎng yī yī qiè zhǒngzhǒng zhuāng yán jù zhuāng yán jīng xíng
而作供养，以一切种种庄严具庄严经行
chù ér zuò gòng yǎng yī yī qiè wú shù shàng miào mó ní bǎo zàng ér zuò
处而作供养，以一切无数上妙摩尼宝藏而作
gòng yǎng yī fó shén lì suǒ liú chū guò zhū tiān shàng wèi yǐn shí ér zuò
供养，以佛神力所流出过诸天味饮食而作

gòngyǎng yī qiè fó chàzhǒngzhǒngshàngmiào zhū gòngyǎng jù néng yǐ
供养，一切佛刹种种上妙诸供养具，能以
shén lì pǔ jiē shè qǔ ér zuò gòngyǎng yú bǐ yī yī zhū rú lái suǒ
神力普皆摄取而作供养。于彼一一诸如来所，
gōngjìng zūnzhòng tóudǐng lǐ jìng jǔ shēn bù dì qǐngwèn fó fǎ
恭敬尊重，头顶礼敬，举身布地，请问佛法，
zàn fó píngděng chēngyángzhū fó guǎng dà gōng dé rù yú zhū fó suǒ
赞佛平等，称扬诸佛广大功德，入于诸佛所
rù dà bēi dé fó píngděng wú ài zhī lì yú yī niànqǐng yī qiè
入大悲，得佛平等无碍之力；于一念顷，一切
fó suǒ qín qiú miào fǎ rán yú zhū fó chūxīng yú shì rù bō niè pán
佛所勤求妙法，然于诸佛出兴于世、入般涅槃，
rú shì zhī xiàng jiē wú suǒ dé rú sǎndòng xīn liǎo bié suǒ yuán xīn
如是之相皆无所得。如散动心，了别所缘，心
qǐ bù zhī hé suǒ yuán qǐ xīn miè bù zhī hé suǒ yuán miè cǐ pú sà
起不知何所缘起，心灭不知何所缘灭；此菩萨
mó hē sà yì fù rú shì zhōng bù fēn bié rú lái chū shì jí niè pán xiàng
摩诃萨亦复如是，终不分别如来出世及涅槃相。
fó zǐ rú rì zhōng yáng yàn bù cóng yún shēng bù cóng chí shēng
佛子！如日中阳焰，不从云生，不从池生，
bù chǔ yú lù bú zhù yú shuǐ fēi yǒu fēi wú fēi shàn fēi è fēi
不处于陆，不住于水，非有非无，非善非恶，非
qīng fēi zhuó bù kān yǐn shù bù kě huì wū fēi yǒu tǐ fēi wú tǐ
清非浊，不堪饮漱，不可秽污，非有体非无体，
fēi yǒu wèi fēi wú wèi yī yīn yuán gù ér xiàn shuǐ xiàng wéi shí suǒ liǎo
非有味非无味，以因缘故而现水相，为识所了，
yuǎn wàng sì shuǐ ér xīng shuǐ xiǎng jìn zhī zé wú shuǐ xiǎng zì miè cǐ
远望似水而兴水想，近之则无，水想自灭；此
pú sà mó hē sà yì fù rú shì bù dé rú lái chū xīng yú shì jí niè pán
菩萨摩诃萨亦复如是，不得如来出兴于世及涅槃
xiàng zhū fó yǒu xiàng jí yǐ wú xiàng jiē shì xiǎng xīn zhī suǒ fēn bié
相。诸佛有相及以无相，皆是想心之所分别。
fó zǐ cǐ sān mèi míng wéi qīng jìng shēn xīn xíng pú sà mó hē sà yú
佛子！此三昧名为：清净深心行。菩萨摩诃萨于
cǐ sān mèi rù yǐ ér qǐ qǐ yǐ bù shī pì rú yǒu rén cóng shuì dé
此三昧，入已而起，起已不失。譬如有人从睡得
wù yì suǒ mèng shì jué shí suī wú mèng zhōng jìng jiè ér néng yì
寤，忆所梦事，觉时虽无梦中境界，而能忆

niàn xīn bú wàng shī pú sà mó hē sà yì fù rú shì rù yú sān mèi
念 心 不 忘 失。菩 萨 摩 诃 萨 亦 复 如 是，入 于 三 昧，
jiàn fó wén fǎ cóng dīng ér qǐ yì chí bú wàng ér yǐ cǐ fǎ kāi
见 佛 闻 法，从 定 而 起，忆 持 不 忘，而 以 此 法 开
xiǎo yī qiè dào chǎng zhòng huì zhuāng yán yī qiè zhū fó guó tǔ wú liàng
晓 一 切 道 场 众 会，庄 严 一 切 诸 佛 国 土，无 量
yì qù xī dé míng dá yī qiè fǎ mén jiē yì qīng jìng rán dà zhì jù
义 趣 悉 得 明 达，一 切 法 门 皆 亦 清 净，然 大 智 炬，
zhǎng zhū fó zhǒng wú wèi jù zú biàn cái bù jié kāi shì yǎn shuō shèn
长 诸 佛 种，无 畏 具 足，辩 才 不 竭，开 示 演 说 甚
shēn fǎ zàng shì wéi pú sà mó hē sà dì sì qīng jìng shēn xīn xíng dà sān
深 法 藏。是 为 菩 萨 摩 诃 萨 第 四 清 净 深 心 行 大 三
mèi shàn qiǎo zhì
昧 善 巧 智。

fó zǐ yún hé wéi pú sà mó hē sà zhī guò qù zhuāng yán
“佛 子！云 何 为 菩 萨 摩 诃 萨 知 过 去 庄 严

zàng sān mèi fó zǐ cǐ pú sà mó hē sà néng zhī guò qù zhū fó chū
藏 三 昧？佛 子！此 菩 萨 摩 诃 萨 能 知 过 去 诸 佛 出
xiàn suǒ wèi jié cì dì zhōng zhū chà cì dì chà cì dì zhōng zhū jié
现，所 谓：劫 次 第 中 诸 刹 次 第，刹 次 第 中 诸 劫
cì dì jié cì dì zhōng zhū fó chū xiàn cì dì fó chū xiàn cì dì zhōng
次 第，劫 次 第 中 诸 佛 出 现 次 第，佛 出 现 次 第 中
shuō fǎ cì dì shuō fǎ cì dì zhōng zhū xīn yào cì dì xīn yào cì dì
说 法 次 第，说 法 次 第 中 诸 心 乐 次 第，心 乐 次 第
zhōng zhū gēn cì dì gēn cì dì zhōng tiáo fú cì dì tiáo fú cì dì
中 诸 根 次 第，根 次 第 中 调 伏 次 第，调 伏 次 第
zhōng zhū fó shòu mìng cì dì shòu mìng cì dì zhōng zhī yì nà yóu tā
中 诸 佛 寿 命 次 第，寿 命 次 第 中 知 亿 那 由 他
nián suì shù liàng cì dì fó zǐ cǐ pú sà mó hē sà dé rú shì wú
年 岁 数 量 次 第。佛 子！此 菩 萨 摩 诃 萨 得 如 是 无
biān cì dì zhì gù zé zhī guò qù zhū fó zé zhī guò qù zhū chà zé
边 次 第 智 故，则 知 过 去 诸 佛，则 知 过 去 诸 刹，则
zhī guò qù fǎ mén zé zhī guò qù zhū jié zé zhī guò qù zhū fǎ zé
知 过 去 法 门，则 知 过 去 诸 劫，则 知 过 去 诸 法，则
zhī guò qù zhū xīn zé zhī guò qù zhū jiě zé zhī guò qù zhū zhòng shēng
知 过 去 诸 心，则 知 过 去 诸 解，则 知 过 去 诸 众 生，
zé zhī guò qù zhū fán nǎo zé zhī guò qù zhū yí shì zé zhī guò qù zhū
则 知 过 去 诸 烦 恼，则 知 过 去 诸 仪 式，则 知 过 去 诸

qīngjìng fó zǐ cǐ sānmèimíng guò qù qīngjìngzàng yú yī niàn
清静。佛子！此三昧名：过去清静藏，于一念
zhōng néng rù bǎi jié néng rù qiān jié néng rù bǎiqiān jié néng
中，能入百劫，能入千劫，能入百千劫，能
rù bǎiqiān yì nà yóu tā jié néng rù wú shù jié néng rù wú liàng jié
入百千亿万那由他劫，能入无数劫，能入无量劫，
néng rù wú biān jié néng rù wú děng jié néng rù bù kě shǔ jié néng
能入无边劫，能入无等劫，能入不可数劫，能
rù bù kě chēng jié néng rù bù kě sī jié néng rù bù kě liáng jié
入不可称劫，能入不可思劫，能入不可量劫，
néng rù bù kě shuō jié néng rù bù kě shuō bù kě shuō jié fó zǐ
能入不可说劫，能入不可说不可说劫。佛子！
bǐ pú sà mó hē sà rù cǐ sānmèi bú miè xiàn zài bù yuán guò qù
彼菩萨摩訶萨入此三昧，不灭现在，不缘过去。
fó zǐ bǐ pú sà mó hē sà cóng cǐ sānmèi qǐ yú rú lái suǒ shòu
佛子！彼菩萨摩訶萨从此三昧起，于如来所受
shí zhǒng bù kě sī yì guàndǐng fǎ yì dé yì qīngjìng yì chéng
十种不可思议灌顶法，亦得、亦清静、亦成
jiù yì rù yì zhèng yì mǎn yì chí píngděngliǎo zhī sān lún
就、亦入、亦证、亦满、亦持，平等了知三轮
qīngjìng hé děng wéi shí yī zhě biàn bù wéi yì èr zhě shuō fǎ wú
清静。何等为十？一者辩不违义，二者说法无
jìn sānzhě xùn cí wú shī sì zhě yào shuō bú duàn wǔ zhě xīn wú
尽，三者训词无失，四者乐说不断，五者心无
kǒng wèi liù zhě yǔ bì chéng shí qī zhě zhòng shēng suǒ yī bā zhě
恐惧，六者语必诚实，七者众生所依，八者
jiù tuō sān jiè jiǔ zhě shàngēn zuì shèng shí zhě tiáo yù miào fǎ fó
救脱三界，九者善根最胜，十者调御妙法。佛
zǐ cǐ shì shí zhǒng guàndǐng fǎ ruò pú sà rù cǐ sānmèi cóng sān
子！此是十种灌顶法。若菩萨入此三昧，从三
mèi qǐ wú jiàn zé dé rú gē luó luó rù tāi zàng shí yú yī niàn jiān
昧起，无间则得。如歌罗逻入胎藏时，于一念间
shí zé tuō shēng pú sà mó hē sà yì fù rú shì cóng cǐ dìng qǐ
识则托生；菩萨摩訶萨亦复如是，从此定起，
yú rú lái suǒ yī niàn zé dé cǐ shí zhǒng fǎ fó zǐ shì míng pú
于如来所，一念则得此十种法。佛子！是名菩

¹ 大正藏：辞

sà mó hē sà dì wǔ zhī guò qù zhuāngyánzàng dà sān mèishànqiǎo zhì
萨摩诃萨第五知过去庄严藏大三昧善巧智。

fó zǐ yún hé wéi pú sà mó hē sà zhì guāng míng zàng sān
“佛子！云何为菩萨摩诃萨智光明藏三

mèi fó zǐ bǐ pú sà mó hē sà zhù cǐ sān mèi néng zhī wèi lái
昧？佛子！彼菩萨摩诃萨住此三昧，能知未来

yī qiè shì jiè yī qiè jié zhōngsuǒyǒuzhū fó ruò yǐ shuō ruò wèi shuō
一切世界一切劫中所有诸佛；若已说、若未说，

ruò yǐ shòu jì ruò wèi shòu jì zhǒngzhǒng míng hào gè gè bù tóng
若已授记、若未授记，种种名号各各不同，

suǒ wèi wú shù míng wú liàng míng wú biān míng wú děng míng
所谓：无数名、无量名、无边名、无等名、

bù kě shǔ míng bù kě chēng míng bù kě sī míng bù kě liáng míng
不可数名、不可称名、不可思名、不可量名、

bù kě shuō míng dāng chū xiàn yú shì dāng lì yì zhòng shēng dāng
不可说名；当出现于世，当利益众生，当

zuò fǎ wáng dāng xīng fó shì dāng shuō fú lì dāng zàn shàn yì
作法王，当兴佛事，当说福利，当赞善义，

dāng shuō bái fēn yì dāng jìng zhì zhū è dāng ān zhù gōng dé dāng
当说白分义，当净治诸恶，当安住功德，当

kāi shì dì yī yì dì dāng rù guàn dǐng wèi dāng chéng yī qiè zhì
开示第一义谛，当入灌顶位，当成一切智。

bǐ zhū rú lái xiū yuán mǎn xíng fā yuán mǎn yuàn rù yuán mǎn zhì
彼诸如来修圆满行，发圆满愿，入圆满智，

yǒu yuán mǎn zhòng bèi yuán mǎn zhuāng yán jí yuán mǎn gōng dé wù
有圆满众，备圆满庄严，集圆满功德，悟

yuán mǎn fǎ dé yuán mǎn guǒ jù yuán mǎn xiàng chéng yuán mǎn jué
圆满法，得圆满果，具圆满相，成圆满觉。

bǐ zhū rú lái míng xìng zhǒng zú fāng biàn shàn qiǎo shéntōng biàn huà
彼诸如来名姓种族、方便善巧、神通变化、

chéng shú zhòng shēng rù bō niè pán rú shì yī qiè jiē xī liǎo zhī
成熟众生、入般涅槃，如是一切皆悉了知。

cǐ pú sà yú yī niàn zhōng néng rù yī jié bǎi jié qiān jié bǎi
此菩萨于一念中，能入一劫、百劫、千劫、百

qiān jié bǎi qiān yì nà yóu tā jié rù yán fú tí wēi chén shù jié
千劫、百千亿那由他劫，入阎浮提微尘数劫，

rù sì tiān xià wēi chén shù jié rù xiǎo qiān shì jiè wēi chén shù jié rù
入四天下微尘数劫，入小千世界微尘数劫，入

zhōngqiān shì jiè wēichénshù jié rù dà qiān shì jiè wēichénshù jié
中千世界微尘数劫，入大千世界微尘数劫，
rù bǎi fó chàwēichénshù jié rù bǎiqiān fó chàwēichénshù jié rù
入百佛刹微尘数劫，入百千佛刹微尘数劫，入
bǎiqiān yì nà yóu tā fó chàwēichénshù jié rù wú shù fó chàwēichén
百千亿那由他佛刹微尘数劫，入无数佛刹微尘
shù jié rù wú liàng fó chàwēichénshù jié rù wú biān fó chàwēichén
数劫，入无量佛刹微尘数劫，入无边佛刹微尘
shù jié rù wú děng fó chàwēichénshù jié rù bù kě shù fó chàwēi
数劫，入无等佛刹微尘数劫，入不可数佛刹微
chénshù jié rù bù kě chēng fó chàwēichénshù jié rù bù kě sī fó
尘数劫，入不可称佛刹微尘数劫，入不可思佛
chàwēichénshù jié rù bù kě liáng fó chàwēichénshù jié rù bù kě
刹微尘数劫，入不可量佛刹微尘数劫，入不可
shuō fó chàwēichénshù jié rù bù kě shuō bù kě shuō fó chàwēichén
说佛刹微尘数劫，入不可说不可说佛刹微尘
shù jié rú shì wèi lái yī qiè shì jiè suǒ yǒu jié shù néng yǐ zhì huì jiē
数劫。如是未来一切世界所有劫数，能以智慧皆
xī liǎo zhī yǐ liǎo zhī gù qí xīn fù rù shí zhǒng chí mén hé zhě
悉了知。以了知故，其心复入十种持门。何者
wéi shí suǒ wèi rù fó chí gù dé bù kě shuō fó chàwēichénshù
为十？所谓：入佛持故，得不可说佛刹微尘数
zhū fó hù niàn rù fǎ chí gù dé shí zhǒng tuó luó ní guāng míng wú jìn
诸佛护念；入法持故，得十种陀罗尼光明无尽
biàn cái rù xíng chí gù chūshēng yuán mǎn shū shèng zhū yuàn rù lì
辩才；入行持故，出生圆满殊胜诸愿；入力
chí gù wú néng yǐng bì wú néng cuī fú rù zhì chí gù suǒ xíng
持故，无能映蔽，无能摧伏；入智持故，所行
fó fǎ wú yǒu zhàng ài rù dà bēi chí gù zhuàn yú bú tuì qīng jìng fǎ
佛法无有障碍；入大悲持故，转于不退清净法
lún rù chā bié shàn qiǎo jù chí gù zhuàn yī qiè wén zì lún jìng yī
轮；入差别善巧句持故，转一切文字轮，净一
qiè fǎ mén dì rù shī zǐ shòu shēng fǎ chí gù kāi fǎ guānyuè chū
切法门地；入师子受生法持故，开法关钥，出
yù yū ní rù zhì lì chí gù xiū pú sà xíng cháng bù xiū xī rù
欲淤泥；入智力持故，修菩萨行常不休息；入
shàn yǒu lì chí gù lìng wú biān zhòng shēng pǔ dé qīng jìng rù wú zhù
善友力持故，令无边众生普得清净；入无住

lì chí gù rù bù kě shuō bù kě shuō guǎng dà jié rù fǎ lì chí gù
力持故，入不可说不可说广大劫，入法力持故，

yǐ wú ài fāngbiàn zhì zhī yī qiè fǎ zì xìngqīngjìng
以无碍方便智，知一切法自性清净。

fó zǐ pú sà mó hē sà zhù cǐ sānmèi yǐ shànqiǎozhù
“佛子！菩萨摩诃萨住此三昧已，善巧住

bù kě shuō bù kě shuō jié shànqiǎozhù bù kě shuō bù kě shuō chā
不可说不可说劫，善巧住不可说不可说刹，

shànqiǎo zhī bù kě shuō bù kě shuō zhǒngzhǒngzhòngshēng shànqiǎo zhī
善巧知不可说不可说种种众生，善巧知

bù kě shuō bù kě shuō zhòngshēng yì xiàng shànqiǎo zhī bù kě shuō bù
不可说不可说众生异相，善巧知不可说不

kě shuō tóng yì yè bào shànqiǎo zhī bù kě shuō bù kě shuō jīng jìn zhū
可说同异业报，善巧知不可说不可说精进、诸

gēn xí qì xiāng xù chā bié zhū xíng shànqiǎo zhī bù kě shuō bù kě shuō
根习气、相续差别诸行，善巧知不可说不可说

wú liàng rǎn jìng zhǒngzhǒng sī wéi shànqiǎo zhī bù kě shuō bù kě shuō
无量染净种种思惟，善巧知不可说不可说

fǎ zhǒngzhǒng yì wú liàng wén zì yǎnshuō yán cí shànqiǎo zhī bù
法种种义、无量文字、演说言辞，善巧知不

kě shuō bù kě shuō zhǒngzhǒng fó chū xiàn zhǒng zú shí jié xiàn xiàng
可说不可说种种佛出现、种族、时节、现相、

shuō fǎ shī wéi fó shì rù bō niè pán shànqiǎo zhī bù kě shuō bù
说法、施为佛事、入般涅槃，善巧知不可说不

kě shuō wú biān zhì huì mén shànqiǎo zhī bù kě shuō bù kě shuō yī qiè
可说无边智慧门，善巧知不可说不可说一切

shéntōng wú liàng biàn xiàn fó zǐ pì rú rì chū shì jiān suǒ yǒu cūn
神通无量变现。佛子！譬如日出，世间所有村

yíng chéng yì gōngdiàn wū zhái shān zé niǎoshòu shù lín
营、城邑、宫殿、屋宅、山泽、鸟兽、树林、

huāguǒ rú shì yī qiè zhǒngzhǒngzhū wù yǒu mù zhī rén xī dé míngjiàn
花果，如是一切种种诸物，有目之人悉得明见。

fó zǐ rì guāng píngděng wú yǒu fēn bié ér néng lìng mù jiàn zhǒng
佛子！日光平等，无有分别，而能令目见种

zhǒngxiàng cǐ dà sānmèi yì fù rú shì tǐ xìng píngděng wú yǒu fēn
种相；此大三昧亦复如是，体性平等，无有分

bié néng lìng pú sà zhī bù kě shuō bù kě shuō bǎi qiān yì nà yóu tā chā
别，能令菩萨知不可说不可说百千亿那由他差

bié zhī xiàng fó zǐ cǐ pú sà mó hē sà rú shì liǎo zhī shí lìng zhū
别之相。佛子！此菩萨摩诃萨如是了知时，令诸
zhòngshēng dé shí zhǒng bù kōng hé děng wéi shí yī zhě jiàn bù kōng
众生得十种不空。何等为十？一者见不空，
lìng zhū zhòngshēngshēngshàngēn gù èr zhě wén bù kōng lìng zhū zhòng
令诸众生善根故；二者闻不空，令诸众
shēng dé chéngshú gù sān zhě tóngzhù bù kōng lìng zhū zhòngshēng xīn
生得成熟故；三者同住不空，令诸众生心
tiáo fú gù sì zhě fā qǐ bù kōng lìng zhū zhòngshēng rú yán ér zuò
调伏故；四者发起不空，令诸众生如言而作，
tōng dá yī qiè zhū fǎ yì gù wǔ zhě xíng bù kōng lìng wú biān shì jiè
通达一切诸法义故；五者行不空，令无边世界
jiē qīngjìng gù liù zhě qīn jìn bù kōng yú bù kě shuō bù kě shuō fó
皆清净故；六者亲近不空，于不可说不可说佛
chàzhū rú lái suǒ duàn bù kě shuō bù kě shuō zhòngshēng yí gù qī
刹诸如来所，断不可说不可说众生疑故；七
zhě yuàn bù kōng suí suǒ niàn zhòngshēng lìng zuò shèng gòngyǎng chéng
者愿不空，随所念众生，令作胜供养，成
jiù zhū yuàn gù bā zhě shànqiǎo fǎ bù kōng jiē lìng dé zhù wú ài jiě
就诸愿故；八者善巧法不空，皆令得住无碍解
tuō qīngjìng zhì gù jiǔ zhě yǔ fǎ yǔ bù kōng yú bù kě shuō bù kě
脱清净智故；九者雨法雨不空，于不可说不可
shuō zhū gēnzhòngshēngzhōng fāngbiàn kāi shì yī qiè zhì xíng lìng zhù fó
说诸根众生中，方便开示一切智行令住佛
dào gù shí zhě chūxiàn bù kōng xiàn wú biānxiàng lìng yī qiè zhòng
道故；十者出现不空，现无边相，令一切众
shēng jiē méngzhào gù fó zǐ pú sà mó hē sà zhù cǐ sānmèi dé
生皆蒙照故。佛子！菩萨摩诃萨住此三昧，得
shí zhǒng bù kōng shí zhū tiānwángzhòng jiē lái dǐng lǐ zhū lóngwáng
十种不空时，诸天王众皆来顶礼，诸龙王
zhòngxīng dà xiāng yún zhū yè chāwángdǐng lǐ qí zú ā xiū luó wáng
众兴大香云，诸夜叉王顶礼其足，阿修罗王
gōngjìng gòngyǎng jiā lóu luó wángqiánhòuwéirào zhū fàn tiānwáng xī
恭敬供养，迦楼罗王前后围绕，诸梵天王悉
lái quànqǐng jǐn nà luó wáng mó hóu luó qié wángxiángòngchēngzàn
来劝请，紧那罗王、摩睺罗伽王咸共称赞，
qián tà pó wángcháng lái qīn jìn zhū rén wángzhòngchéng shì gòngyǎng
乾闥婆王常来亲近，诸人王众承事供养。

fó zǐ shì wéi pú sà mó hē sà dì liù zhì guāng míng zàng dà sān mèi
佛子！是为菩萨摩诃萨第六智光明藏大三昧
shàn qiǎo zhì
善巧智。

fó zǐ yún hé wéi pú sà mó hē sà liǎo zhī yī qiè shì jiè
“佛子！云何为菩萨摩诃萨了知一切世界

fó zhuāng yán sān mèi fó zǐ cǐ sān mèi hé gù míng liǎo zhī yī qiè
佛庄严三昧？佛子！此三昧何故名了知一切

shì jiè fó zhuāng yán fó zǐ pú sà mó hē sà zhù cǐ sān mèi
世界佛庄严？佛子！菩萨摩诃萨住此三昧，

néng cì dì rù dōng fāng shì jiè néng cì dì rù nán fāng shì jiè xī fāng
能次第入东方世界，能次第入南方世界，西方、

běi fāng sì wéi shàng xià suǒ yǒu shì jiè xī yì rú shì néng cì
北方、四维、上下，所有世界悉亦如是，能次

dì rù jiē jiàn zhū fó chū xīng yú shì yì jiàn bǐ fó yī qiè shén lì
第入。皆见诸佛出兴于世，亦见彼佛一切神力，

yì jiàn zhū fó suǒ yǒu yóu xì yì jiàn zhū fó guǎng dà wēi dé yì jiàn
亦见诸佛所有游戏，亦见诸佛广大威德，亦见

zhū fó zuì shèng zì zài yì jiàn zhū fó dà shī zǐ hǒu yì jiàn zhū fó suǒ
诸佛最胜自在，亦见诸佛大师子吼，亦见诸佛所

xiū zhū xíng yì jiàn zhū fó zhǒng zhǒng zhuāng yán yì jiàn zhū fó shén zú
修诸行，亦见诸佛种种庄严，亦见诸佛神足

biàn huà yì jiàn zhū fó zhòng huì yún jí zhòng huì qīng jìng zhòng huì
变化，亦见诸佛众会云集、众会清净、众会

guǎng dà zhòng huì yī xiàng zhòng huì duō xiàng zhòng huì chù suǒ
广大、众会一相、众会多相、众会处所、

zhòng huì jū zhǐ zhòng huì chéng shú zhòng huì tiáo fú zhòng huì wēi
众会居止、众会成熟、众会调伏、众会威

dé rú shì yī qiè xī jiē míng jiàn yì jiàn zhòng huì qí liàng dà xiǎo děng
德，如是一切悉皆明见。亦见众会其量大小等

yán fú tí yì jiàn zhòng huì děng sì tiān xià yì jiàn zhòng huì děng xiǎo
阎浮提，亦见众会等四天下，亦见众会等小

qiān jiè yì jiàn zhòng huì děng zhōng qiān jiè yì jiàn zhòng huì liàng děng
千界，亦见众会等中千界，亦见众会量等

sān qiān dà qiān shì jiè yì jiàn zhòng huì chōng mǎn bǎi qiān yì nà yóu tā
三千大千世界。亦见众会充满百千亿那由他

fó chà yì jiàn zhòng huì chōng mǎn ā sēng qí fó chà yì jiàn zhòng huì
佛刹，亦见众会充满阿僧祇佛刹，亦见众会

chōngmǎnbǎi fó chàwēichénshù fó chà yì jiànzhòng huì chōngmǎnqiān
充 满百佛刹微尘数佛刹，亦见众会充 满千

fó chàwēichénshù fó chà yì jiànzhòng huì chōngmǎnbǎiqiān yì nà
佛刹微尘数佛刹，亦见众会充 满百千亿那

yóu tā fó chàwēichénshù fó chà yì jiànzhòng huì chōngmǎn wú shù fó
由他佛刹微尘数佛刹，亦见众会充 满无数佛

chàwēichénshù fó chà yì jiànzhòng huì chōngmǎn wú liàng fó chàwēi
刹微尘数佛刹，亦见众会充 满无量佛刹微

chénshù fó chà yì jiànzhòng huì chōngmǎn wú biān fó chàwēichénshù
尘数佛刹，亦见众会充 满无边佛刹微尘数

fó chà yì jiànzhòng huì chōngmǎn wú děng fó chàwēichénshù fó chà
佛刹，亦见众会充 满无等佛刹微尘数佛刹，

yì jiànzhòng huì chōngmǎn bù kě shù fó chàwēichénshù fó chà yì jiàn
亦见众会充 满不可数佛刹微尘数佛刹，亦见

zhòng huì chōngmǎn bù kě chēng fó chàwēichénshù fó chà yì jiàn
众会充 满不可称佛刹微尘数佛刹，亦见

zhòng huì chōngmǎn bù kě sī fó chàwēichénshù fó chà yì jiànzhòng
众会充 满不可思佛刹微尘数佛刹，亦见众

huì chōngmǎn bù kě liang fó chàwēichénshù fó chà yì jiànzhòng huì
会充 满不可量佛刹微尘数佛刹，亦见众会

chōngmǎn bù kě shuō fó chàwēichénshù fó chà yì jiànzhòng huì chōng
充 满不可说佛刹微尘数佛刹，亦见众会充

mǎn bù kě shuō bù kě shuō fó chàwēichénshù fó chà yì jiànzhū fó
满不可说不可说佛刹微尘数佛刹。亦见诸佛

yú bǐ zhòng huì dào chǎng zhōng shì xiàn zhǒng zhǒng xiàng zhǒng zhǒng shí
于彼众会道场中，示现种种相、种种时、

zhǒng zhǒng guó tǔ zhǒng zhǒng biàn huà zhǒng zhǒng shén tōng zhǒng zhǒng
种种国土、种种变化、种种神通、种种

zhuāng yán zhǒng zhǒng zì zài zhǒng zhǒng xíng liang zhǒng zhǒng shì yè
庄严、种种自在、种种形量、种种事业。

pú sà mó hē sà yì jiàn zì shēn wǎng bǐ zhòng huì yì zì jiàn shēn zài
菩萨摩诃萨亦见自身往彼众会，亦自见身在

bǐ shuō fǎ yì zì jiàn shēn shòu chí fó yǔ yì zì jiàn shēn shàn zhī yuán
彼说法，亦自见身受持佛语，亦自见身善知缘

qǐ yì zì jiàn shēn zhù zài xū kōng yì zì jiàn shēn zhù yú fǎ shēn
起，亦自见身住在虚空，亦自见身住于法身，

yì zì jiàn shēn bù shēng rǎn zhuó yì zì jiàn shēn bú zhù fēn bié yì zì
亦自见身不生染著，亦自见身不住分别，亦自

jiànshēn wú yǒu pí juàn yì zì jiànshēn pǔ rù zhū zhì yì zì jiànshēn
见身无有疲倦，亦自见身普入诸智，亦自见身
pǔ zhī zhū yì yì zì jiànshēn pǔ rù zhū dì yì zì jiànshēn pǔ rù zhū
普知诸义，亦自见身普入诸地，亦自见身普入诸
qù yì zì jiànshēn pǔ zhī fāngbiàn yì zì jiànshēn pǔ zhù fó qián
趣，亦自见身普知方便，亦自见身普住佛前，
yì zì jiànshēn pǔ rù zhū lì yì zì jiànshēn pǔ rù zhēn rú yì zì
亦自见身普入诸力，亦自见身普入真如，亦自
jiànshēn pǔ rù wú zhēng yì zì jiànshēn pǔ rù zhū fǎ rú shì jiàn shí
见身普入无诤，亦自见身普入诸法。如是见时，
bù fēn bié guó tǔ bù fēn bié zhòngshēng bù fēn bié fó bù fēn bié
不分别国土，不分别众生，不分别佛，不分别
fǎ bù zhí zhuóshēn bù zhí zhuóshēn yè bù zhí zhuó xīn bù zhí
法，不执著身，不执著身业，不执著心，不执
zhuó yì pì rú zhū fǎ bù fēn bié zì xìng bù fēn bié yīn shēng
著意。譬如诸法，不分别自性，不分别音声，
ér zì xìng bù shě míng zì bú miè pú sà mó hē sà yì fù rú shì
而自性不舍、名字不灭；菩萨摩訶萨亦复如是，
bù shě yú xíng suí shì suǒ zuò ér yú cǐ èr wú suǒ zhí zhuó
不舍于行，随世所作，而于此二无所执著。

fó zǐ pú sà mó hē sà jiàn fó wú liàngguāng sè wú liàng
“佛子！菩萨摩訶萨见佛无量光色、无量
xíngxiàng yuánmǎnchéng jiù píngděngqīngjìng yī yī xiànrán fēn
形相，圆满成就，平等清净；一一现前，分
míngzhèngliǎo huòjiàn fó shēnzhǒngzhǒngguāngmíng huòjiàn fó shēn
明证了。或见佛身种种光明，或见佛身
yuánguāng yī xún huòjiàn fó shēn rú shèng rì sè huòjiàn fó shēnwēi
圆光一寻，或见佛身如盛日色，或见佛身微
miào guāng sè huòjiàn fó shēnzuò qīngjìng sè huòjiàn fó shēnzuò huáng
妙光色，或见佛身作清净色，或见佛身作黄
jīn sè huòjiàn fó shēnzuò jīn gāng sè huòjiàn fó shēnzuò gànqīng sè
金色，或见佛身作金刚色，或见佛身作紺青色，
huòjiàn fó shēnzuò wú biān sè huòjiàn fó shēnzuò dà qīng mó ní bǎo sè
或见佛身作无边色，或见佛身作大青摩尼宝色。
huòjiàn fó shēn qí liàng qī zhǒu huòjiàn fó shēn qí liàng bā zhǒu huòjiàn
或见佛身其量七肘，或见佛身其量八肘，或见
fó shēn qí liàng jiǔ zhǒu huòjiàn fó shēn qí liàng shí zhǒu huòjiàn fó
佛身其量九肘，或见佛身其量十肘，或见佛

shēn èr shí zhǒuliàng huòjiàn fó shēnsān shí zhǒuliàng rú shì nǎi zhì yī
身二十肘量，或见佛身三十肘量，如是乃至一
bǎizhǒuliàng yī qiānzhǒuliàng huòjiàn fó shēn yī jù lú shèliàng huò
百肘量、一千肘量。或见佛身一俱卢舍量，或
jiàn fó shēnbànyóuxúnliàng huòjiàn fó shēn yī yóuxúnliàng huòjiàn fó
见佛身半由旬量，或见佛身一由旬量，或见佛
shēn shí yóuxúnliàng huòjiàn fó shēnbǎiyóuxúnliàng huòjiàn fó shēnqiān
身十由旬量，或见佛身百由旬量，或见佛身千
yóuxúnliàng huòjiàn fó shēnbǎiqiānyóuxúnliàng huòjiàn fó shēnyán fú
由旬量，或见佛身百千由旬量，或见佛身阎浮
tí liàng huòjiàn fó shēn sì tiān xià liàng huòjiàn fó shēnxiǎoqiān jiè liàng
提量，或见佛身四天下量，或见佛身小千界量，
huòjiàn fó shēnzhōngqiān jiè liàng huòjiàn fó shēn dà qiān jiè liàng huò
或见佛身中千界量，或见佛身大千界量，或
jiàn fó shēnbǎi dà qiān shì jiè liàng huòjiàn fó shēnqiān dà qiān shì jiè
见佛身百大千世界量，或见佛身千大千世界
liàng huòjiàn fó shēnbǎiqiān dà qiān shì jiè liàng huòjiàn fó shēnbǎiqiān
量，或见佛身百千大千世界量，或见佛身百千
yì nà yóu tā dà qiān shì jiè liàng huòjiàn fó shēn wú shù dà qiān shì jiè
亿那由他大千世界量，或见佛身无数大千世界
liàng huòjiàn fó shēn wú liàng dà qiān shì jiè liàng huòjiàn fó shēn wú biān
量，或见佛身无量大千世界量，或见佛身无边
dà qiān shì jiè liàng huòjiàn fó shēn wú děng dà qiān shì jiè liàng huòjiàn
大千世界量，或见佛身无等大千世界量，或见
fó shēn bù kě shù dà qiān shì jiè liàng huòjiàn fó shēn bù kě chēng dà
佛身不可数大千世界量，或见佛身不可称大
qiān shì jiè liàng huòjiàn fó shēn bù kě sī dà qiān shì jiè liàng huòjiàn
千世界量，或见佛身不可思大千世界量，或见
fó shēn bù kě liáng dà qiān shì jiè liàng huòjiàn fó shēn bù kě shuō dà
佛身不可量大千世界量，或见佛身不可说大
qiān shì jiè liàng huòjiàn fó shēn bù kě shuō bù kě shuō dà qiān shì jiè
千世界量，或见佛身不可说不可说大千世界
liàng fó zǐ pú sà rú shì jiàn zhū rú lái wú liàng sè xiàng wú liàng
量。佛子！菩萨如是见诸如来无量色相、无量
xíngzhuàng wú liàng shì xiàn wú liàngguāngmíng wú liàngguāngmíngwǎng
形状、无量示现、无量光明、无量光明网，
qí guāng fèn liàng děng yú fǎ jiè yú fǎ jiè zhōng wú suǒ bú zhào pǔ
其光分量等于法界，于法界中无所不照，普

lìng fā qǐ wú shàng zhì huì yòu jiàn fó shēn wú yǒu rǎn zhuó wú yǒu
令发起无上智慧；又见佛身，无有染著，无有
zhàng ài shàng miào qīng jìng fó zǐ pú sà rú shì jiàn yú fó shēn
障碍，上妙清净。佛子！菩萨如是见于佛身，
ér rú lái shēn bù zēng bù jiǎn pì rú xū kōng yú chóng suǒ shí jiè zǐ
而如来身不增不减。譬如虚空，于虫所食芥子
kǒng zhōng yì bù jiǎn xiǎo yú wú shù shì jiè zhōng yì bù zēng guǎng qí
孔中亦不减小，于无数世界中亦不增广；其
zhū fó shēn yì fù rú shì jiàn dà zhī shí yì wú suǒ zēng jiàn xiǎo zhī shí
诸佛身亦复如是，见大之时亦无所增，见小之时
yì wú suǒ jiǎn fó zǐ pì rú yuè lún yán fú tí rén jiàn qí xíng xiǎo
亦无所减。佛子！譬如月轮，阎浮提人见其形小
ér yì bù jiǎn yuè zhōng zhù zhě jiàn qí xíng dà ér yì bù zēng pú sà
而亦不减，月中住者见其形大而亦不增；菩萨
mó hē sà yì fù rú shì zhù cǐ sān mèi suí qí xīn yào jiàn zhū fó
摩诃萨亦复如是，住此三昧，随其心乐，见诸佛
shēn zhǒng zhǒng huà xiàng yán cí yǎn fǎ shòu chí bú wàng ér rú lái
身种种化相，言辞演法，受持不忘，而如来
shēn bù zēng bù jiǎn fó zǐ pì rú zhòng shēng mìng zhōng zhī hòu jiāng
身不增不减。佛子！譬如众生命终之后，将
shòu shēng shí bù lí yú xīn suǒ jiàn qīng jìng pú sà mó hē sà yì
受生时，不离于心，所见清净；菩萨摩诃萨亦
fù rú shì bù lí yú cǐ shēn shēn sān mèi suǒ jiàn qīng jìng
复如是，不离于此甚深三昧，所见清净。

fó zǐ pú sà mó hē sà zhù cǐ sān mèi chéng jiù shí
“佛子！菩萨摩诃萨住此三昧，成就十

zhǒng sù jí fǎ hé zhě wéi shí suǒ wèi sù zēng zhū xíng yuán mǎn dà
种速疾法。何者为十？所谓：速增诸行圆满大
yuàn sù yǐ fǎ guāng zhào yào shì jiān sù yǐ fāng biàn zhuǎn yú fǎ lún
愿，速以法光照耀世间，速以方便转于法轮
dù tuō zhòng shēng sù suí zhòng shēng yè shì xiàn zhū fó qīng jìng guó tǔ
度脱众生，速随众生业示现诸佛清净国土，
sù yǐ píng děng zhì qù rù shí lì sù yǔ yī qiè rú lái tóng zhù sù
速以平等智趣入十力，速与一切如来同住，速
yǐ dà cí lì cuī pò mó jūn sù duàn zhòng shēng yí lìng shēng huān xǐ
以大慈力摧破魔军，速断众生疑令生欢喜，
sù suí shèng jiě shì xiàn shén biàn sù yǐ zhǒng zhǒng miào fǎ yán cí jìng
速随胜解示现神变，速以种种妙法言辞净

zhū shì jiān fó zǐ cǐ pú sà mó hē sà fù dé shí zhǒng fǎ yìn yìn
诸世间。佛子！此菩萨摩诃萨复得十种法印，印
yī qiè fǎ hé děng wéi shí yī zhě tóng qù lái jīn yī qiè zhū fó
一切法。何等为十？一者同去、来、今一切诸佛
píngděngshàngēn èr zhě tóngzhū rú lái dé wú biān jì zhì huì fǎ shēn
平等善根，二者同诸如来得无边际智慧法身，
sānzhě tóngzhū rú lái zhù bú èr fǎ sì zhě tóngzhū rú lái guānchá sān
三者同诸如来住不二法，四者同诸如来观察三
shì wú liàng jìng jiè jiē xī píngděng wǔ zhě tóngzhū rú lái dé liǎo dá fǎ
世无量境界皆悉平等，五者同诸如来得了达法
jiè wú ài jìng jiè liù zhě tóngzhū rú lái chéng jiù shí lì suǒ xíng wú ài
界无碍境界，六者同诸如来成就十力所行无碍，
qī zhě tóngzhū rú lái yǒng jué èr xíng zhù wú zhēng fǎ bā zhě tóngzhū
七者同诸如来永绝二行住无诤法，八者同诸
rú lái jiàohuà zhòng shēng héng bù zhǐ xī jiǔ zhě tóngzhū rú lái yú zhì
如来教化众生恒不止息，九者同诸如来于智
shànqiǎo yì shànqiǎo zhōng néng shàn guānchá shí zhě tóngzhū rú lái yǔ
善巧、义善巧中能善观察，十者同诸如来与
yī qiè fó píngděng wú èr
一切佛平等无二。

fó zǐ ruò pú sà mó hē sà chéng jiù cǐ liǎo zhī yī qiè
“佛子！若菩萨摩诃萨成就此了知一切

shì jiè fó zhuāng yán dà sān mèi shànqiǎo fāngbiàn mén shì wú shī zhě
世界佛庄严大三昧善巧方便门，是无师者，
bù yóu tā jiào zì rù yī qiè fó fǎ gù shì zhàng fū zhě néng kāi
不由他教，自入一切佛法故；是丈夫者，能开
wù yī qiè zhòngshēng gù shì qīngjìng zhě zhī xīn xìngběn jìng gù shì
悟一切众生故；是清净者，知心性本净故；是
dì yī zhě néng dù tuō yī qiè shì jiān gù shì ān wèi zhě néng kāi
第一者，能度脱一切世间故；是安慰者，能开
xiǎo yī qiè zhòngshēng gù shì ān zhù zhě wèi zhù fó zhǒng xìng zhě lìng
晓一切众生故；是安住者，未住佛种性者令
dé zhù gù shì zhēn shí zhī zhě rù yī qiè zhì mén gù shì wú yì xiǎng
得住故；是真实知者，入一切智门故；是无异想
zhě suǒ yán wú èr gù shì zhù fǎ zàng zhě shì yuàn liǎo zhī yī qiè fó
者，所言无二故；是住法藏者，誓愿了知一切佛
fǎ gù shì néng yù fǎ yǔ zhě suí zhòngshēng xīn yào xī lìng chōng zú
法故；是能雨法雨者，随众生心乐悉令充足

gù fó zǐ pì rú dì shì yú dǐng jì zhōng zhì mó ní bǎo yǐ
故。佛子！譬如帝释，于顶髻中置摩尼宝，以
bǎo lì gù wēiguāngzhuǎnshèng qí shì tiānwángchūhuò cǐ bǎo zé dé
宝力故，威光转盛。其释天王初获此宝则得
shí fǎ chūguò yī qiè sān shí sāntiān hé děngwéi shí yī zhě sè
十法，出过一切三十三天。何等为十？一者色
xiàng èr zhě xíng tǐ sān zhě shì xiàn sì zhě jūn shǔ wǔ zhě zī jù
相，二者形体，三者示现，四者眷属，五者资具，
liù zhě yīn shēng qī zhě shéntōng bā zhě zì zài jiǔ zhě huì jiě
六者音声，七者神通，八者自在，九者慧解，
shí zhě zhì yòng rú shì shí zhǒng xī guò yī qiè sān shí sāntiān pú
十者智用。如是十种，悉过一切三十三天。菩
sà mó hē sà yì fù rú shì chū shǐ huò dé cǐ sān mèi shí zé dé shí
萨摩诃萨亦复如是，初始获得此三昧时，则得十
zhōngguǎng dà zhì zàng hé děngwéi shí yī zhě zhào yào yī qiè fó
种广大智藏。何等为十？一者照耀一切佛
chà zhì èr zhě zhī yī qiè zhòng shēng shòu shēng zhì sān zhě pǔ zuò sān
刹智，二者知一切众生受生智，三者普作三
shì biàn huà zhì sì zhě pǔ rù yī qiè fó shēn zhì wǔ zhě tōng dá yī
世变化智，四者普入一切佛身智，五者通达一
qiè fó fǎ zhì liù zhě pǔ shè yī qiè jìng fǎ zhì qī zhě pǔ lìng yī qiè
切佛法智，六者普摄一切净法智，七者普令一切
zhòng shēng rù fǎ shēn zhì bā zhě xiàn jiàn yī qiè fǎ pǔ yǎn qīng jìng zhì
众生入法身智，八者现见一切法普眼清净智，
jiǔ zhě yī qiè zì zài dào yú bǐ àn zhì shí zhě ān zhù yī qiè guǎng dà
九者一切自在到于彼岸智，十者安住一切广大
fǎ pǔ jìn wú yú zhì
法普尽无余智。

fó zǐ pú sà mó hē sà zhù cǐ sān mèi fù dé shí zhǒng
“佛子！菩萨摩诃萨住此三昧，复得十种

zuì qīng jìng wēi dé shēn hé děngwéi shí yī zhě wèi zhào yào bù kě
最清净威德身。何等为十？一者为照耀不可
shuō bù kě shuō shì jiè gù fàng bù kě shuō bù kě shuō guāng míng lún
说不可说世界故，放不可说不可说光明轮；
èr zhě wèi lìng shì jiè xián qīng jìng gù fàng bù kě shuō bù kě shuō wú liàng
二者为令世界咸清净故，放不可说不可说无量
sè xiàng guāng míng lún sān zhě wèi tiáo fú zhòng shēng gù fàng bù kě
色相光明轮；三者为调伏众生故，放不可

shuō bù kě shuō guāng míng lún sì zhě wèi qīn jìn yī qiè zhū fó gù huà
说不可说光明轮；四者为亲近一切诸佛故，化
zuò bù kě shuō bù kě shuō shēn wǔ zhě wèi chéng shì gòng yǎng yī qiè zhū
作不可说不可说身；五者为承事供养一切诸
fó gù yǔ bù kě shuō bù kě shuō zhǒng zhǒng shū miào xiāng huā yún liù
佛故，雨不可说不可说种种殊妙香华云；六
zhě wèi chéng shì gòng yǎng yī qiè fó jí tiáo fú yī qiè zhòng shēng gù
者为承事供养一切佛，及调伏一切众生故，
yú yī yī máo kǒng zhōng huà zuò bù kě shuō bù kě shuō zhǒng zhǒng yīn
于一一毛孔中化作不可说不可说种种音
yuè qī zhě wéi chéng shú zhòng shēng gù xiàn bù kě shuō bù kě shuō
乐；七者为成熟众生故，现不可说不可说
zhǒng zhǒng wú liàng zì zài shén biàn bā zhě wèi yú shí fāng zhǒng zhǒng
种种无量自在神变；八者为于十方种种
míng hào yī qiè fó suǒ qǐng wèn fǎ gù yī bù chāo guò bù kě shuō bù
名号一切佛所请问法故，一步超过不可说不
kě shuō shì jiè jiǔ zhě wèi lìng yī qiè zhòng shēng jiàn wén zhī zhě jiē bù
可说世界；九者为令一切众生见闻之者皆不
kōng gù xiàn bù kě shuō bù kě shuō zhǒng zhǒng wú liàng qīng jìng sè xiàng
空故，现不可说不可说种种无量清净色相
shēn wú néng jiàn dǐng shí zhě wèi yǔ zhòng shēng kāi shì wú liàng mì mì
身，无能见顶；十者为与众生开示无量秘密
fǎ gù fā bù kě shuō bù kě shuō yīn shēng yǔ yán fó zǐ pú sà
法故，发不可说不可说音声语言。佛子！菩萨
mó hē sà dé cǐ shí zhǒng zuì qīng jìng wēi dé shēn yǐ néng lìng zhòng
摩诃萨得此十种最清净威德身已，能令众
shēng dé shí zhǒng yuán mǎn hé děng wéi shí yī zhě néng lìng zhòng
生得十种圆满。何等为十？一者能令众
shēng dé jiàn yú fó èr zhě néng lìng zhòng shēng shēn xìn yú fó sān zhě
生得见于佛，二者能令众生深信于佛，三者
néng lìng zhòng shēng tīng wén yú fǎ sì zhě néng lìng zhòng shēng zhī yǒu fó
能令众生听闻于法，四者能令众生知有佛
shì jiè wǔ zhě néng lìng zhòng shēng jiàn fó shén biàn liù zhě néng lìng
世界，五者能令众生见佛神变，六者能令
zhòng shēng niàn suǒ jí yè qī zhě néng lìng zhòng shēng dìng xīn yuán mǎn
众生念所集业，七者能令众生定心圆满，
bā zhě néng lìng zhòng shēng rù fó qīng jìng jiǔ zhě néng lìng zhòng shēng fā
八者能令众生入佛清净，九者能令众生发

pú tí xīn shí zhěnéng lìng zhòngshēng yuán mǎn fó zhì fó zǐ pú
菩提心，十者能令众生圆满佛智。佛子！菩
sà mó hē sà lìng zhòngshēng dé shí zhǒng yuán mǎn yǐ fù wèi zhòng
萨摩诃萨令众生得十种圆满已，复为众
shēng zuò shí zhǒng fó shì hé děng wéi shí suǒ wèi yǐ yīn shēng zuò
生作十种佛事。何等为十？所谓：以音声作
fó shì wèi chéng shú zhòngshēng gù yǐ sè xíng zuò fó shì wèi tiáo
佛事，为成熟众生故；以色形作佛事，为调
fú zhòngshēng gù yǐ yì niàn zuò fó shì wèi qīng jìng zhòngshēng gù
伏众生故；以忆念作佛事，为清净众生故；
yǐ zhèn dòng shì jiè zuò fó shì wèi lìng zhòngshēng lí è qù gù yǐ
以震动世界作佛事，为令众生离恶趣故；以
fāng biàn jué wù zuò fó shì wèi lìng zhòngshēng bù shī niàn gù yǐ mèng
方便觉悟作佛事，为令众生不失念故；以梦
zhōng xiàn xiàng zuò fó shì wèi lìng zhòngshēng héng zhèng niàn gù yǐ fàng
中现相作佛事，为令众生恒正念故；以放
dà guāng míng zuò fó shì wèi pǔ shè qǔ zhū zhòngshēng gù yǐ xiū pú
大光明作佛事，为普摄取诸众生故；以修菩
sà xíng zuò fó shì wèi lìng zhòngshēng zhù shèng yuàn gù yǐ chéng zhèng
萨行作佛事，为令众生住胜愿故；以成正
děng jué zuò fó shì wèi lìng zhòngshēng zhī huàn fǎ gù yǐ zhuǎn miào
等觉作佛事，为令众生知幻法故；以转妙
fǎ lún zuò fó shì wèi zhòngshuì fǎ bù shī shí gù yǐ xiàn zhù shòu mìng
法轮作佛事，为众说法不失时故；以现住寿命
zuò fó shì wèi tiáo fú yī qiè zhòngshēng gù yǐ shì bō niè pán zuò fó
作佛事，为调伏一切众生故；以示般涅槃作佛
shì zhī zhū zhòngshēng qǐ pí yàn gù fó zǐ shì wéi pú sà mó hē
事，知诸众生起疲厌故。佛子！是为菩萨摩诃
sà dì qī liǎo zhī yī qiè shì jiè fó zhuāng yán dà sān mèi shàn qiǎo zhì
萨第七了知一切世界佛庄严大三昧善巧智。

大方广佛华严经卷第四十一

bǔ quēzhēnyán
补阙真言

(三遍)

ná mó sān mǎn duō mò tuó nán ā bō là dì hē duō zhé zhé nà
南无三满哆.没驮喃.阿钵啰帝.喝多折.折捺

mí ǎn jī mí jī mí dá tǎ gě tǎ nán mò wǎ shān dìng bō là dì
弥.唵.鸡弥鸡弥.怛塔葛塔喃.末瓦山.叮钵啰帝.

wū dá mó dá mó dá tǎ gě tǎ nán mò wǎ hòng pō suō hē
乌怛摩怛摩.怛塔葛塔喃.末瓦哄.娑莎訶.

jǔ zàn
举赞

pǔ guāng zài huì dà fǎ chóng xuān gāo chāo shí shèng yǔ sān
普光再会.大法重宣.高超十圣与三

xián děng jué yì yōu xuán xīn yuè gū yuán jiū jìng lí yán quán
贤.等觉义幽玄.心月孤圆.究竟离言诠.

jǔ zì mǔ zàn
举字母赞

(一遍)

huā yán zì mǔ zhòng yì qīn xuān shàn cái tóng zǐ dé zhēn chuán
华严字母.众艺亲宣.善财童子得真传.

mì mì yì yōu xuán gōng dé wú biān chàng sòng lì rén tiān
秘密义幽玄.功德无边.唱诵利人天.

huāyán zì mǔ

华严字母

(一遍)

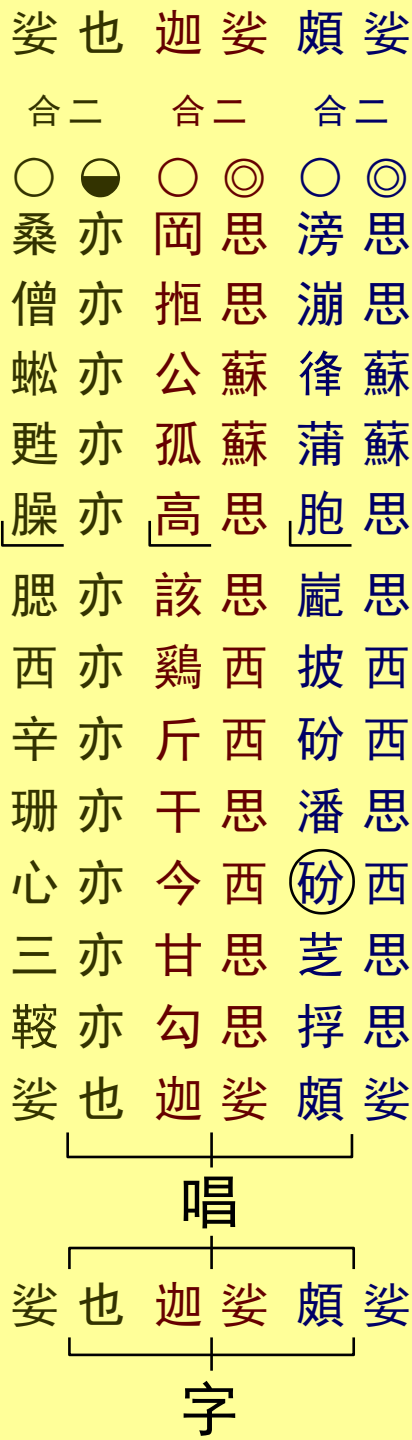
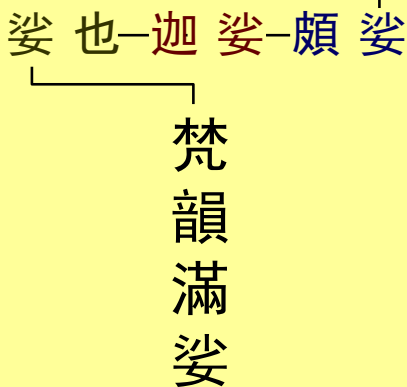
南無華嚴海會佛菩薩 三稱

四生九有同登華藏玄門八難三塗共入毗盧性海

婆功德大法界沐恩波

四十二字妙陀羅字字包含義理多

時普願法界眾生入般若波羅蜜門

37. 娑頤 (二合) 思滂 . 思湍 . 蘇徻 . 蘇蒲 . 思

胞 . 思巖 . 西披 . 西份 . 思潘 . 西份 . 思芝 . 思

桴 . 娑頤 唱 娑頤字時 . 普願法界眾生 .

rù bō rě bō luó mì mén
入般若波罗蜜门。

saogao si gang si geng su gong su gu si gao
38. 娑迦(二合) 思岡. 思掬. 蘇公. 蘇孤. 思高.

si gai si gi si jin si gan si jin si gan si gou saogao chàng
思該. 西鷄. 西斤. 思干. 西今. 思甘. 思勾. 娑迦 唱

saogao zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòngshēng rù bō rě bō luó mì mén
娑迦字时. 普愿法界众生. 入般若波罗蜜门。

ye shao yi shang yi sheng yi shong yi shu yi
39. 也娑(二合) 亦桑. 亦僧. 亦崧. 亦甦. 亦

shao yi shai yi shi yi shin yi shan yi shin yi shan yi shou ye
臊. 亦腮. 亦西. 亦辛. 亦珊. 亦心. 亦三. 亦鞍. 也

shao chàng ye shao zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòngshēng rù bō rě
娑 唱 也娑字时. 普愿法界众生. 入般若

bō luó mì mén
波罗蜜门。

sì shí èr zì miào tuó luó zì zì bāohán yì lǐ duō saopao
四十二字妙陀罗. 字字包含义理多. 娑頗.

saogao ye shao fàn yùn mǎn suō pó gōng dé dà fǎ jiè mù ēn
娑迦. 也娑. 梵韵满娑婆. 功德大. 法界沐恩

bō
波。

sì shēng jiǔ yǒu tóng dēng huā zàng xuán mén bā nǎn sān tú
四生九有. 同登华藏玄门. 八难三途.

gòng rù pí lú xìng hǎi
共入毗卢性海。

ná mó huā yán hǎi huì fó pú sà
南无华严海会佛菩萨 (合掌三称)

huí xiàng jì
回向偈

yuàn yǐ cǐ gōng dé pǔ jí yú yī qiè
愿以此功德 普及于一切

wǒ děng yǔ zhòngshēng jiē gòng chéng fó dào
我等与众生 皆共成佛道

dà fāngguǎng fó huā yán jīng juàn dì sì shí èr
大方广佛华严经卷第四十二

táng yú tiánguósānzàngshāmén shí chānántuó yì
唐于阗国三藏沙门实叉难陀译

shí dìng pǐn dì èr shí qī zhī sān
十定品第二十七之三

fó zǐ yún hé wéi pú sà mó hē sà yī qiè zhòng shēng chā
“佛子！云何为菩萨摩诃萨一切众生差
bié shēn sān mèi fó zǐ pú sà mó hē sà zhù cǐ sān mèi dé shí
别身三昧？佛子！菩萨摩诃萨住此三昧，得十
zhǒng wú suǒ zhuó hé zhě wéi shí suǒ wèi yú yī qiè chà wú suǒ zhuó
种无所著。何者为十？所谓：于一切刹无所著，
yú yī qiè fāng wú suǒ zhuó yú yī qiè jié wú suǒ zhuó yú yī qiè zhòng
于一切方无所著，于一切劫无所著，于一切众
wú suǒ zhuó yú yī qiè fǎ wú suǒ zhuó yú yī qiè pú sà wú suǒ zhuó
无所著，于一切法无所著，于一切菩萨无所著，
yú yī qiè pú sà yuàn wú suǒ zhuó yú yī qiè sān mèi wú suǒ zhuó yú
于一切菩萨愿无所著，于一切三昧无所著，于
yī qiè fó wú suǒ zhuó yú yī qiè dì wú suǒ zhuó shì wéi shí
一切佛无所著，于一切地无所著。是为十。

fó zǐ pú sà mó hē sà yú cǐ sān mèi yún hé rù yún
“佛子！菩萨摩诃萨于此三昧云何入？云
hé qǐ fó zǐ pú sà mó hē sà yú cǐ sān mèi nèi shēn rù wài
何起？佛子！菩萨摩诃萨于此三昧，内身入，外
shēn qǐ wàishēn rù nèi shēn qǐ tóngshēn rù yì shēn qǐ yì
身起；外身入，内身起；同身入，异身起；异
shēn rù tóngshēn qǐ rénshēn rù yè chāshēn qǐ yè chāshēn rù
身入，同身起；人身入，夜叉身起；夜叉身入，
lóngshēn qǐ lóngshēn rù ā xiū luó shēn qǐ ā xiū luó shēn rù
龙身起；龙身入，阿修罗身起；阿修罗身入，
tiānshēn qǐ tiānshēn rù fàn wáng shēn qǐ fàn wáng shēn rù yù
天身起；天身入，梵王身起；梵王身入，欲
jiè shēn qǐ tiānzhōng rù dì yù qǐ dì yù rù rén jiān qǐ
界身起；天中入，地狱起；地狱入，人间起；

rén jiān rù yú qù qǐ qiānshēn rù yī shēn qǐ yī shēn rù
人间入，余趣起；千身入，一身起；一身入，
qiānshēn qǐ nà yóu tā shēn rù yī shēn qǐ yī shēn rù nà yóu
千身起；那由他身入，一身起；一身入，那由
tā shēn qǐ yán fú tí zhòngshēngzhòngzhōng rù xī qú tuó ní zhòng
他身起；阎浮提众生众中入，西瞿陀尼众
shēngzhòngzhōng qǐ xī qú tuó ní zhòngshēngzhòngzhōng rù běi jū
生众中起；西瞿陀尼众生众中入，北拘
lú zhòngshēngzhòngzhōng qǐ běi jū lú zhòngshēngzhòngzhōng rù
卢众生众中起；北拘卢众生众中入，
dōng pí tí hē zhòngshēngzhòngzhōng qǐ dōng pí tí hē zhòngshēng
东毗提诃众生众中起；东毗提诃众生
zhòngzhōng rù sān tiān xià zhòngshēngzhòngzhōng qǐ sān tiān xià zhòng
众中入，三天下众生众中起；三天下众
shēngzhòngzhōng rù sì tiān xià zhòngshēngzhòngzhōng qǐ sì tiān xià
生众中入，四天下众生众中起；四天下
zhòngshēngzhòngzhōng rù yī qiè hǎi chā bié zhòngshēngzhòngzhōng qǐ
众生众中入，一切海差别众生众中起；
yī qiè hǎi chā bié zhòngshēngzhòngzhōng rù yī qiè hǎi shén zhòngzhōng
一切海差别众生众中入，一切海神众中
qǐ yī qiè hǎi shén zhòngzhōng rù yī qiè hǎi shuǐ dà zhōng qǐ yī
起；一切海神众中入，一切海水大中起；一
qiè hǎi shuǐ dà zhōng rù yī qiè hǎi dì dà zhōng qǐ yī qiè hǎi dì dà
切海水大中入，一切海地大中起；一切海地大
zhōng rù yī qiè hǎi huǒ dà zhōng qǐ yī qiè hǎi huǒ dà zhōng rù
中入，一切海火大中起；一切海火大中入，
yī qiè hǎi fēng dà zhōng qǐ yī qiè hǎi fēng dà zhōng rù yī qiè sì dà
一切海风大中起；一切海风大中入，一切四大
zhǒngzhōng qǐ yī qiè sì dà zhǒngzhōng rù wú shēng fǎ zhōng qǐ
种中起；一切四大种中入，无生法中起；
wú shēng fǎ zhōng rù miào gāo shān zhōng qǐ miào gāo shān zhōng rù
无生法中入，妙高山中起；妙高山中入，
qī bǎo shān zhōng qǐ qī bǎo shān zhōng rù yī qiè dì zhǒngzhōng jià
七宝山中起；七宝山中入，一切地种种稼
sè shù lín hēi shān zhōng qǐ yī qiè dì zhǒngzhōng jià sè shù lín hēi
穡树林黑山中起；一切地种种稼穡树林黑
shān zhōng rù yī qiè miào xiāng huā bǎo zhuāng yán zhōng qǐ yī qiè miào
山中入，一切妙香华宝庄严中起；一切妙

xiānghuābǎozhuāngyánzhōng rù yī qiè sì tiān xià xià fāng shàngfāng
香华宝庄严中入，一切四天下下方、上方

yī qiè zhòngshēngshòushēngzhōng qǐ yī qiè sì tiān xià xià fāng shàng
一切众生受生中起；一切四天下下方、上

fāng yī qiè zhòngshēngshòushēngzhōng rù xiǎoqiān shì jiè zhòngshēng
方一切众生受生中入，小千世界众生

zhòngzhōng qǐ xiǎoqiān shì jiè zhòngshēngzhòngzhōng rù zhōngqiān shì
众中起；小千世界众生众中入，中千世

jiè zhòngshēngzhòngzhōng qǐ zhōngqiān shì jiè zhòngshēngzhòngzhōng
界众生众中起；中千世界众生众中

rù dà qiān shì jiè zhòngshēngzhòngzhōng qǐ dà qiān shì jiè zhòng
入，大千世界众生众中起；大千世界众

shēngzhòngzhōng rù bǎiqiān yì nà yóu tā sānqiān dà qiān shì jiè zhòng
生众中入，百千亿那由他三千大千世界众

shēngzhòngzhōng qǐ bǎiqiān yì nà yóu tā sānqiān dà qiān shì jiè zhòng
生众中起；百千亿那由他三千大千世界众

shēngzhòngzhōng rù wú shù shì jiè zhòngshēngzhòngzhōng qǐ wú shù
生众中入，无数世界众生众中起；无数

shì jiè zhòngshēngzhòngzhōng rù wú liàng shì jiè zhòngshēngzhòngzhōng
世界众生众中入，无量世界众生众中

qǐ wú liàng shì jiè zhòngshēngzhòngzhōng rù wú biān fó chàzhòng
起；无量世界众生众中入，无边佛刹众

shēngzhòngzhōng qǐ wú biān fó chàzhòngshēngzhòngzhōng rù wú děng
生众中起；无边佛刹众生众中入，无等

fó chàzhòngshēngzhòngzhōng qǐ wú děng fó chàzhòngshēngzhòngzhōng
佛刹众生众中起；无等佛刹众生众中

rù bù kě shǔ shì jiè zhòngshēngzhòngzhōng qǐ bù kě shǔ shì jiè
入，不可数世界众生众中起；不可数世界

zhòngshēngzhòngzhōng rù bù kě chēng shì jiè zhòngshēngzhòngzhōng qǐ
众生众中入，不可称世界众生众中起；

bù kě chēng shì jiè zhòngshēngzhòngzhōng rù bù kě sī shì jiè zhòng
不可称世界众生众中入，不可思世界众

shēngzhòngzhōng qǐ bù kě sī shì jiè zhòngshēngzhòngzhōng rù bù
生众中起；不可思世界众生众中入，不

kě liáng shì jiè zhòngshēngzhòngzhōng qǐ bù kě liáng shì jiè zhòngshēng
可量世界众生众中起；不可量世界众生

zhòngzhōng rù bù kě shuō shì jiè zhòngshēngzhòngzhōng qǐ bù kě
众中入，不可说世界众生众中起；不可

shuō shì jiè zhòngshēngzhòngzhōng rù bù kě shuō bù kě shuō shì jiè
说世界众生众中入，不可说不可说世界
zhòngshēngzhòngzhōng qǐ bù kě shuō bù kě shuō shì jiè zhòngshēng
众生众中起；不可说不可说世界众生
zhòngzhōng rù zá rǎnzhòngshēngzhòngzhōng qǐ zá rǎnzhòngshēng
众中入，杂染众生众中起；杂染众生
zhòngzhōng rù qīngjìngzhòngshēngzhòngzhōng qǐ qīngjìngzhòngshēng
众中入，清净众生众中起；清净众生
zhòngzhōng rù zá rǎnzhòngshēngzhòngzhōng qǐ yǎnchù rù ěr chù
众中入，杂染众生众中起；眼处入，耳处
qǐ ěr chù rù yǎnchù qǐ bí chù rù shé chù qǐ shé chù rù
起；耳处入，眼处起；鼻处入，舌处起；舌处入，
bí chù qǐ shēnchù rù yì chù qǐ yì chù rù shēnchù qǐ zì
鼻处起；身处入，意处起；意处入，身处起；自
chù rù tā chù qǐ tā chù rù zì chù qǐ yī wēichénzhōng rù
处入，他处起；他处入，自处起；一微尘中入，
wú shù shì jiè wēichénzhōng qǐ wú shù shì jiè wēichénzhōng rù yī
无数世界微尘中起；无数世界微尘中入，一
wēichénzhōng qǐ shēngwén rù dú jué qǐ dú jué rù shēngwén
微尘中起；声闻入，独觉起；独觉入，声闻
qǐ zì shēn rù fó shēn qǐ fó shēn rù zì shēn qǐ yī niàn
起；自身入，佛身起；佛身入，自身起；一念
rù yì jié qǐ yì jié rù yī niàn qǐ tóngniàn rù bié shí qǐ
入，亿劫起；亿劫入，一念起；同念入，别时起；
bié shí rù tóngniàn qǐ qián jì rù hòu jì qǐ hòu jì rù qián
别时入，同念起；前际入，后际起；后际入，前
jì qǐ qián jì rù zhōng jì qǐ zhōng jì rù qián jì qǐ sān
际起；前际入，中际起；中际入，前际起；三
shì rù chà nà qǐ chà nà rù sān shì qǐ zhēn rú rù yánshuō
世入，刹那起；刹那入，三世起；真如入，言说
qǐ yánshuō rù zhēn rú qǐ
起；言说入，真如起。

fó zǐ pì rú yǒurén wéi guǐ suǒ chí qí shēnzhàndòng bù
“佛子！譬如有人为鬼所持，其身战动不
néng zì ān guǐ bú xiànrēnlìng tā shēnrán pú sà mó hē sà zhù cǐ
能自安，鬼不现身令他身然；菩萨摩诃萨住此
sānmèi yì fù rú shì zì shēn rù dìng tā shēn qǐ tā shēn rù dìng zì
三昧亦复如是，自身入定他身起，他身入定自

shēn qǐ fó zǐ pì rú sǐ shī yǐ zhòu lì gù ér néng qǐ xíng suí
身起。佛子！譬如死尸以咒力故而能起行，随
suǒ zuò shì jiē dé chéng jiù shī zhī yǔ zhòu suī gè chà bié ér néng hé
所作事皆得成就，尸之与咒虽各差别，而能和
hé chéng jiù bǐ shì pú sà mó hē sà zhù cǐ sān mèi yì fù rú shì
合成就彼事；菩萨摩诃萨住此三昧亦复如是，
tóng jìng rù dìng yì jìng qǐ yì jìng rù dìng tóng jìng qǐ fó zǐ pì rú
同境入定异境起，异境入定同境起。佛子！譬如
bǐ qiū dé xīn zì zài huò yǐ yī shēn zuò duō shēn huò yǐ duō shēn zuò
比丘得心自在，或以一身作多身，或以多身作
yī shēn fēi yī shēn mò duō shēn shēng fēi duō shēn mò yī shēn shēng
一身，非一身没多身生，非多身没一身生；
pú sà mó hē sà zhù cǐ sān mèi yì fù rú shì yī shēn rù dìng duō shēn
菩萨摩诃萨住此三昧亦复如是，一身入定多身
qǐ duō shēn rù dìng yī shēn qǐ fó zǐ pì rú dà dì qí wèi yī
起，多身入定一身起。佛子！譬如大地其味一
zhǒng suǒ shēng miáo jià zhǒng zhǒng wèi bié dì suī wú chà bié rán wèi
种，所生苗稼种种味别，地虽无差别，然味
yǒu shū yì pú sà mó hē sà zhù cǐ sān mèi yì fù rú shì wú suǒ fēn
有殊异；菩萨摩诃萨住此三昧亦复如是，无所分
bié rán yǒu yī zhǒng rù dìng duō zhǒng qǐ duō zhǒng rù dìng yī zhǒng
别，然有一种入定多种起，多种入定一种
qǐ
起。

fó zǐ pú sà mó hē sà zhù cǐ sān mèi dé shí zhǒng
“佛子！菩萨摩诃萨住此三昧，得十种

chēng zàn fǎ zhī suǒ chēng zàn hé zhě wéi shí suǒ wèi rù zhēn rú gù
称赞法之所称赞。何者为十？所谓：入真如故，
míng wéi rú lái jué yī qiè fǎ gù míng zhī wéi fó wéi yī qiè shì jiān
名为如来；觉一切法故，名之为佛；为一切世间
suǒ chēng zàn gù míng wéi fǎ shī zhī yī qiè fǎ gù míng yī qiè zhì
所称赞故，名为法师；知一切法故，名一切智；
wéi yī qiè shì jiān suǒ guī yī gù míng suǒ yī chù liǎo dá yī qiè fǎ fāng
为一切世间所归依故，名所依处；了达一切法方
biàn gù míng wéi dǎo shī yǐn yī qiè zhòng shēng rù sà pó rě dào gù
便故，名为导师；引一切众生入萨婆若道故，
míng dà dǎo shī wéi yī qiè shì jiān dēng gù míng wéi guāng míng xīn
名大导师；为一切世间灯故，名为光明；心

zhì yuánmǎn yì lì chéng jiù suǒ zuò jiē bàn zhù wú ài zhì fēn
志圆满，义利成就，所作皆办，住无碍智，分

bié liǎo zhī yī qiè zhū fǎ gù míng wéi shí lì zì zài tōng dá yī qiè fǎ
别了知一切诸法故，名为十力自在；通达一切法

lún gù míng yī qiè jiàn zhě shì wéi shí fó zǐ pú sà mó hē sà
轮故，名一切见者。是为十。佛子！菩萨摩诃萨

zhù cǐ sān mèi fù dé shí zhǒng guāng míng zhào yào hé zhě wéi shí
住此三昧，复得十种光明照耀。何者为十？

suǒ wèi dé yī qiè zhū fó guāng míng yǔ bǐ píng děng gù dé yī qiè
所谓：得一切诸佛光明，与彼平等故；得一切

shì jiè guāng míng pǔ néng yán jìng gù dé yī qiè zhòng shēng guāng míng
世界光明，普能严净故；得一切众生光明，

xī wǎng tiáo fú gù dé wú liàng wú wèi guāng míng fǎ jiè wéi chǎng yǎn
悉往调伏故；得无量无畏光明，法界为场演

shuō gù dé wú chā bié guāng míng zhī yī qiè fǎ wú zhǒng zhǒng xìng gù
说故；得无差别光明，知一切法无种种性故；

dé fāng biàn guāng míng yú yī qiè fǎ lí yù jì ér zhèng rù gù dé
得方便光明，于一切法离欲际而证入故；得

zhēn shí guāng míng yú yī qiè fǎ lí yù jì xīn píng děng gù dé biàn
真实光明，于一切法离欲际心平等故；得遍

yī qiè shì jiān shén biàn guāng míng méng fó suǒ jiā héng bù xī gù dé
一切世间神变光明，蒙佛所加恒不息故；得

shàn sī wéi guāng míng dào yī qiè fó zì zài àn gù dé yī qiè fǎ zhēn
善思惟光明，到一切佛自在岸故；得一切法真

rú guāng míng yú yī máo kǒng zhōng shàn shuō yī qiè gù shì wéi shí
如光明，于一毛孔中善说一切故。是为十。

fó zǐ pú sà mó hē sà zhù cǐ sān mèi fù dé shí zhǒng wú suǒ zuò
佛子！菩萨摩诃萨住此三昧，复得十种无所作。

hé zhě wéi shí suǒ wèi shēn yè wú suǒ zuò yǔ yè wú suǒ zuò yì
何者为十？所谓：身业无所作，语业无所作，意

yè wú suǒ zuò shéntōng wú suǒ zuò liǎo fǎ wú xìng wú suǒ zuò zhī yè
业无所作，神通无所作，了法无性无所作，知业

bú huài wú suǒ zuò wú chā bié zhì wú suǒ zuò wú shēng qǐ zhì wú suǒ
不坏无所作，无差别智无所作，无生起智无所

zuò zhī fǎ wú miè wú suǒ zuò suí shùn yú wén bú huài yú yì wú suǒ zuò
作，知法无灭无所作，随顺于文不坏于义无所作。

shì wéi shí
是为十。

fó zǐ pú sà mó hē sà zhù cǐ sānmèi wú liàngjìng jiè
“佛子！ 菩萨摩诃萨住此三昧， 无量境界

zhǒngzhǒngchā bié suǒ wèi yī rù duō qǐ duō rù yī qǐ tóng rù
种 种 差别。 所谓： 一入多起， 多入一起； 同入

yì qǐ yì rù tóng qǐ xì rù cū qǐ cū rù xì qǐ dà rù xiǎo
异起， 异入同起； 细入粗起， 粗入细起； 大入小

qǐ xiǎo rù dà qǐ shùn rù nì qǐ nì rù shùn qǐ wú shēn rù
起， 小入大起； 顺入逆起， 逆入顺起； 无身入

yǒu shēn qǐ yǒu shēn rù wú shēn qǐ wú xiàng rù yǒu xiàng qǐ yǒu xiàng
有身起， 有身入无身起； 无相入有相起， 有相

rù wú xiàng qǐ qǐ zhōng rù rù zhōng qǐ rú shì jiē shì cǐ zhī sān
入无相起； 起中入， 入中起。 如是皆是此之三

mèi zì zài jìng jiè fó zǐ pì rú huàn shī chí zhòu dé chéng néng
昧自在境界。 佛子！ 譬如幻师， 持咒得成， 能

xiàn zhǒngzhǒngchā bié xíng xiàng zhòu yǔ huàn bié ér néng zuò huàn zhòu
现种 种差别形相； 咒与幻别而能作幻， 咒

wéi shì shēng ér néng huàn zuò yǎn shí suǒ zhī zhǒngzhǒngzhū sè ěr shí
唯是声而能幻作眼识所知种 种诸色、 耳识

suǒ zhī zhǒngzhǒngzhū shēng bí shí suǒ zhī zhǒngzhǒngzhū xiāng shé shí
所知种 种诸声、 鼻识所知种 种诸香、 舌识

suǒ zhī zhǒngzhǒngzhū wèi shēn shí suǒ zhī zhǒngzhǒngzhū chù yì shí suǒ
所知种 种诸味、 身识所知种 种诸触、 意识所

zhī zhǒngzhǒngjìng jiè pú sà mó hē sà zhù cǐ sānmèi yì fù rú shì
知种 种境界。 菩萨摩诃萨住此三昧亦复如是，

tóngzhōng rù dìng yì zhōng qǐ yì zhōng rù dìng tóngzhōng qǐ fó zǐ
同中入定异中起， 异中入定同中起。 佛子！

pì rú sān shí sān tiān gòng ā xiū luó dòu zhàn zhī shí zhū tiān dé shèng
譬如三十三天共阿修罗斗战之时， 诸天得胜，

xiū luó tuì nù ā xiū luó wáng qí shēn cháng dà qī bǎi yóu xún sì bīng
修罗退衄； 阿修罗王其身长大七百由旬， 四兵

wéi rào wú shù qiān wàn yǐ huàn shù lì jiàng zhū jūn zhòng tóng shí zǒu
围绕无数千万， 以幻术力将诸军众， 同时走

rù ǒu sī kǒng zhōng pú sà mó hē sà yì fù rú shì yǐ shàn chéng
入藕丝孔中。 菩萨摩诃萨亦复如是， 已善成

jiù zhū huàn zhì dì huàn zhì jí shì pú sà pú sà jí shì huàn zhì
就诸幻智地， 幻智即是菩萨， 菩萨即是幻智，

shì gù néng yú wú chā bié fǎ zhōng rù dìng chā bié fǎ zhōng qǐ chā
是故能于无差别法中入定、 差别法中起， 差

bié fǎ zhōng rù dìng wú chā bié fǎ zhōng qǐ fó zǐ pì rú nóng fū
别法中入定，无差别法中起。佛子！譬如农夫
tiánzhōng xià zhǒng zhǒng zǐ zài xià guǒshēng yú shàng pú sà mó
田中下种，种子在下，果生于上。菩萨摩
hē sà zhù cǐ sānmèi yì fù rú shì yī zhōng rù dìng duō zhōng qǐ duō
诃萨住此三昧亦复如是，一中入定多中起，多
zhōng rù dìng yī zhōng qǐ fó zǐ pì rú nán nǚ chì bái hé hé huò
中入定一中起。佛子！譬如男女赤白和合，或
yǒuzhòngshēng yú zhōngshòushēng ěr shí míngwéi gē luó luó wèi
有众生于中受生，尔时名为：歌罗逻位，
cóng cǐ cì dì zhù mǔ tāi zhōng mǎn zú shí yuè shàn yè lì gù
从此次第，住母胎中，满足十月；善业力故，
yī qiè zhī fēn jiē dé chéng jiù zhūgēn bù quē xīn yì míngliǎo qí
一切支²分皆得成就，诸根不缺，心意明了；其
gē luó luó yǔ bǐ liù gēn tǐ zhuàng gè bié yǐ yè lì gù ér néng lìng
歌罗逻与彼六根体状各别，以业力故，而能令
bǐ cì dì chéng jiù shòutóng yì lèi zhǒngzhǒngguǒbào pú sà mó hē
彼次第成就，受同异类种种果报。菩萨摩诃
sà yì fù rú shì cóng yī qiè zhì gē luó luó wèi xìn jiě yuàn lì jiàn
萨亦复如是，从一切智歌罗逻位，信解愿力渐
cì zēngzhǎng qí xīn guǎng dà rèn yùn zì zài wú zhōng rù dìng yǒu
次增长；其心广大，任运自在，无中入定有
zhōng qǐ yǒuzhōng rù dìng wú zhōng qǐ fó zǐ pì rú lónggōng yī
中起，有中入定无中起。佛子！譬如龙宫依
dì ér lì bù yī xū kōng lóng yī gōngzhù yì bú zài kōng ér
地而立，不依虚空，龙依宫住，亦不在空，而
néng xīng yún biàn mǎn kōng zhōng yǒu rén yǎng shì suǒ jiàn gōng diàn dāng
能兴云遍满空中；有人仰视所见宫殿，当
zhī jiē shì qián tà pó chéng fēi shì lónggōng fó zǐ lóng suī chǔ xià
知皆是乾闥婆城，非是龙宫。佛子！龙虽处下
ér yún bù shàng pú sà mó hē sà zhù cǐ sānmèi yì fù rú shì yú wú
而云布上。菩萨摩诃萨住此三昧亦复如是，于无
xiàng rù yǒuxiàng qǐ yú yǒuxiàng rù wú xiàng qǐ fó zǐ pì rú
相入有相起，于有相入无相起。佛子！譬如
miào guāng dà fàn tiān wáng suǒ zhù zhī gōng míng yī qiè shì jiān zuì shèng
妙光大梵天王所住之宫，名：一切世间最胜

² 大正藏：肢

qīngjìngzàng cǐ dà gōngzhōng pǔ jiàn sānqiān dà qiān shì jiè zhū sì tiān
清静藏；此大宫中，普见三千大千世界诸四天
xià tiāngōng lónggōng yè chāgōng qián tà pó gōng ā xiū luó gōng
下天宫、龙宫、夜叉宫、乾闥婆宫、阿修罗宫、
jiā lóu luó gōng jǐn nà luó gōng mó hóu luó qié gōng rén jiān zhù chù
迦楼罗宫、紧那罗宫、摩睺罗伽宫；人间住处
jí sān è dào xū mí shānděng zhǒngzhǒngzhūshān dà hǎi jiāng
及三恶道、须弥山等，种种诸山、大海、江
hé bēi zé quán yuán chéng yì jù luò shù lín zhòngbǎo
河、陂泽、泉源、城邑、聚落、树林、众宝，
rú shì yī qiè zhǒngzhǒngzhuāngyán jìn dà lún wéi suǒ yǒubiān jì nǎi
如是一切种种庄严，尽大轮围所有边际，乃
zhì kōngzhōngwēi xì yóuchén mò bù jiē yú fàngōngxiǎnxiàn rú yú
至空中微细游尘，莫不皆于梵宫显现，如于
míngjìng jiàn qí miànxiàng pú sà mó hē sà zhù cǐ yī qiè zhòngshēngchā
明镜见其面像。菩萨摩訶萨住此一切众生差
bié shēn dà sānmèi zhī zhǒngzhǒngchà jiànzhǒngzhǒng fó dù zhǒng
别身大三昧，知种种刹，见种种佛，度种
zhǒngzhòng zhèngzhǒngzhǒng fǎ chéngzhǒngzhǒngxíng mǎnzhǒngzhǒng
种众，证种种法，成种种行，满种种
jiě rù zhǒngzhǒngsānmèi qǐ zhǒngzhǒngshéntōng dé zhǒngzhǒng
解，入种种三昧，起种种神通，得种种
zhì huì zhù zhǒngzhǒngchà nà jì fó zǐ cǐ pú sà mó hē sà dào
智慧，住种种刹那际。佛子！此菩萨摩訶萨到
shí zhǒngshéntōng bǐ àn hé zhě wéi shí suǒ wèi dào zhū fó jìn xū
十种神通彼岸。何者为十？所谓：到诸佛尽虚
kōngbiàn fǎ jiè shéntōng bǐ àn dào pú sà jiū jìng wú chā bié zì zài
空遍法界神通彼岸，到菩萨究竟无差别自在
shéntōng bǐ àn dào néng fā qǐ pú sà guǎng dà xíng yuàn rù rú lái mén
神通彼岸，到能发起菩萨广大行愿入如来门
fó shì shéntōng bǐ àn dào néng zhèn dòng yī qiè shì jiè yī qiè jìng jiè
佛事神通彼岸，到能震动一切世界一切境界
xī lìng qīngjìng shéntōng bǐ àn dào néng zì zài zhī yī qiè zhòngshēng bù
悉令清净神通彼岸，到能自在知一切众生不
sī yì yè guǒ jiē rú huàn huà shéntōng bǐ àn dào néng zì zài zhī zhū
思议业果皆如幻化神通彼岸，到能自在知诸
sānmèi cū xì rù chū chā bié xiàng shéntōng bǐ àn dào néng yǒng měng rù
三昧粗细入出差别相神通彼岸，到能勇猛入

rú lái jìng jiè ér yú qí zhōng fā shēng dà yuàn shéntōng bǐ àn dào
如来境界而于其中发生大愿神通彼岸，到
néng huà zuò fó huà zhuàn fǎ lún tiáo fú zhòng shēng lìng shēng fó zhǒng lìng
能化作佛化转法轮调伏众生令生佛种令
rù fó shèng sù dé chéng jiù shéntōng bǐ àn dào néng liǎo zhī bù kě
入佛乘速得成就神通彼岸，到能了知不可
shuō yī qiè mì mì wén jù ér zhuàn fǎ lún lìng bǎi qiān yì nà yóu tā bù
说一切秘密文句而转法轮令百千亿那由他不
kě shuō bù kě shuō fǎ mén jiē dé qīng jìng shéntōng bǐ àn dào bù jiǎ
可说不可说法门皆得清净神通彼岸，到不假
zhòu yè nián yuè jié shù yī niàn xī néng sān shì shì xiàn shéntōng bǐ àn
昼夜年月劫数一念悉能三世示现神通彼岸。
shì wéi shí fó zǐ shì míng pú sà mó hē sà dì bā yī qiè zhòng
是为十。佛子！是名：菩萨摩诃萨第八一切众
shēng chā bié shēn dà sān mèi shàn qiǎo zhì
生差别身大三昧善巧智。

fó zǐ yún hé wéi pú sà mó hē sà fǎ jiè zì zài sān mèi
“佛子！云何为菩萨摩诃萨法界自在三昧？

fó zǐ cǐ pú sà mó hē sà yú zì yǎn chù nǎi zhì yì chù rù sān mèi
佛子！此菩萨摩诃萨于自眼处乃至意处入三昧，
míng fǎ jiè zì zài pú sà yú zì shēn yī yī máo kǒng zhōng rù cǐ sān
名：法界自在。菩萨于自身一一毛孔中入此三
mèi zì rán néng zhī zhū shì jiān zhī zhū shì jiān fǎ zhī zhū shì jiè
昧，自然能知诸世间，知诸世间法，知诸世界，
zhī yì nà yóu tā shì jiè zhī ā sēng qí shì jiè zhī bù kě shuō fó chà
知亿那由他世界，知阿僧祇世界，知不可说佛刹
wēi chén shù shì jiè jiàn yī qiè shì jiè zhōng yǒu fó chū xīng pú sà zhòng
微尘数世界；见一切世界中有佛出兴，菩萨众
huì xī jiē chōng mǎn guāng míng qīng jìng chún shàn wú zá guǎng dà
会悉皆充满，光明清净，淳善无杂，广大
zhuāng yán zhǒng zhǒng zhòng bǎo yǐ wéi yán shì pú sà yú bǐ huò
庄严，种种众宝以为严饰。菩萨于彼，或
yī jié bǎi jié qiān jié yì jié bǎi qiān yì nà yóu tā jié wú
一劫、百劫、千劫、亿劫、百千亿那由他劫、无
shù jié wú liàng jié wú biān jié wú děng jié bù kě shù jié
数劫、无量劫、无边劫、无等劫、不可数劫、
bù kě chēng jié bù kě sī jié bù kě liáng jié bù kě shuō jié
不可称劫、不可思劫、不可量劫、不可说劫、

bù kě shuō bù kě shuō jié bù kě shuō bù kě shuō fó chāwēichénshù
不可说不可说劫、不可说不可说佛刹微尘数
jié xiū pú sà xíngcháng bù xiū xī yòu yú rú shì wú liàng jié zhōngzhù
劫，修菩萨行常不休息；又于如是无量劫中住
cǐ sānmèi yì rù yì qǐ yì chéng jiù shì jiè yì tiáo fú zhòngshēng
此三昧，亦入亦起，亦成就世界，亦调伏众生，
yì biànliǎo fǎ jiè yì pǔ zhī sān shì yì yǎnshuōzhū fǎ yì xiàn dà
亦遍了法界，亦普知三世，亦演说诸法，亦现大
shéntōng zhǒngzhǒngfāngbiàn wú zhuó wú ài yǐ yú fǎ jiè dé zì zài
神通，种种方便无著无碍；以于法界得自在
gù shàn fēn bié yǎn shàn fēn bié ěr shàn fēn bié bí shàn fēn bié
故，善分别眼，善分别耳，善分别鼻，善分别
shé shàn fēn bié shēn shàn fēn bié yì rú shì zhǒngzhǒngchā bié bù
舌，善分别身，善分别意，如是种种差别不
tóng xī shàn fēn bié jìn qí biān jì pú sà rú shì shàn zhī jiàn yǐ
同，悉善分别尽其边际。菩萨如是善知见已，
néngshēng qǐ shí qiān yì tuó luó ní fǎ guāngmíng chéng jiù shí qiān yì
能生起十千亿万陀罗尼法光明，成就十千亿万
qīngjìng xíng huò dé shí qiān yì zhūgēn yuánmǎn shí qiān yì shéntōng
清净行，获得十千亿万诸根，圆满十千亿万神通，
néng rù shí qiān yì sānmèi chéng jiù shí qiān yì shén lì zhǎngyǎng shí
能入十千亿万三昧，成就十千亿万神力，长养十
qiān yì zhū lì yuánmǎn shí qiān yì shēn xīn yùndòng shí qiān yì lì
千亿万诸力，圆满十千亿万深心，运动十千亿万
chí shì xiàn shí qiān yì shénbiàn jù zú shí qiān yì pú sà wú ài
持，示现十千亿万神变，具足十千亿万菩萨无碍，
yuánmǎn shí qiān yì pú sà zhùdào jī jí shí qiān yì pú sà zàng zhào
圆满十千亿万菩萨助道，积集十千亿万菩萨藏，照
míng shí qiān yì pú sà fāngbiàn yǎnshuō shí qiān yì zhū yì chéng jiù
明十千亿万菩萨方便，演说十千亿万诸义，成就
shí qiān yì zhūyuàn chūshēng shí qiān yì huíxiàng jìng zhì shí qiān yì
十千亿万诸愿，出生十千亿万回向，净治十千亿万
pú sà zhèngwèi míngliǎo shí qiān yì fǎ mén kāi shì shí qiān yì yǎnshuō
菩萨正位，明了十千亿万法门，开示十千亿万演说，
xiū zhì shí qiān yì pú sà qīngjìng
修治十千亿万菩萨清净。

fó zǐ pú sà mó hē sà fù yǒu wú shù gōng dé wú liàng
“佛子！菩萨摩诃萨复有无数功德、无量

gōng dé wú biāngōng dé wú děngōng dé bù kě shǔgōng dé
功德、无边功德、无等功德、不可数功德、
bù kě chēngōng dé bù kě sī gōng dé bù kě liángōng dé bù
不可称功德、不可思功德、不可量功德、不
kě shuōgōng dé wú jìn gōng dé fó zǐ cǐ pú sà yú rú shì gōng
可说功德、无尽功德。佛子！此菩萨于如是功
dé jiē yǐ bàn jù jiē yǐ jī jí jiē yǐ zhuāngyán jiē yǐ qīng
德，皆已办具，皆已积集，皆已庄严，皆已清
jìng jiē yǐ yíngchè jiē yǐ shèshòu jiē néngchūshēng jiē kě chēng
净，皆已莹彻，皆已摄受，皆能出生，皆可称
tàn jiē dé jiān gù jiē yǐ chéng jiù
叹，皆得坚固，皆已成就。

fó zǐ pú sà mó hē sà zhù cǐ sānmèi wéidōngfāng shí
“佛子！菩萨摩诃萨住此三昧，为东方十
qiān ā sēng qí fó chàwēichénshù míng hào zhū fó zhī suǒ shèshòu yī
千阿僧祇佛刹微尘数名号诸佛之所摄受，一
yī míng hào fù yǒu shí qiān ā sēng qí fó chàwēichénshù fó gè gè
一名号复有十千阿僧祇佛刹微尘数佛，各各
chābié rú dōngfāng nán xī běifāng sì wéi shàng xià
差别；如东方，南、西、北方，四维、上、下，
yì fù rú shì bǐ zhū fó xī xiàn qí qián wèixiànzhū fó qīngjìng chà
亦复如是。彼诸佛悉现其前，为现诸佛清净刹，
wèishuōzhū fó wú liàngshēn wèishuōzhū fó nán sī yǎn wèishuōzhū fó
为说诸佛无量身，为说诸佛难思眼，为说诸佛
wú liàng ěr wèishuōzhū fó qīngjìng bí wèishuōzhū fó qīngjìng shé
无量耳，为说诸佛清净鼻，为说诸佛清净舌，
wèishuōzhū fó wú zhù xīn wèishuō rú lái wú shàng shéntōng lìng xiū rú
为说诸佛无住心，为说如来无上神通，令修如
lái wú shàng pú tí lìng dé rú lái qīngjìng yīn shēng kāi shì rú lái bù
来无上菩提，令得如来清净音声，开示如来不
tuì fǎ lún xiǎn shì rú lái wú biānzhòng huì lìng rù rú lái wú biān mì
退法轮，显示如来无边众会，令入如来无边秘
mì zàn tàn rú lái yī qiè shàngēn lìng rù rú lái píngděng zhī fǎ
密，赞叹如来一切善根，令入如来平等之法，
xuānshuō rú lái sān shì zhǒng xìng shì xiàn rú lái wú liàng sè xiàng chǎn
宣说如来三世种性，示现如来无量色相，阐
yáng rú lái hù niàn zhī fǎ yǎnchàng rú lái wēimiào fǎ yīn biànmíng
扬如来护念之法，演畅如来微妙法音，辨明

yī qiè zhū fó shì jiè xuānyáng yī qiè zhū fó sānmèi shì xiànzū fó
一切诸佛世界，宣扬一切诸佛三昧，示现诸佛
zhòng huì cì dì hù chí zhū fó bù sī yì fǎ shuō yī qiè fǎ yóu rú
众会次第，护持诸佛不思議法，说一切法犹如
huàn huà míng zhū fǎ xìng wú yǒu dòng zhuǎn kāi shì yī qiè wú shàng fǎ
幻化，明诸法性无有动转，开示一切无上法
lún zàn měi rú lái wú liàng gōng dé lìng rù yī qiè zhū sānmèi yún lìng
轮，赞美如来无量功德，令入一切诸三昧云，令
zhī qí xīn rú huàn rú huà wú biān wú jìn
知其心如幻如化、无边无尽。

fó zǐ pú sà mó hē sà zhù cǐ fǎ jiè zì zài sānmèi shí
“佛子！菩萨摩诃萨住此法界自在三昧时，
bǐ shí fāng gè shí qiān ā sēng qí fó chà wēi chén shù míng hào rú lái,
彼十方各十千阿僧祇佛刹微尘数名号如来，
yī yī míng zhōng gè yǒu shí qiān ā sēng qí fó chà wēi chén shù fó tóng
一一名中各有十千阿僧祇佛刹微尘数佛同
shí hù niàn lìng cǐ pú sà dé wú biān shēn lìng cǐ pú sà dé wú ài xīn
时护念，令此菩萨得无边身；令此菩萨得无碍心；
lìng cǐ pú sà yú yī qiè fǎ dé wú wàng niàn lìng cǐ pú sà yú yī qiè
令此菩萨于一切法得无忘念；令此菩萨于一切
fǎ dé jué dìng huì lìng cǐ pú sà zhuǎn gèng cōng mǐn yú yī qiè fǎ jiē
法得决定慧；令此菩萨转更聪敏，于一切法皆
néng lǐng shòu lìng cǐ pú sà yú yī qiè fǎ xī néng míng liǎo lìng cǐ pú
能领受；令此菩萨于一切法悉能明了；令此菩
sà zhū gēn měng lì yú shéntōng fǎ xī dé shàn qiǎo lìng cǐ pú sà jìng
萨诸根猛利，于神通法悉得善巧；令此菩萨境
jiè wú ài zhōu xíng fǎ jiè héng bù xiū xī lìng cǐ pú sà dé wú ài zhì
界无碍，周行法界恒不休息；令此菩萨得无碍智，
bì jìng qīng jìng lìng cǐ pú sà yǐ shéntōng lì yī qiè shì jiè shì xiàn
毕竟清净；令此菩萨以神通力，一切世界示现
chéng fó
成佛。

fó zǐ pú sà mó hē sà zhù cǐ sānmèi dé shí zhǒng hǎi
“佛子！菩萨摩诃萨住此三昧，得十种海。
hé zhě wéi shí suǒ wèi dé zhū fó hǎi xián dǔ jiàn gù dé zhòng
何者为十？所谓：得诸佛海，咸睹见故；得众
shēng hǎi xī tiáo fú gù dé zhū fǎ hǎi néng yǐ zhì huì xī liǎo zhī
生海，悉调伏故；得诸法海，能以智慧悉了知

gù dé zhū chà hǎi yǐ wú xìng wú zuò shéntōng jiē wǎng yì gù dé
故；得诸刹海，以无性无作神通皆往诣故；得

gōng dé hǎi yī qiè xiū xíng xī yuán mǎn gù dé shéntōng hǎi néng
功德海，一切修行悉圆满故；得神通海，能

guǎng shì xiàn lìng kāi wù gù dé zhū gēn hǎi zhǒng zhǒng bù tóng xī shàn
广示现令开悟故；得诸根海，种种不同悉善

zhī gù dé zhū xīn hǎi zhī yī qiè zhòng shēng zhǒng zhǒng chā bié wú liàng
知故；得诸心海，知一切众生种种差别无量

xīn gù dé zhū xíng hǎi néng yǐ yuàn lì xī yuán mǎn gù dé zhū yuàn
心故；得诸行海，能以愿力悉圆满故；得诸愿

hǎi xī shǐ chéng jiù yǒng qīng jìng gù fó zǐ pú sà mó hē sà
海，悉使成就，永清净故。佛子！菩萨摩诃萨

dé rú shì shí zhǒng hǎi yǐ fù dé shí zhǒng shū shèng hé děng wéi shí
得如是十种海已，复得十种殊胜。何等为十？

yī zhě yú yī qiè zhòng shēng zhōng zuì wéi dì yī èr zhě yú yī qiè zhū
一者于一切众生中最为第一，二者于一切诸

tiān zhōng zuì wéi shū tè sān zhě yú yī qiè fàn wáng zhōng zuì jí zì zài
天中最为殊特，三者于一切梵王中最极自在，

sì zhě yú zhū shì jiān wú suǒ rǎn zhuó wǔ zhě yī qiè shì jiān wú néng yìng
四者于诸世间无所染著，五者一切世间无能映

bì liù zhě yī qiè zhū mó bù néng huò luàn qī zhě pǔ rù zhū qù wú suǒ
蔽，六者一切诸魔不能惑乱，七者普入诸趣无所

guà ài bā zhě chù chù shòu shēng zhī bù jiān gù jiǔ zhě yī qiè fó fǎ
罣碍，八者处处受生知不坚固，九者一切佛法

jiē dé zì zài shí zhě yī qiè shéntōng xī néng shì xiàn fó zǐ pú
皆得自在，十者一切神通悉能示现。佛子！菩

sà mó hē sà dé rú shì shí zhǒng shū shèng yǐ fù dé shí zhǒng lì
萨摩诃萨得如是十种殊胜已，复得十种力，

yú zhòng shēng jiè xiū xí zhū xíng hé děng wéi shí yī wèi yǒng jiàn lì
于众生界修习诸行。何等为十？一谓勇健力，

tiáo fú shì jiān gù èr wèi jīng jìn lì héng bú tuì zhuǎn gù sān wèi
调伏世间故；二谓精进力，恒不退转故，三谓

wú zhuó lì lí zhū gòu rǎn gù sì wèi jì jìng lì yú yī qiè fǎ wú
无著力，离诸垢染故；四谓寂静力，于一切法无

zhēng lùn gù wǔ wèi nì shùn lì yú yī qiè fǎ xīn zì zài gù liù
诤论故；五谓逆顺力，于一切法心自在故；六

wèi fǎ xìng lì yú zhū yì zhōng dé zì zài gù qī wèi wú ài lì zhì
谓法性力，于诸义中得自在故；七谓无碍力，智

huì guǎng dà gù bā wèi wú wèi lì néngshuō zhū fǎ gù jiǔ wèi biàn
慧广大故；八谓无畏力，能说诸法故；九谓辩

cái lì néng chí zhū fǎ gù shí wèi kāi shì lì zhì huì wú biān gù
才力，能持诸法故；十谓开示力，智慧无边故。

fó zǐ cǐ shí zhǒng lì shì guǎng dà lì zuì shèng lì wú néng cuī
佛子！此十种力是广大力、最胜力、无能摧

fú lì wú liàng lì shàn jí lì bú dòng lì jiān gù lì zhì
伏力、无量力、善集力、不动力、坚固力、智

huì lì chéng jiù lì shèng dìng lì qīng jìng lì jí qīng jìng lì
慧力、成就力、胜定力、清净力、极清净力、

fǎ shēn lì fǎ guāng míng lì fǎ dēng lì fǎ mén lì wú néng
法身力、法光明力、法灯力、法门力、无能

huài lì jí yǒng měng lì dà zhàng fū lì shàn zhàng fū xiū xí lì
坏力、极勇猛力、大丈夫力、善丈夫修习力、

chéng zhèng jué lì guò qù jī jí shàn gēn lì ān zhù wú liàng shàn gēn
成正觉力、过去积集善根力、安住无量善根

lì zhù rú lái lì xīn sī wéi lì zēng zhǎng pú sà huān xǐ lì
力、住如来力、心思惟力、增长菩萨欢喜力、

chū shēng pú sà jìng xìn lì zēng zhǎng pú sà yǒng měng lì pú tí xīn
出生菩萨净信力、增长菩萨勇猛力、菩提心

suǒ shēng lì pú sà qīng jìng shēn xīn lì pú sà shū shèng shēn xīn lì
所生力、菩萨清净深心力、菩萨殊胜深心力、

pú sà shàn gēn xūn xí lì jiū jìng zhū fǎ lì wú zhàng ài shēn lì
菩萨善根熏习力、究竟诸法力、无障碍身力、

rù fāng biàn shàn qiǎo fǎ mén lì qīng jìng miào fǎ lì ān zhù dà shì yī
入方便善巧法门力、清净妙法力、安住大势一

qiè shì jiān bù néng qīng dòng lì yī qiè zhòng shēng wú néng yǐng bì lì
切世间不能倾动力、一切众生无能映蔽力。

fó zǐ cǐ pú sà mó hē sà yú rú shì wú liàng gōng dé fǎ néng
佛子！此菩萨摩诃萨于如是无量功德法，能

shēng néng chéng jiù néng yuán mǎn néng zhào míng néng jù zú
生，能成就，能圆满，能照明，能具足，

néng biàn jù zú néng guǎng dà néng jiān gù néng zēng zhǎng néng
能遍具足，能广大，能坚固，能增长，能

jìng zhì néng biàn jìng zhì cǐ pú sà gōng dé biān jì zhì huì biān jì
净治，能遍净治。此菩萨功德边际，智慧边际、

xiū xíng biān jì fǎ mén biān jì zì zài biān jì kǔ xíng biān jì
修行边际、法门边际、自在边际、苦行边际、

chéng jiù biān jì qīngjìngbiān jì chū lí biān jì fǎ zì zài biān jì
成就边际 清净边际 出离边际 法自在边际

wú néngshuōzhě cǐ pú sà suǒhuò dé suǒchéng jiù suǒ qù rù
无能说者。此菩萨所获得、所成就、所趣入、
suǒxiànrán suǒyǒujìng jiè suǒyǒuguānchá suǒyǒuzhèng rù suǒ
所现前、所有境界、所有观察、所有证入、所
yǒuqīngjìng suǒyǒuliǎo zhī suǒyǒujiàn lì yī qiè fǎ mén yú bù kě
有清净、所有了知、所有建立一切法门，于不可
shuō jié wú néngshuō jìn
说劫无能说尽。

fó zǐ pú sà mó hē sà zhù cǐ sānmèi néngliǎo zhī wú
“佛子！菩萨摩诃萨住此三昧，能了知无
shù wú liàng wú biān wú děng bù kě shǔ bù kě chēng bù
数、无量、无边、无等、不可数、不可称、不
kě sī bù kě liáng bù kě shuō bù kě shuō bù kě shuō yī qiè sān
可思、不可量、不可说、不可说不可说一切三
mèi bǐ yī yī sānmèi suǒyǒujìng jiè wú liàngguǎng dà yú jìng jiè
昧。彼一一三昧，所有境界无量广大，于境界
zhōngruò rù ruò qǐ ruò zhù suǒyǒuxiàngzhuàng suǒyǒu shì xiàn
中若入、若起、若住，所有相状，所有示现，
suǒyǒuxíngchù suǒyǒuděng liú suǒyǒu zì xìng suǒyǒuchúmiè suǒ
所有行处，所有等流，所有自性，所有除灭，所
yǒuchū lí rú shì yī qiè mǐ bù míngjiàn fó zǐ pì rú wú rè nǎo
有出离，如是一切靡不明见。佛子！譬如无热恼
dà lóngwánggōng liú chū sì hé wú zhuó wú zá wú yǒugòu huì guāng
大龙王宫流出四河，无浊无杂，无有垢秽，光
sè qīngjìngyóu rú xū kōng qí chí sì miàn gè yǒu yī kǒu yī yī kǒu
色清净犹如虚空。其池四面各有一口，一一口
zhōng liú chū yī hé yú xiàngkǒuzhōngchūhéngqié hé shī zǐ kǒuzhōng
中流出一河，于象口中出恒伽河，师子口中
chū sī tuó hé yú niú kǒuzhōngchū xìn dù hé yú mǎ kǒuzhōngchū fù
出私陀河，于牛口中出信度河，于马口中出缚
chú hé qí sì dà hé liú chū zhī shí héngqié hé kǒu liú chū yín shā
刍河。其四大河流出之时，恒伽河口流出银沙，
sī tuó hé kǒu liú chū jīn gāngshā xìn dù hé kǒu liú chū jīn shā fù chú
私陀河口流出金刚沙，信度河口流出金沙，缚刍
hé kǒu liú chū liú lí shā héngqié hé kǒuzuò bái yín sè sī tuó hé kǒu
河口流出琉璃沙；恒伽河口作白银色，私陀河口

zuò jīn gāng sè xìn dù hé kǒuzuò huáng jīn sè fù chū hé kǒuzuò liú
作金剛色，信度河口作黄金色，缚刍河口作溜
lí sè yī yī hé kǒuguǎng yī yóuxún qí sì dà hé jì liú chū yǐ
璃色，一一河口广一由旬。其四大河既流出已，
gè gòng wéi rào dà chí qī zā suí qí fāngmiàn sì xiàng fēn liú hòng
各共围绕大池七匝，随其方面四向分流，湏
yǒngbèn chí rù yú dà hǎi qí hé xuánrào yī yī zhī jiānyǒutiānbǎo
涌奔驰入于大海。其河旋绕，一一之间有天宝
suǒ chéng yōu bō luó huā bō tóu mó huā jū wù tóu huā fēn tuó lì
所成优钵罗华、波头摩华、拘物头华、芬陀利
huā qí xiāng fā yuè miào sè qīng jìng zhǒng zhǒng huā yè zhǒng zhǒng
华，奇香发越，妙色清净；种种华叶，种种
tái rǔ xī shì zhòng bǎo zì rán yìng chè xián fàng guāng míng hù
台药，悉是众宝，自然映彻，咸放光明，互
xiāng zhào xiàn qí wú rè chí zhōu wéi guǎng dà wǔ shí yóu xún zhòng bǎo
相照现。其无热池周围广大五十由旬，众宝
miào shā biàn bù qí dǐ zhǒng zhǒng mó ní yǐ wéi yán shì wú liàng miào
妙沙遍布其底，种种摩尼以为严饰，无量妙
bǎo zhuāng yán qí àn zhān tán miào xiāng pǔ sàn qí zhōng yōu bō luó huā
宝庄严其岸，梅檀妙香普散其中，优钵罗华、
bō tóu mó huā jū wù tóu huā fēn tuó lì huā jí yú bǎo huā jiē xī biàn
波头摩华、拘物头华、芬陀利华及余宝华皆悉遍
mǎn wēi fēng chuī dòng xiāng qì yuǎn chè huā lín bǎo shù zhōu zā wéi
满，微风吹动，香气远彻，华林宝树周匝围
rào rì guāng chū shí pǔ jiē zhào míng chí hé nèi wài yī qiè zhòng wù
绕。日光出时，普皆照明池河内外一切众物，
jiē yǐng lián huī chéng guāng míng wǎng rú shì zhòng wù ruò yuǎn ruò
接影连辉成光明网。如是众物，若远、若
jìn ruò gāo ruò xià ruò guǎng ruò xiá ruò cū ruò xì
近，若高、若下，若广、若狭，若粗、若细，
nǎi zhì jí xiǎo yī shā yī chén xī shì miào bǎo guāng míng jiàn chè
乃至极小一沙一尘，悉是妙宝，光明鉴彻，
mǐ bù yú zhōng rì lún yǐng xiàn yì fù zhǎn zhuǎng gèng xiāng xiàn yǐng rú
靡不于中日轮影现，亦复展转更相现影；如
shì zhòng yǐng bù zēng bù jiǎn fēi hé fēi sàn jiē rú běn zhì ér dé míng
是众影不增不减、非合非散，皆如本质而得明
jiàn fó zǐ rú wú rè dà chí yú sì kǒu zhōng liú chū sì hé rù yú
见。佛子！如无热大池，于四口中流出四河入于

dà hǎi pú sà mó hē sà yì fù rú shì cóng sì biàn cái liú chū zhū
大海；菩萨摩诃萨亦复如是，从四辩才，流出诸
xíng jiū jìng rù yú yī qiè zhì hǎi rú héng jiā dà hé cóng yín sè
行，究竟入于一切智海。如恒伽大河，从银色
xiàng kǒu liú chū yín shā pú sà mó hē sà yì fù rú shì yǐ yì biàn cái
象口流出银沙；菩萨摩诃萨亦复如是，以义辩才，
shuō yī qiè rú lái suǒ shuō yī qiè yì mén chū shēng yī qiè qīng jìng bái
说一切如来所说一切义门，出生一切清净白
fǎ jiū jìng rù yú wú ài zhì hǎi rú sī tuó dà hé cóng jīn gāng
法，究竟入于无碍智海。如私陀大河，从金刚
sè shī zǐ kǒu liú chū jīn gāng shā pú sà mó hē sà yì fù rú shì yǐ
色师子口流出金刚沙；菩萨摩诃萨亦复如是，以
fǎ biàn cái wèi yī qiè zhòng shēng shuō fó jīn gāng jù yǐn chū jīn gāng
法辩才，为一切众生说佛金刚句，引出金刚
zhì jiū jìng rù yú wú ài zhì hǎi rú xìn dù dà hé cóng jīn sè niú
智，究竟入于无碍智海。如信度大河，从金色牛
kǒu liú chū jīn shā pú sà mó hē sà yì fù rú shì yǐ xùn cí biàn
口流出金沙；菩萨摩诃萨亦复如是，以训词³辩，
shuō suí shùn shì jiān yuán qǐ fāng biàn kāi wù zhòng shēng lìng jīe huān xǐ
说随顺世间缘起方便，开悟众生，令皆欢喜，
tiáo fú chéng shú jiū jìng rù yú yuán qǐ fāng biàn hǎi rú fù chū dà hé
调伏成熟，究竟入于缘起方便海。如缚刍大河，
yú liú lí sè mǎ kǒu liú chū lí shā pú sà mó hē sà yì fù rú shì
于琉璃色马口流出琉璃沙；菩萨摩诃萨亦复如是，
yǐ wú jìn biàn yǔ bǎi qiān yì nà yóu tā bù kě shuō fǎ lìng qí wén
以无尽辩，雨百千亿那由他不可说法，令其闻
zhě jīe dé rùn qià jiū jìng rù yú zhū fó fǎ hǎi rú sì dà hé suí
者皆得润洽，究竟入于诸佛法海。如四大河，随
shùn wéi rào wú rè chí yǐ sì fāng rù hǎi pú sà mó hē sà yì fù rú
顺围绕无热池已四方入海，菩萨摩诃萨亦复如
shì chéng jiù suí shùn shēn yè suí shùn yǔ yè suí shùn yì yè chéng
是，成就随顺身业、随顺语业、随顺意业，成
jiù zhì wéi qián dǎo shēn yè zhì wéi qián dǎo yǔ yè zhì wéi qián dǎo yì
就智为前导身业、智为前导语业、智为前导意
yè sì fāng liú zhù jiū jìng rù yú yī qiè zhì hǎi fó zǐ hé zhě
业，四方流注，究竟入于一切智海。佛子！何者

³ 大正藏：辞

míngwéi pú sà sì fāng fó zǐ suǒwèi jiàn yī qiè fó ér dé kāi
名为菩萨四方？佛子！所谓：见一切佛而得开
wù wén yī qiè fǎ shòu chí bú wàng yuánmǎn yī qiè bō luó mì xíng
悟，闻一切法受持不忘，圆满一切波罗蜜行，
dà bēishuō fǎ mǎn zú zhòngshēng rú sì dà hé wéirào dà chí yú qí
大悲说法满足众生。如四大河围绕大池，于其
zhōngjiān yōu bō luó huā bō tóu mó huā jū wù tóu huā fēn tuó
中间，优钵罗华、波头摩华、拘物头华、芬陀
lì huā jiē xī biàn mǎn pú sà mó hē sà yì fù rú shì yú pú tí xīn
利华皆悉遍满；菩萨摩訶萨亦复如是，于菩提心
zhōngjiān bù shě zhòngshēng shuō fǎ tiáo fú xī lìng yuánmǎn wú liàng
中间，不舍众生，说法调伏，悉令圆满无量
sānmèi jiàn fó guó tǔ zhuāngyánqīngjìng rú wú rè dà chí bǎoshù
三昧，见佛国土庄严清净。如无热大池，宝树
wéirào pú sà mó hē sà yì fù rú shì xiàn fó guó tǔ zhuāngyánwéi
围绕；菩萨摩訶萨亦复如是，现佛国土庄严围
rào lìng zhū zhòngshēng qù xiàng pú tí rú wú rè dà chí qí zhōng
绕，令诸众生趣向菩提。如无热大池，其中
zòngguǎng wǔ shí yóuxún qīngjìng wú zhuó pú sà mó hē sà yì fù rú
纵广五十由旬，清净无浊；菩萨摩訶萨亦复如
shì pú tí zhī xīn qí liàng wú biān shàngēnchōngmǎn qīngjìng wú
是，菩提之心其量无边，善根充满，清净无
zhuó rú wú rè dà chí yǐ wú liàng bǎozhuāngyán qí àn sànzān
浊。如无热大池，以无量宝庄严其岸，散梅
tánxiāng biàn mǎn qí zhōng pú sà mó hē sà yì fù rú shì yǐ bǎiqiān
檀香遍满其中；菩萨摩訶萨亦复如是，以百千
yì shí zhǒng zhì bǎoyán pú tí xīn dà yuàn zhī àn pǔ sǎn yī qiè zhòng
亿十种智宝严菩提心大愿之岸，普散一切众
shànmiào xiāng rú wú rè dà chí dǐ bù jīn shā zhǒngzhǒng mó ní
善妙香。如无热大池，底布金沙，种种摩尼
jiàn cuò zhuāngyán pú sà mó hē sà yì fù rú shì wēimiào zhì huì zhōu
间错庄严；菩萨摩訶萨亦复如是，微妙智慧周
biànguānchá bù kě sī yì pú sà jiě tuō zhǒngzhǒng fǎ bǎojiàn cuò
遍观察，不可思议菩萨解脱种种法宝间错
zhuāngyán dé yī qiè fǎ wú ài guāngmíng zhù yú yī qiè zhū fó suǒ
庄严，得一切法无碍光明，住于一切诸佛所
zhù rù yú yī qiè shēnshēnfāngbiàn rú ā nà pó dá duō lóng wáng
住，入于一切甚深方便。如阿那婆达多龙王，

yǒng lí lóngzhōngsuǒyǒu rè nǎo pú sà mó hē sà yì fù rú shì yǒng
永离龙中所有热恼；菩萨摩诃萨亦复如是，永
lí yī qiè shì jiānyōunǎo suī xiànròushēng ér wú rǎnzhuó rú sì dà
离一切世间忧恼，虽现受生而无染著。如四大
hé rùn zé yī qiè yán fú tí dì jì rùn zé yǐ rù yú dà hǎi pú
河，润泽一切阎浮提地，既润泽已入于大海；菩
sà mó hē sà yì fù rú shì yǐ sì zhì hé rùn zé tiān rén shā mén
萨摩诃萨亦复如是，以四智河润泽天人沙门、
pó luó mén lìng qí pǔ rù ā nòuduō luó sānmiǎosān pú tí zhì huì dà
婆罗门，令其普入阿耨多罗三藐三菩提智慧大
hǎi yǐ sì zhǒng lì ér wéi zhuāng yán hé zhě wéi sì yī zhě yuàn
海，以四⁴种力而为庄严。何者为四？一者愿
zhì hé jiù hù tiáo fú yī qiè zhòngshēngcháng bù xiū xī èr zhě bō
智河，救护调伏一切众生常不休息；二者波
luó mì zhì hé xiū pú tí xíngáo yì zhòngshēng qù lái jīn shì
罗蜜智河，修菩提行饶益众生，去、来、今世
xiāng xù wú jìn jiū jìng rù yú zhū fó zhì hǎi sānzhě pú sà sānmèi zhì
相续无尽，究竟入于诸佛智海；三者菩萨三昧智
hé wú shù sānmèi yǐ wéi zhuāng yán jiàn yī qiè fó rù zhū fó hǎi
河，无数三昧以为庄严，见一切佛，入诸佛海；
sì zhě dà bēi zhì hé dà cí zì zài pǔ jiù zhòngshēng fāngbiànshè qǔ
四者大悲智河，大慈自在普救众生，方便摄取
wú yǒu xiū xī xiū xíng mì mì gōng dé zhī mén jiū jìng rù yú shí lì dà
无有休息，修行秘密功德之门，究竟入于十力大
hǎi rú sì dà hé cóng wú rè chí jì liú chū yǐ jiū jìng wú jìn
海。如四大河，从无热池既流出已，究竟无尽，
rù yú dà hǎi pú sà mó hē sà yì fù rú shì yǐ dà yuàn lì xiū pú
入于大海；菩萨摩诃萨亦复如是，以大愿力修菩
sà xíng zì zài zhī jiàn wú yǒu qióng jìn jiū jìng rù yú yī qiè zhì hǎi
萨行，自在知见无有穷尽，究竟入于一切智海。
rú sì dà hé rù yú dà hǎi wú néng wéi ài lìng bù rù zhě pú sà
如四大河，入于大海，无能为碍令不入者；菩萨
mó hē sà yì fù rú shì cháng qín xiū xí pǔ xián xíng yuàn chéng jiù
摩诃萨亦复如是，常勤修习普贤行愿，成就
yī qiè zhì huì guāng míng zhù yú yī qiè fó pú tí fǎ rù rú lái zhì
一切智慧光明，住于一切佛菩提法，入如来智

⁴ 大正藏：十

wú yǒuzhàng ài rú sì dà hé bèn liú rù hǎi jīng yú léi jié yì
无有障碍。如四大河，奔流入海，经于累劫亦
wú pí yàn pú sà mó hē sà yì fù rú shì yǐ pǔ xián xíng yuàn jìn
无疲厌；菩萨摩诃萨亦复如是，以普贤行愿，尽
wèi lái jié xiū pú sà xíng rù rú lái hǎi bù shēng pí yàn fó zǐ rú
未来劫修菩萨行，入如来海不生疲厌。佛子！如
rì guāng chū shí wú rè chí zhōng jīn shā yín shā jīn gāng shā liú
日光出时，无热池中金沙、银沙、金刚沙、瑠
lí shā jí yú yī qiè zhǒng zhǒng bǎo wù jiē yǒu rì yǐng yú zhōng xiǎn xiàn
璃沙及余一切种种宝物，皆有日影于中显现；
qí jīn shā děng yī qiè bǎo wù yì gè zhǎn zhuǎn ér xiàn qí yǐng hù
其金沙等一切宝物，亦各展转而现其影，互
xiāng jiàn chè wú suǒ fáng ài pú sà mó hē sà yì fù rú shì zhù cǐ
相鉴彻，无所妨碍。菩萨摩诃萨亦复如是，住此
sān mèi yú zì shēn yī yī máo kǒng zhōng xī jiàn bù kě shuō bù kě
三昧，于自身一一毛孔中，悉见不可说不可
shuō fó chà wēi chén shù zhū fó rú lái yì jiàn bǐ fó suǒ yǒu guó tǔ dào
说佛刹微尘数诸佛如来，亦见彼佛所有国土道
chǎng zhòng huì yī yī fó suǒ tīng fǎ shòu chí xìn jiě gòng yǎng
场众会一一佛所听法、受持、信解、供养，
gè jīng bù kě shuō bù kě shuō yì nà yóu tā jié ér bù xiǎng niàn shí jié
各经不可说不可说亿那由他劫而不想念时节
cháng duǎn qí zhū zhòng huì yì wú pò ài hé yǐ gù yǐ wēi miào
长短，其诸众会亦无迫隘。何以故？以微妙
xīn rù wú biān fǎ jiè gù rù wú děng chā bié yè guǒ gù rù bù sī
心，入无边法界故，入无等差别业果故，入不思
yì sān mèi jìng jiè gù rù bù sī yì sī wéi jìng jiè gù rù yī qiè fó
议三昧境界故，入不思議思惟境界故，入一切佛
zì zài jìng jiè gù dé yī qiè fó suǒ hù niàn gù dé yī qiè fó dà shén
自在境界故，得一切佛所护念故，得一切佛大神
biàn gù dé zhū rú lái nán dé nán zhī shí zhǒng lì gù rù pǔ xián pú
变故，得诸如来难得难知十种力故，入普贤菩
sà xíng yuán mǎn jìng jiè gù dé yī qiè fó wú láo juàn shén tōng lì gù
萨行圆满境界故，得一切佛无劳倦神通力故。

fó zǐ pú sà mó hē sà suī néng yú dìng yī niàn rù chū
“佛子！菩萨摩诃萨虽能于定一念入出，

ér yì bú fèi cháng shí zài dìng yì wú suǒ zhuó suī yú jìng jiè wú suǒ
而亦不废长时在定，亦无所著；虽于境界无所

yī zhù ér yì bù shě yī qiè suǒ yuán suī shàn rù chà nà jì ér
依住，而亦不舍一切所缘；虽善入刹那际，而
wèi lì yì yī qiè zhòng shēng xiàn fó shéntōng wú yǒu yàn zú suī děng
为利益一切众生，现佛神通无有厌足；虽等
rù fǎ jiè ér bù dé qí biān suī wú suǒ zhù wú yǒu chù suǒ ér
入法界，而不得其边；虽无所住、无有处所，而
héng qù rù yī qiè zhì dào yǐ biàn huà lì pǔ rù wú liàng zhòng shēng
恒趣入一切智道，以变化力普入无量众生
zhòng zhōng jù zú zhuāng yán yī qiè shì jiè suī lí shì jiān diān dǎo fēn
众中，具足庄严一切世界；虽离世间颠倒分
bié chāo guò yī qiè fēn bié zhī dì yì bù shě yú zhǒng zhǒng zhū xiàng
别，超过一切分别之地，亦不舍于种种诸相；
suī néng jù zú fāng biàn shàn qiǎo ér jiū jìng qīng jìng suī bù fēn bié pú
虽能具足方便善巧，而究竟清净；虽不分别菩
sà zhū dì ér jiē yǐ shàn rù fó zǐ pì rú xū kōng suī néng
萨诸地，而皆已善入。佛子！譬如虚空，虽能
róng shòu yī qiè zhū wù ér lí yǒu wú pú sà mó hē sà yì fù rú shì
容受一切诸物，而离有无。菩萨摩訶萨亦复如是，
suī pǔ rù yī qiè shì jiān ér lí shì jiān xiǎng suī qín dù yī qiè zhòng
虽普入一切世间，而离世间想；虽勤度一切众
shēng ér lí zhòng shēng xiǎng suī shēn zhī yī qiè fǎ ér lí zhū fǎ
生，而离众生想；虽深知一切法，而离诸法
xiǎng suī yào jiàn yī qiè fó ér lí zhū fó xiǎng suī shàn rù zhǒng
想；虽乐见一切佛，而离诸佛想；虽善入种
zhǒng sān mèi ér zhī yī qiè fǎ zì xìng jiē rú wú suǒ rǎn zhuó suī
种三昧，而知一切法自性皆如，无所染著；虽
yǐ wú biān biàn cái yǎn wú jìn fǎ jù ér xīn héng zhù lí wén zì fǎ
以无边辩才演无尽法句，而心恒住离文字法；
suī yào guān chá wú yán shuō fǎ ér héng shì xiàn qīng jìng yīn shēng suī
虽乐观察无言说法，而恒示现清净音声；虽
zhù yī qiè lí yán fǎ jì ér héng shì xiàn zhǒng zhǒng sè xiàng suī jiào
住一切离言法际，而恒示现种种色相；虽教
huà zhòng shēng ér zhī yī qiè fǎ bì jìng xìng kōng suī qín xiū dà bēi dù
化众生，而知一切法毕竟性空；虽勤修大悲度
tuō zhòng shēng ér zhī zhòng shēng jiè wú jìn wú sǎn suī liǎo dá fǎ jiè
脱众生，而知众生界无尽无散；虽了达法界
cháng zhù bú biàn ér yǐ sān lún tiáo fú zhòng shēng héng bù xiū xī suī
常住不变，而以三轮调伏众生恒不休息；虽

cháng ān zhù rú lái suǒ zhù ér zhì huì qīng jìng xīn wú bù wèi fēn
 常安住如来所住，而智慧清净，心无怖畏，分
 bié yǎn shuō zhǒng zhǒng zhū fǎ zhuàn yú fǎ lún cháng bù xiū xī fó
 别演说种种诸法，转于法轮常不休息。佛
 zǐ shì wéi pú sà mó hē sà dì jiǔ fǎ jiè zì zài dà sān mèi shàn qiǎo
 子！是为菩萨摩诃萨第九法界自在大三昧善巧
 zhì
 智。

大方广佛华严经卷第四十二

bǔ quē zhēn yán
 补阙真言

(三遍)

ná mó sān mǎn duō mò tuó nán ā bō là dì hē duō zhé zhé nà
 南无三满哆.没驮喃.阿钵啰帝.喝多折.折捺
 mí ǎn jī mí jī mí dá tǎ gě tǎ nán mò wǎ shān dìng bō là dì
 弥.唵.鸡弥鸡弥.怛塔葛塔喃.末瓦山.叮钵啰帝.
 wū dá mó dá mó dá tǎ gě tǎ nán mò wǎ hòng pō suō hē
 乌怛摩怛摩.怛塔葛塔喃.末瓦哄.娑莎诃.

jǔ zàn
 举赞

pǔ guāng zài huì dà fǎ chóng xuān gāo chāo shí shèng yǔ sān
 普光再会.大法重宣.高超十圣与三
 xián dèng jué yì yōu xuán xīn yuè gū yuán jiū jìng lí yán quán
 贤.等觉义幽玄.心月孤圆.究竟离言诠.

jǔ zì mǔ zàn
 举字母赞

(一遍)

huā yán zì mǔ zhòng yì qīn xuān shàn cái tóng zǐ dé zhēn chuán
 华严字母.众艺亲宣.善财童子得真传.
 mì mì yì yōu xuán gōng dé wú biān chàng sòng lì rén tiān
 秘密义幽玄.功德无边.唱诵利人天.

huāyán zì mǔ

华严字母

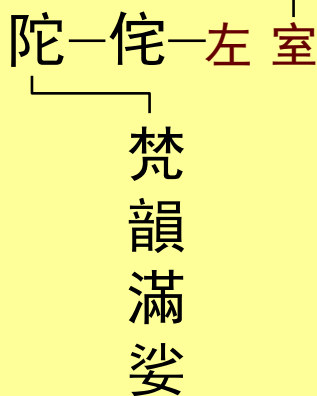
(一遍)

南無華嚴海會佛菩薩 三稱

四生九有同登華藏玄門八難三塗共入毗盧性海

婆功德大法界沐恩波

四十二字妙陀羅字字包含義理多

時普願法界眾生入般若波羅蜜門

40. ^{shì zǎo}室左 (二合) ^{shì zāng}室臧. ^{shì zēng}室增. ^{shù zōng}束宗. ^{shù zù}束租. ^{shì zāo}室遭.

^{shì zāi}室災. ^{shì zī}室資. ^{shì zīn}室津. ^{shē zān}瑟簪. ^{shì zīn}室浸. ^{shē zān}瑟簪. ^{shì zōu}室左. ^{shì zǎo}室左. ^{chàng}唱

^{shì zǎo}室左字时. ^{zì shí}字时. ^{pǔ yuàn fǎ jiè zhòngshēng}普愿法界众生. ^{rù bō rě bō luó mì mén}入般若波罗蜜门.

41. ^{chao} 侘 募 登 踵 攄 超 攄 締 獅 脰 琛 覘

chouchao chàng^{chao} zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòngshēng rù bō rě
抽 侘 唱 侘 字 时 . 普 愿 法 界 众 生 . 入 般 若

bō luó mì mén
波 罗 蜜 门 .

42. ^{tao} 陀 唐 滕 彤 圖 韜 駘 駢 田 驛 田 曇 骰 陀

chàng^{tao} zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòngshēng rù bō rě bō luó mì
唱 陀 字 时 . 普 愿 法 界 众 生 . 入 般 若 波 罗 蜜

mén
门 .

sì shí èr zì miào tuó luó zì zì bāo hán yì lǐ duō shì zāo
四 十 二 字 妙 陀 罗 . 字 字 包 含 义 理 多 . 室 左 .

^{chao} 侘 . ^{tao} 陀 . fàn yùn mǎn suō pó gōng dé dà fǎ jiè mù ēn bō
梵 韵 满 娑 婆 . 功 德 大 . 法 界 沐 恩 波 .

sì shēng jiǔ yǒu tóng dēng huā zàng xuán mén bā nán sān tú
四 生 九 有 . 同 登 华 藏 玄 门 . 八 难 三 途 .

gòng rù pí lú xìng hǎi
共 入 毗 卢 性 海 .

ná mó huā yán hǎi huì fó pú sà
南 无 华 严 海 会 佛 菩 萨 (合 掌 三 称)

huí xiàng jì
回 向 偈

(一 遍)

yuàn yǐ cǐ gōng dé pǔ jí yú yī qiè
愿 以 此 功 德 普 及 于 一 切

wǒ děng yǔ zhòng shēng jiē gòng chéng fó dào
我 等 与 众 生 皆 共 成 佛 道

dà fāngguǎng fó huā yán jīng juàn dì sì shí sān
大方广佛华严经卷第四十三

táng yú tiánguósānzàngshāmén shí chānántuó yì
唐于阗国三藏沙门实叉难陀译

shí dìng pǐn dì èr shí qī zhī sì
十定品第二十七之四

fó zǐ yún hé wéi pú sà mó hē sà wú ài lún sānmèi
“佛子！云何为菩萨摩诃萨无碍轮三昧？”

fó zǐ pú sà mó hē sà rù cǐ sānmèi shí zhù wú ài shēn yè wú
佛子！菩萨摩诃萨入此三昧时，住无碍身业、无
ài yǔ yè wú ài yì yè zhù wú ài fó guó tǔ dé wú ài chéng
碍语业、无碍意业，住无碍佛国土，得无碍成
jiù zhòngshēng zhì huò wú ài tiáo fú zhòngshēng zhì fàng wú ài guāng
就众生智，获无碍调伏众生智，放无碍光
míng xiàn wú ài guāngmíngwǎng shì wú ài guǎng dà biànhuà zhuàn
明，现无碍光明网，示无碍广大变化，转
wú ài qīngjìng fǎ lún dé pú sà wú ài zì zài pǔ rù zhū fó lì
无碍清净法轮，得菩萨无碍自在，普入诸佛力，
pǔ zhù zhū fó zhì zuò fó suǒ zuò jìng fó suǒ jìng xiàn fó shéntōng
普住诸佛智，作佛所作，净佛所净，现佛神通，
lìng fó huān xǐ xíng rú lái xíng zhù rú lái dào cháng dé qīn jìn wú
令佛欢喜，行如来行，住如来道，常得亲近无
liàngzhū fó zuò zhū fó shì shào zhū fó zhǒng
量诸佛，作诸佛事绍诸佛种。

fó zǐ pú sà mó hē sà zhù cǐ sānmèi yǐ guān yī qiè
“佛子！菩萨摩诃萨住此三昧已，观一切

zhì zǒngguān yī qiè zhì biéguān yī qiè zhì suí shùn yī qiè zhì
智，总观一切智，别观一切智，随顺一切智，
xiǎn shì yī qiè zhì pānyuán yī qiè zhì jiàn yī qiè zhì zǒngjiàn yī
显示一切智，攀缘一切智，见一切智，总见一
qiè zhì bié jiàn yī qiè zhì yú pǔ xián pú sà guǎng dà yuàn guǎng
切智，别见一切智，于普贤菩萨广大愿、广
dà xīn guǎng dà xíng guǎng dà suǒ qù guǎng dà suǒ rù guǎng dà
大心、广大行、广大所趣、广大所入、广大

guāngmíng guǎng dà chūxiàn guǎng dà hù niàn guǎng dà biànhuà
光明、广大出现、广大护念、广大变化、
guǎng dà dào bú duàn bú tuì wú xiū wú tì wú juàn wú shě wú
广大道，不断不退，无休无替，无倦无舍，无
sǎn wú luàn chángzēng jìn héngxiāng xù hé yǐ gù cǐ pú sà
散无乱，常增进，恒相续。何以故？此菩萨
mó hē sà yú zhū fǎ zhōng chéng jiù dà yuàn fā xíng dà shèng rù
摩诃萨于诸法中，成就大愿，发行大乘，入
yú fó fǎ dà fāngbiàn hǎi yǐ shèng yuàn lì yú zhū pú sà suǒ xíng zhī
于佛法大方便海；以胜愿力，于诸菩萨所行之
xíng zhì huì míngzhào jiē dé shànqiǎo jù zú pú sà shéntōngbiànhuà
行，智慧明照皆得善巧，具足菩萨神通变化，
shànnéng hù niàn yī qiè zhòngshēng rú qù lái jīn yī qiè zhū fó
善能护念一切众生；如去、来、今一切诸佛
zhī suǒ hù niàn yú zhū zhòngshēnghéng qǐ dà bēi chéng jiù rú lái bú
之所护念，于诸众生恒起大悲，成就如来不
biàn yì fǎ fó zǐ pì rú yǒurén yǐ mó ní bǎo zhì sè yī zhōng
变异法。佛子！譬如有人以摩尼宝置色衣中，
qí mó ní bǎo suī tóng yī sè bù shě zì xìng pú sà mó hē sà yì fù
其摩尼宝虽同衣色，不舍自性。菩萨摩诃萨亦复
rú shì chéng jiù zhì huì yǐ wéi xīn bǎo guān yī qiè zhì pǔ jiē míngxiàn
如是，成就智慧以为心宝，观一切智普皆明现，
rán bù shě yú pú sà zhū xíng hé yǐ gù pú sà mó hē sà fā dà shì
然不舍于菩萨诸行。何以故？菩萨摩诃萨发大誓
yuàn lì yì yī qiè zhòngshēng dù tuō yī qiè zhòngshēng chéng shì
愿，利益一切众生，度脱一切众生，承事
yī qiè zhū fó yán jìng yī qiè shì jiè ān wèi zhòngshēng shēn rù fǎ
一切诸佛，严净一切世界，安慰众生，深入法
hǎi wèi jìng zhòngshēng jiè xiàn dà zì zài jǐ shī zhòngshēng pǔ
海；为净众生界，现大自在，给施众生，普
zhào shì jiān rù yú wú biānhuàn huà fǎ mén bú tuì bù zhuǎn wú
照世间，入于无边幻化法门，不退不转，无
pí wú yàn fó zǐ pì rú xū kōng chí zhòng shì jiè ruò chéng ruò zhù
疲无厌。佛子！譬如虚空持众世界，若成若住，
wú yàn wú juàn wú léi wú xiǔ wú sǎn wú huài wú biàn wú yì wú
无厌无倦，无羸无朽，无散无坏，无变无异，无
yǒuchā bié bù shě zì xìng hé yǐ gù xū kōng zì xìng fǎ yīng ěr
有差别，不舍自性。何以故？虚空自性，法应尔

gù pú sà mó hē sà yì fù rú shì lì wú liàng dà yuàn dù yī qiè
故。菩萨摩诃萨亦复如是，立无量大愿，度一切

zhòngshēng xīn wú yànjuàn fó zǐ pì rú niè pán qù lái
众生，心无厌倦。佛子！譬如涅槃，去、来、

xiàn zài wú liàngzhòngshēng yú zhōngmiè dù zhōng wú yànjuàn hé yǐ
现在无量众生于中灭度，终无厌倦。何以

gù yī qiè zhū fǎ běn xìng qīng jìng shì wèi niè pán yún hé yú zhōng
故？一切诸法本性清净，是谓：涅槃，云何于中

ér yǒu yànjuàn pú sà mó hē sà yì fù rú shì wèi yù dù tuō yī
而有厌倦？菩萨摩诃萨亦复如是，为欲度脱一

qiè zhòngshēng jiē lìng chū lí ér xiàn yú shì yún hé ér qǐ pí yàn zhī
切众生皆令出离而现于世，云何而起疲厌之

xīn fó zǐ rú sà pó rě néng lìng guò qù wèi lái xiàn zài yī
心？佛子！如萨婆若，能令过去、未来、现在一

qiè pú sà yú zhū fó jiā yǐ xiàn dāngshēng nǎi zhì lìng chéng
切菩萨，于诸佛家已、现、当生，乃至令成

wú shàng pú tí zhōng wú pí yàn hé yǐ gù yī qiè zhì yǔ fǎ jiè
无上菩提，终无⁵疲厌。何以故？一切智与法界

wú èr gù yú yī qiè fǎ wú suǒ zhuó gù pú sà mó hē sà yì fù rú
无二故，于一切法无所著故。菩萨摩诃萨亦复如

shì qí xīn píngděngzhù yī qiè zhì yún hé ér yǒu pí yàn zhī xīn
是，其心平等住一切智，云何而有疲厌之心？

fó zǐ cǐ pú sà mó hē sà yǒu yī liánhuā qí huāguǎng
“佛子！此菩萨摩诃萨有一莲华，其华广

dà jìn shí fāng jì yǐ bù kě shuō yè bù kě shuō bǎo bù kě shuō
大尽十方际，以不可说叶、不可说宝、不可说

xiāng ér wéi zhuāngyán qí bù kě shuō bǎo fù gè shì xiànzhǒngzhǒng
香而为庄严；其不可说宝，复各示现种种

zhòngbǎo qīng jìng miào hǎo jí shàn ān zhù qí huāchángfàngzhòng
众宝，清净妙好，极善安住。其华常放众

sè guāngmíng pǔ zhào shí fāng yī qiè shì jiè wú suǒ zhàng ài zhēn jīn
色光明，普照十方一切世界无所障碍；真金

wéiwǎng mí fù qí shàng bǎoduó xú yáo chū wēimiào yīn qí yīn
为网，弥覆其上；宝铎徐摇，出微妙音，其音

yǎnchàng yī qiè zhì fǎ cǐ dà liánhuā jù zú rú lái qīng jìng zhuāngyán
演畅一切智法。此大莲华具足如来清净庄严，

⁵ 大正藏：不

yī qiè shàngēn zhī suǒ shēng qǐ jí xiángwéibiǎo shén lì suǒ xiàn
一切善根之所生起，吉祥为表，神力所现，
yǒu shí qiān ā sēng qí qīngjìng gōng dé pú sà miào dào zhī suǒ chéng jiù
有十千阿僧祇清净功德，菩萨妙道之所成就，
yī qiè zhì xīn zhī suǒ liú chū shí fāng fó yǐng yú zhōng xiǎn xiàn shì jiān
一切智心之所流出，十方佛影于中显现，世间
zhānyǎng yóu rú fó tǎ zhòng shēng jiàn zhě wú bù lǐ jìng cóng néng liǎo
瞻仰犹如佛塔，众生见者无不礼敬，从能了
huàn zhèng fǎ suǒ shēng yī qiè shì jiān bù kě wéi yù pú sà mó hē
幻正法所生，一切世间不可为喻⁶。菩萨摩诃
sà yú cǐ huā shàng jié jiā fū zuò qí shēn dà xiǎo yǔ huā xiāng chèn
萨于此华上结跏趺坐，其身大小与华相称。
yī qiè zhū fó shén lì suǒ jiā lìng pú sà shēn yī yī máo kǒng gè chū bǎi
一切诸佛神力所加，令菩萨身一一毛孔各出百
wàn yì nà yóu tā bù kě shuō fó chà wēi chén shù guāng míng yī yī
万亿那由他不可说佛刹微尘数光明，一一
guāng míng xiàn bǎi wàn yì nà yóu tā bù kě shuō fó chà wēi chén shù mó
光明现百万亿那由他不可说佛刹微尘数摩
ní bǎo qí bǎo jiē míng pǔ guāng míng zàng zhǒng zhǒng sè xiàng yǐ
尼宝，其宝皆名：普光明藏，种种色相以
wéi zhuāng yán wú liàng gōng dé zhī suǒ chéng jiù zhòng bǎo jí huā yǐ
为庄严，无量功德之所成就，众宝及华以
wéi luó wǎng mí fù qí shàng sǎn bǎi qiān yì nà yóu tā shū shèng miào
为罗网弥覆其上，散百千亿那由他殊胜妙
xiāng wú liàng sè xiàng zhǒng zhǒng zhuāng yán fù xiàn bù sī yì bǎo
香，无量色相种种庄严，复现不思議宝
zhuāng yán gài yǐ fù qí shàng yī yī mó ní bǎo xī xiàn bǎi wàn yì nà
庄严盖以覆其上。一一摩尼宝悉现百万亿那
yóu tā bù kě shuō fó chà wēi chén shù lóu gé yī yī lóu gé xiàn bǎi wàn
由他不可说佛刹微尘数楼阁；一一楼阁现百万
yì nà yóu tā bù kě shuō fó chà wēi chén shù lián huā zàng shī zǐ zhī zuò
亿那由他不可说佛刹微尘数莲华藏师子之座；
yī yī shī zǐ zuò xiàn bǎi wàn yì nà yóu tā bù kě shuō fó chà wēi chén
一一师子座现百万亿那由他不可说佛刹微尘
shù guāng míng yī yī guāng míng xiàn bǎi wàn yì nà yóu tā bù kě shuō
数光明；一一光明现百万亿那由他不可说

⁶ 大正藏：谕

fó chàwēichénshù sè xiàng yī yī sè xiàngxiànbǎiwàn yì nà yóu tā
佛刹微尘数色相；一一色相现百万亿那由他

bù kě shuō fó chàwēichénshù guāngmínglún yī yī guāngmínglún xiàn
不可说佛刹微尘数光明轮；一一光明轮现

bǎiwàn yì nà yóu tā bù kě shuō fó chàwēichénshù pí lú zhē nà mó
百万亿那由他不可说佛刹微尘数毗卢遮那摩

ní bǎohuā yī yī huāxiànbǎiwàn yì nà yóu tā bù kě shuō fó chàwēi
尼宝华；一一华现百万亿那由他不可说佛刹微

chénshù tái yī yī tái xiànbǎiwàn yì nà yóu tā bù kě shuō fó chàwēi
尘数台；一一台现百万亿那由他不可说佛刹微

chénshù fó yī yī fó xiànbǎiwàn yì nà yóu tā bù kě shuō fó chàwēi
尘数佛；一一佛现百万亿那由他不可说佛刹微

chénshùshéniàn yī yī shéniàn jìng bǎiwàn yì nà yóu tā bù kě shuō
尘数神变；一一神变净百万亿那由他不可说

fó chàwēichénshù zhòngshēngzhòng yī yī zhòngshēngzhòngzhōngxiàn
佛刹微尘数众生众；一一众生众中现

bǎiwàn yì nà yóu tā bù kě shuō fó chàwēichénshù zhū fó zì zài yī
百万亿那由他不可说佛刹微尘数诸佛自在；一

yī zì zài yǔ bǎiwàn yì nà yóu tā bù kě shuō fó chàwēichénshù fó
一自在雨百万亿那由他不可说佛刹微尘数佛

fǎ yī yī fó fǎ yǒu bǎiwàn yì nà yóu tā bù kě shuō fó chàwēichén
法；一一佛法有百万亿那由他不可说佛刹微尘

shù xiū duō luó yī yī xiū duō luó shuō bǎiwàn yì nà yóu tā bù kě shuō
数修多罗；一一修多罗说百万亿那由他不可说

fó chàwēichénshù fǎ mén yī yī fǎ mén yǒu bǎiwàn yì nà yóu tā bù
佛刹微尘数法门；一一法门有百万亿那由他不

kě shuō fó chàwēichénshù jīn gāng zhì suǒ rù fǎ lún chā bié yán cí gè
可说佛刹微尘数金刚智所入法轮，差别言辞各

bié yǎnshuō yī yī fǎ lún chéngshú bǎiwàn yì nà yóu tā bù kě shuō
别演说；一一法轮成熟百万亿那由他不可说

fó chàwēichénshù zhòngshēng jiè yī yī zhòngshēng jiè yǒu bǎiwàn yì
佛刹微尘数众生界；一一众生界有百万亿

nà yóu tā bù kě shuō fó chàwēichénshù zhòngshēng yú fó fǎ zhōng
那由他不可说佛刹微尘数众生，于佛法中

ér dé tiáo fú
而得调伏。

fó zǐ pú sà mó hē sà zhù cǐ sān mèi shì xiàn rú shì
“佛子！菩萨摩诃萨住此三昧，示现如是

shéntōngjìng jiè wú liàngbiànhuà xī zhī rú huàn ér bù rǎnzhuó ān zhù
神通境界无量变化，悉知如幻而不染著，安住
wú biān bù kě shuō fǎ zì xìngqīngjìng fǎ jiè shí xiàng rú lái zhǒng
无边不可说法。自性清净、法界实相、如来种
xìng wú ài jì zhōng wú qù wú lái fēi xiān fēi hòu shènsēn wú
性，无碍际中，无去无来，非先非后，甚深无
dǐ xiànliàngsuǒ dé yǐ zhì zì rù bù yóu tā wù xīn bù mí luàn
底，现量所得，以智自入，不由他悟。心不迷乱
yì wú fēn bié wéi qù lái jīn yī qiè zhū fó zhī suǒ chēng zàn
亦无分别，为去、来、今一切诸佛之所称赞，
cóng zhū fó lì zhī suǒ liú chū rù yú yī qiè zhū fó jìng jiè tǐ xìng rú
从诸佛力之所流出，入于一切诸佛境界。体性如
shí jìng yǎn xiàn zhèng huì yǎn pǔ jiàn chéng jiù fó yǎn wéi shì míng dēng
实，净眼现证，慧眼普见，成就佛眼为世明灯，
xíng yú zhì yǎn suǒ zhī jìng jiè guǎng néng kāi shì wēi miào fǎ mén chéng
行于智眼所知境界，广能开示微妙法门。成
pú tí xīn qù shèng zhàng fū yú zhū jìng jiè wú yǒu zhàng ài rù
菩提心，趣胜丈夫，于诸境界无有障碍，入
zhì zhǒng xìng chū shēng zhū zhì lí shì shēng fǎ ér xiàn shòu shēng shén
智种性出生诸智，离世生法而现受生，神
tōng biànhuà fāng biàn tiáo fú rú shì yī qiè wú fēi shàn qiǎo gōng dé
通变化，方便调伏。如是一切无非善巧，功德
jiě yù xī jiē qīngjìng zuì jí wēi miào jù zú yuán mǎn zhì huì guǎng
解欲悉皆清净，最极微妙具足圆满，智慧广
dà yóu rú xū kōng shàn néng guān chá zhòng shèng jìng jiè xìn xíng yuàn
大犹如虚空，善能观察众圣境界，信行愿
lì jiān gù bú dòng gōng dé wú jìn shì suǒ chēng tàn yú yī qiè fó suǒ
力坚固不动，功德无尽世所称叹。于一切佛所
guān zhī zàng dà pú tí chù yī qiè zhì hǎi jí zhòng miào bǎo wéi dà
观之藏，大菩提处一切智海，集众妙宝，为大
zhì zhě yóu rú lián huā zì xìng qīngjìng zhòng shēng jiàn zhě jiē shēng huān
智者，犹如莲华自性清净，众生见者皆生欢
xǐ xián dé lì yì zhì guāng pǔ zhào jiàn wú liàng fó jìng yī qiè
喜、咸得利益。智光普照，见无量佛，净一切
fǎ suǒ xíng jì jìng yú zhū fó fǎ jiū jìng wú ài héng yǐ fāng biàn
法，所行寂静，于诸佛法究竟无碍。恒以方便
zhù fó pú tí gōng dé xíng zhōng ér dé chū shēng jù pú sà zhì wéi pú
住佛菩提功德行中而得出生，具菩萨智，为菩

sà shǒu yī qiè zhū fó gòngsuǒ hù niàn dé fó wēishén chéng fó fǎ
萨首，一切诸佛共所护念。得佛威神，成佛法
shēn niàn lì nán sī yú jìng yī yuán ér wú suǒ yuán qí xíngguǎng
身，念力难思，于境一缘而无所缘，其行广
dà wú xiàng wú ài dèng yú fǎ jiè wú liàng wú biān suǒ zhèng pú tí
大无相无碍，等于法界无量无边。所证菩提
yóu rú xū kōng wú yǒubiān jì wú suǒ fù zhuó yú zhū shì jiān pǔ
犹如虚空，无有边际，无所缚著，于诸世间普
zuò ráo yì yī qiè zhì hǎishàngēnsuǒ liú xī néngtōng dá wú liàng jìng
作饶益，一切智海善根所流，悉能通达无量境
jiè yǐ shànchéng jiù qīngjìng shī fǎ zhù pú sà xīn jìng pú sà zhǒng
界已善成就清净施法，住菩萨心，净菩萨种，
néng suí shùnshēngzhū fó pú tí yú zhū fó fǎ jiē dé shànqiǎo jù wēi
能随顺生诸佛菩提，于诸佛法皆得善巧，具微
miào xíng chéngjiān gù lì yī qiè zhū fó zì zài wēishén zhòngshēng
妙行，成坚固力。一切诸佛自在威神，众生
nán wén pú sà xī zhī rù bù èr mén zhù wú xiàng fǎ suī fù yǒngshě
难闻，菩萨悉知入不二门住无相法；虽复永舍
yī qiè zhū xiàng ér néng guǎng shuō zhǒng zhǒng zhū fǎ suí zhū zhòng
一切诸相，而能广说种种诸法，随诸众
shēng xīn yào yù jiě xī shǐ tiáo fú xián lìng huān xǐ fǎ jiè wéi shēn
生心乐欲解，悉使调伏，咸令欢喜。法界为身
wú yǒu fēn bié zhì huì jìng jiè bù kě qióng jìn zhì cháng yǒng mǎng
无有分别，智慧境界不可穷尽，志常勇猛，
xīn héng píng děng jiàn yī qiè fó gōng dé biān jì liǎo yī qiè jié chā bié
心恒平等。见一切佛功德边际，了一切劫差别
cì dì kāi shì yī qiè fǎ ān zhù yī qiè chà yán jìng yī qiè zhū fó
次第，开示一切法，安住一切刹，严净一切诸佛
guó tǔ xiǎn xiàn yī qiè zhèng fǎ guāng míng yǎn qù lái jīn yī qiè
国土，显现一切正法光明，演去、来、今一切
fó fǎ shì zhū pú sà suǒ zhù zhī chù wéi shì míng dēng shēng zhū shàn
佛法，示诸菩萨所住之处。为世明灯，生诸善
gēn yǒng lí shì jiān cháng shēng fó suǒ dé fó zhì huì míng liǎo dì
根，永离世间，常生佛所，得佛智慧明了第
yī yī qiè zhū fó jiē gòng shè shòu yǐ rù wèi lái zhū fó zhī shù cóng
一。一切诸佛皆共摄受，已入未来诸佛之数，从
zhū shàn yǒu ér dé chū shēng suǒ yǒu zhì qiú jiē wú bù guǒ jù dà wēi
诸善友而得出生，所有志求皆无不果。具大威

dé zhù zēng shàng yì suí suǒ tīng wén xiǎn néng shàn shuō yì wèi kāi
德，住增上意，随所听闻咸能善说，亦为开
shì wén fǎ shàngēn zhù shí jì lún yú yī qiè fǎ xīn wú zhàng ài
示闻法善根。住实际轮，于一切法心无障碍；
bù shě zhū xíng lí zhū fēn bié yú yī qiè fǎ xīn wú dòng niàn dé zhì
不舍诸行，离诸分别，于一切法心无动念。得智
huì míng miè zhū chī àn xī néng míng zhào yī qiè fó fǎ bú huài zhū yǒu
慧明灭诸痴闇，悉能明照一切佛法，不坏诸有
ér shēng qí zhōng liǎo zhī yī qiè zhū yǒu jìng jiè cóng běn yǐ lái wú yǒu
而生其中，了知一切诸有境界。从本已来无有
dòng zuò shēn yǔ yì yè jiē xī wú biān suī suí shì sú yǎn shuō
动作，身、语、意业皆悉无边，虽随世俗演说
zhǒng zhǒng wú liàng wén zì ér héng bú huài lí wén zì fǎ shēn rù fó
种种无量文字，而恒不坏离文字法。深入佛
hǎi zhī yī qiè fǎ dàn yǒu jiǎ míng yú zhū jìng jiè wú xì wú zhuó liǎo
海，知一切法但有假名，于诸境界无系无著；了
yī qiè fǎ kōng wú suǒ yǒu suǒ xiū zhū xíng cóng fǎ jiè shēng yóu rú xū
一切法空无所有，所修诸行从法界生，犹如虚
kōng wú xiàng wú xíng shēn rù fǎ jiè suí shùn yǎn shuō yú yī jìng mén
空无相无形。深入法界随顺演说，于一境门
shēng yī qiè zhì guān shí lì dì yǐ zhì xiū xué zhì wéi qiáo liáng zhì sà
生一切智，观十力地以智修学，智为桥梁至萨
pó rě yǐ zhì huì yǎn jiàn fǎ wú ài shàn rù zhū dì zhī zhǒng zhǒng yì
婆若，以智慧眼见法无碍，善入诸地知种种义，
yī yī fǎ mén xī dé míng liǎo suǒ yǒu dà yuàn mǐ bù chéng jiù
一一法门悉得明了，所有大愿靡不成就。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǐ cǐ kāi shì yī qiè rú lái wú
“佛子！菩萨摩诃萨以此开示一切如来无

chā bié xìng cǐ shì wú ài fāng biàn zhī mén cǐ néng chū shēng pú sà
差别性，此是无碍方便之门，此能出生菩萨
zhòng huì cǐ fǎ wéi shì sān mèi jìng jiè cǐ néng yǒng jìn rù sà pó rě
众会，此法唯是三昧境界，此能勇进入萨婆若，
cǐ néng kāi xiǎn zhū sān mèi mén cǐ néng wú ài pǔ rù zhū chà cǐ néng
此能开显诸三昧门，此能无碍普入诸刹，此能
tiáo fú yī qiè zhòng shēng cǐ néng zhù yú wú zhòng shēng jì cǐ néng
调伏一切众生，此能住于无众生际，此能
kāi shì yī qiè fó fǎ cǐ yú jìng jiè jiē wú suǒ dé suī yī qiè shí yǎn
开示一切佛法，此于境界皆无所得。虽一切时演

shuō kāi shì ér héng yuǎn lí wàng xiǎng fēn bié suī zhī zhū fǎ jiē wú
说开示，而恒远离妄想分别；虽知诸法皆无
suǒ zuò ér néng shì xiàn yī qiè zuò yè suī zhī zhū fó wú yǒu èr xiàng
所作，而能示现一切作业；虽知诸佛无有二相，
ér néng xiǎn shì yī qiè zhū fó suī zhī wú sè ér yǎn shuō zhū sè
而能显示一切诸佛；虽知无色，而演说诸色；
suī zhī wú shòu ér yǎn shuō zhū shòu suī zhī wú xiǎng ér yǎn shuō zhū
虽知无受，而演说诸受；虽知无想，而演说诸
xiǎng suī zhī wú xíng ér yǎn shuō zhū xíng suī zhī wú shí ér yǎn shuō
想；虽知无行，而演说诸行；虽知无识，而演说
zhū shí héng yǐ fǎ lún kāi shì yī qiè suī zhī fǎ wú shēng ér cháng
诸识，恒以法轮开示一切；虽知法无生，而常
zhuàn fǎ lún suī zhī fǎ wú chā bié ér shuō zhū chā bié mén suī zhī
转法轮；虽知法无差别，而说诸差别门；虽知
zhū fǎ wú yǒu shēng miè ér shuō yī qiè shēng miè zhī xiàng suī zhī zhū
诸法无有生灭，而说一切生灭之相；虽知诸
fǎ wú cū wú xì ér shuō zhū fǎ cū xì zhī xiàng suī zhī zhū fǎ wú
法无粗无细，而说诸法粗细之相；虽知诸法无
shàng zhōng xià ér néng xuān shuō zuì shàng zhī fǎ suī zhī zhū fǎ
上、中、下，而能宣说最上之法；虽知诸法
bù kě yán shuō ér néng yǎn shuō qīng jìng yán cí suī zhī zhū fǎ wú nèi
不可言说，而能演说清净言辞；虽知诸法无内
wú wài ér shuō yī qiè nèi wài zhū fǎ suī zhī zhū fǎ bù kě liǎo zhī
无外，而说一切内外诸法；虽知诸法不可了知，
ér shuō zhǒng zhǒng zhì huì guān chá suī zhī zhū fǎ wú yǒu zhēn shí ér
而说种种智慧观察；虽知诸法无有真实，而
shuō chū lí zhēn shí zhī dào suī zhī zhū fǎ bì jìng wú jìn ér néng yǎn
说出离真实之道；虽知诸法毕竟无尽，而能演
shuō jìn zhū yǒu lòu suī zhī zhū fǎ wú wéi wú zhēng rán yì bù wú zì
说尽诸有漏；虽知诸法无违无诤，然亦不无自
tā chā bié suī zhī zhū fǎ bì jìng wú shī ér cháng zūn jìng yī qiè shī
他差别；虽知诸法毕竟无师，而常尊敬一切师
zhǎng suī zhī zhū fǎ bù yóu tā wù ér cháng zūn jìng zhū shàn zhī shí
长；虽知诸法不由他悟，而常尊敬诸善知识；
suī zhī fǎ wú zhuàn ér zhuàn fǎ lún suī zhī fǎ wú qǐ ér shì zhū
虽知法无转，而转法轮；虽知法无起，而示诸
yīn yuán suī zhī zhū fǎ wú yǒu qián jì ér guǎng shuō guò qù suī zhī
因缘；虽知诸法无有前际，而广说过去；虽知

zhū fǎ wú yǒuhòu jì ér guǎngshuō wèi lái suī zhī zhū fǎ wú yǒuzhōng
诸法无有后际，而广说未来；虽知诸法无有中
jì ér guǎngshuō xiànzài suī zhī zhū fǎ wú yǒuzuò zhě ér shuō zhū
际，而广说现在；虽知诸法无有作者，而说诸
zuò yè suī zhī zhū fǎ wú yǒuyīn yuán ér shuō zhū jí yīn suī zhī zhū
作业；虽知诸法无有因缘，而说诸集因；虽知诸
fǎ wú yǒuděng bǐ ér shuō píngděng bù píngděng dào suī zhī zhū
法无有等比，而说平等、不平等道；虽知诸
fǎ wú yǒuyán shuō ér jué dìng shuō sān shì zhī fǎ suī zhī zhū fǎ wú yǒu
法无有言说，而决定说三世之法；虽知诸法无有
suǒ yī ér shuō yī shàn fǎ ér dé chū lí suī zhī fǎ wú shēn ér
所依，而说依善法而得出离；虽知法无身，而
guǎngshuō fǎ shēn suī zhī sān shì zhū fó wú biān ér néng yǎn shuō wéi
广说法身；虽知三世诸佛无边，而能演说唯
yǒu yī fó suī zhī fǎ wú sè ér xiànzǒngzhǒng sè suī zhī fǎ wú
有一佛；虽知法无色，而现种种色；虽知法无
jiàn ér guǎngshuō zhū jiàn suī zhī fǎ wú xiàng ér shuō zhǒngzhǒng xiàng
见，而广说诸见；虽知法无相，而说种种相；
suī zhī zhū fǎ wú yǒu jìng jiè ér guǎng xuān shuō zhì huì jìng jiè suī zhī
虽知诸法无有境界，而广宣说智慧境界；虽知
zhū fǎ wú yǒuchā bié ér shuō xíng guǒ zhǒngzhǒng chā bié suī zhī zhū fǎ
诸法无有差别，而说行果种种差别；虽知诸法
wú yǒuchū lí ér shuō qīng jìng zhū chū lí xíng suī zhī zhū fǎ běn lái
无有出离，而说清净诸出离行；虽知诸法本来
cháng zhù ér shuō yī qiè zhū liú zhuǎn fǎ suī zhī zhū fǎ wú yǒuzhào
常住，而说一切诸流转法；虽知诸法无有照
míng ér héng guǎng shuō zhào míng zhī fǎ
明，而恒广说照明之法。

fó zǐ pú sà mó hē sà rù rú shì dà wēi dé sān mèi zhì
“佛子！菩萨摩诃萨入如是大威德三昧智

lún zé néng zhèng dé yī qiè fó fǎ zé néng qù rù yī qiè fó fǎ
轮，则能证得一切佛法，则能趣入一切佛法，
zé néng chéng jiù zé néng yuán mǎn zé néng jī jí zé néng qīng jìng
则能成就，则能圆满，则能积集，则能清净，
zé néng ān zhù zé néng liǎo dá yǔ yī qiè fǎ zì xìng xiāng yīng ér
则能安住，则能了达，与一切法自性相应，而
cǐ pú sà mó hē sà bú zuò shì niàn yǒu ruò gān zhū pú sà ruò gān
此菩萨摩诃萨不作是念：‘有若干诸菩萨、若干

pú sà fǎ ruò gān pú sà jiū jìng ruò gān huàn jiū jìng ruò gān huà jiū
菩萨法、若干菩萨究竟、若干幻究竟、若干化究
jìng ruò gān shéntōng chéng jiù ruò gān zhì chéng jiù ruò gān sī wéi
竟、若干神通成就、若干智成就、若干思惟、
ruò gān zhèng rù ruò gān qù xiàng ruò gān jìng jiè hé yǐ gù
若干证入、若干趣向、若干境界。’何以故？

pú sà sān mèi rú shì tǐ xìng rú shì wú biān rú shì shū shèng gù
菩萨三昧，如是体性，如是无边，如是殊胜故。

cǐ sān mèi zhǒng zhǒng jìng jiè zhǒng zhǒng wēi lì zhǒng zhǒng shēn rù
此三昧种种境界，种种威力，种种深入，

suǒ wèi rù bù kě shuō zhì mén rù lí fēn bié zhū zhuāng yán rù wú
所谓：入不可说智门、入离分别诸庄严、入无

biān shū shèng bō luó mì rù wú shù chán dìng rù bǎi qiān yì nà yóu tā
边殊胜波罗蜜、入无数禅定、入百千亿那由他

bù kě shuō guǎng dà zhì rù jiàn wú biān fó shèng miào zàng rù yú jìng
不可说广大智、入见无边佛胜妙藏、入于境

jiè bù xiū xi rù qīng jìng xìn jiě zhù dào fǎ rù zhū gēn měng lì dà
界不休息、入清净信解助道法、入诸根猛利大

shéntōng rù yú jìng jiè xīn wú ài rù jiàn yī qiè fó píng děng yǎn
神通、入于境界心无碍、入见一切佛平等眼、

rù jī jí pǔ xián shèng zhì xíng rù zhù nà luó yán miào zhì shēn rù shuō
入积集普贤胜志行、入住那罗延妙智身、入说

rú lái zhì huì hǎi rù qǐ wú liàng zhǒng zì zài shén biàn rù shēng yī
如来智慧海、入起无量种自在神变、入生一

qiè fó wú jìn zhì mén rù zhù yī qiè fó xiàn qián jìng jiè rù jìng pǔ xián
切佛无尽智门、入住一切佛现前境界、入净普贤

pú sà zì zài zhì rù kāi shì wú bǐ pǔ mén zhì rù pǔ zhī fǎ jiè yī
菩萨自在智、入开示无比普门智、入普知法界一

qiè wēi xì jìng jiè rù pǔ xiàn fǎ jiè yī qiè wēi xì jìng jiè rù yī qiè
切微细境界、入普现法界一切微细境界、入一切

shū shèng zhì guāng míng rù yī qiè zì zài biān jì rù yī qiè biàn cái
殊胜智光明、入一切自在边际、入一切辩才

fǎ mén jì rù biàn fǎ jiè zhì huì shēn rù chéng jiù yī qiè chù biàn xíng
法门际、入遍法界智慧身、入成就一切处遍行

dào rù shàn zhù yī qiè chā bié sān mèi rù zhī yī qiè zhū fó xīn
道、入善住一切差别三昧、入知一切诸佛心。

fó zǐ cǐ pú sà mó hē sà zhù pǔ xián xíng niàn niàn rù
“佛子！此菩萨摩诃萨住普贤行，念念入

bǎi yì bù kě shuō sānmèi rán bú jiàn pǔ xián pú sà sānmèi jí fó jìng
百 亿 不 可 说 三 昧 ， 然 不 见 普 贤 菩 萨 三 昧 及 佛 境
jiè zhuāng yán qián jì hé yǐ gù zhī yī qiè fǎ jiū jìng wú jìn gù
界 庄 严 前 际 。 何 以 故 ？ 知 一 切 法 究 竟 无 尽 故 ，
zhī yī qiè fó chà wú biān gù zhī yī qiè zhòng shēng jiè bù sī yì gù
知 一 切 佛 刹 无 边 故 ， 知 一 切 众 生 界 不 思 议 故 ，
zhī qián jì wú shǐ gù zhī wèi lái wú qióng gù zhī xiàn zài jìn xū kōng
知 前 际 无 始 故 ， 知 未 来 无 穷 故 ， 知 现 在 尽 虚 空
biàn fǎ jiè wú biān gù zhī yī qiè zhū fó jìng jiè bù kě sī yì gù zhī
遍 法 界 无 边 故 ， 知 一 切 诸 佛 境 界 不 可 思 议 故 ， 知
yī qiè pú sà xíng wú shù gù zhī yī qiè zhū fó biàn cái suǒ shuō jìng jiè
一 切 菩 萨 行 无 数 故 ， 知 一 切 诸 佛 辩 才 所 说 境 界
bù kě shuō wú biān gù zhī yī qiè huàn xīn suǒ yuán fǎ wú liàng gù fó
不 可 说 无 边 故 ， 知 一 切 幻 心 所 缘 法 无 量 故 。 佛
zǐ rú rú yì zhū suí yǒu suǒ qiú yī qiè jiē dé qiú zhě wú jìn
子 ！ 如 如 意 珠 ， 随 有 所 求 一 切 皆 得 ， 求 者 无 尽 ，
yì jiē mǎn zú ér zhū shì lì zhōng bú kuì zhǐ pú sà mó hē sà yì
意 皆 满 足 ， 而 珠 势 力 终 不 匮 止 。 菩 萨 摩 诃 萨 亦
fù rú shì rù cǐ sānmèi zhī xīn rú huàn chū shēng yī qiè zhū fǎ
复 如 是 ， 入 此 三 昧 ， 知 心 如 幻 ， 出 生 一 切 诸 法
jìng jiè zhōu biàn wú jìn bú kuì bù xī hé yǐ gù pú sà mó hē
境 界 ， 周 遍 无 尽 ， 不 匮 不 息 。 何 以 故 ？ 菩 萨 摩 诃
sà chéng jiù pǔ xián wú ài xíng zhì guān chá wú liàng guǎng dà huàn jìng
萨 成 就 普 贤 无 碍 行 智 ， 观 察 无 量 广 大 幻 境 ，
yóu rú yǐng xiàng wú zēng jiǎn gù fó zǐ pì rú fán fū gè bié shēng
犹 如 影 像 无 增 减 故 。 佛 子 ！ 譬 如 凡 夫 ， 各 别 生
xīn yǐ shēng xiàn shēng jí yǐ dāng shēng wú yǒu biān jì wú duàn
心 ， 已 生 、 现 生 及 以 当 生 ， 无 有 边 际 ， 无 断
wú jìn qí xīn liú zhuǎn xiāng xù bù jué bù kě sī yì pú sà
无 尽 ； 其 心 流 转 ， 相 续 不 绝 ， 不 可 思 议 。 菩 萨
mó hē sà yì fù rú shì rù cǐ pǔ huàn mén sānmèi wú yǒu biān jì
摩 诃 萨 亦 复 如 是 ， 入 此 普 幻 门 三 昧 ， 无 有 边 际 ，
bù kě cè liáng hé yǐ gù liǎo dá pǔ xián pú sà pǔ huàn mén wú liàng
不 可 测 量 。 何 以 故 ？ 了 达 普 贤 菩 萨 普 幻 门 无 量
fǎ gù fó zǐ pì rú nán tuó bá nán tuó mó nà sī lóng wáng jí
法 故 。 佛 子 ！ 譬 如 难 陀 跋 难 陀 、 摩 那 斯 龙 王 及
yú dà lóng jiàng yǔ zhī shí dī rú chē zhóu wú yǒu biān jì suī rú
余 大 龙 降 雨 之 时 ， 滴 如 车 轴 ， 无 有 边 际 ； 虽 如

shì yǔ yǔ zhōng bú jìn cǐ shì zhū lóng wú zuò jìng jiè pú sà mó
是雨，雨终不尽，此是诸龙无作境界。菩萨摩
hē sà yì fù rú shì zhù cǐ sān mèi rù pǔ xián pú sà zhū sān mèi mén
诃萨亦复如是，住此三昧，入普贤菩萨诸三昧门、
zhì mén fǎ mén jiàn zhū fó mén wǎng zhū fāng mén xīn zì zài mén
智门、法门、见诸佛门、往诸方门、心自在门、
jiā chí mén shén biàn mén shéntōng mén huàn huà mén zhū fǎ rú
加持门、神变门、神通门、幻化门、诸法如
huàn mén bù kě shuō bù kě shuō zhū pú sà chōng mǎn mén qīn jìn bù
幻门、不可说不可说诸菩萨充满门，亲近不
kě shuō bù kě shuō fó chà wēi chén shù rú lái zhèng jué mén rù bù kě
可说不可说佛刹微尘数如来正觉门，入不可
shuō bù kě shuō guǎng dà huàn wǎng mén zhī bù kě shuō bù kě shuō chā
说不可说广大幻网门，知不可说不可说差
bié guǎng dà fó chà mén zhī bù kě shuō bù kě shuō yǒu tǐ xìng wú tǐ
别广大佛刹门，知不可说不可说有体性、无体
xìng shì jiè mén zhī bù kě shuō bù kě shuō zhòng shēng xiǎng mén zhī bù
性世界门，知不可说不可说众生想门，知不
kě shuō bù kě shuō shí jié chà bié mén⁷ zhī bù kě shuō bù kě shuō shì
可说不可说时劫差别门⁷，知不可说不可说世
jiè chéng huài mén zhī bù kě shuō bù kě shuō fù zhù yǎng zhù zhū fó
界成坏门，知不可说不可说覆住、仰住诸佛
chà mén yú yī niàn zhōng jiē rú shí zhī rú shì rù shí wú yǒu biān
刹门，于一念中皆如实知。如是入时，无有边
jì wú yǒu qióng jìn bù pí bú yàn bú duàn bù xī wú tuì wú
际，无有穷尽，不疲不厌，不断不息，无退无
shī yú zhū fǎ zhōng bú zhù fēi chù héng zhèng sī wéi bù chén bù
失；于诸法中不住非处，恒正思惟，不沈不
jǔ qiú yī qiè zhì cháng wú tuì shě wéi yī qiè fó chà zhào shì míng
举；求一切智常无退舍，为一切佛刹照世明
dēng zhuàn bù kě shuō bù kě shuō fǎ lún yǐ miào biàn cái zī wèn rú
灯，转不可说不可说法轮；以妙辩才咨问如
lái wú qióng jìn shí shì chéng fó dào wú yǒu biān jì tiáo fú zhòng shēng
来无穷尽时，示成佛道无有边际，调伏众生
héng wú fèi shě cháng qín xiū xí pǔ xián xíng yuàn wèi céng xiū xī shì
恒无废舍，常勤修习普贤行愿未曾休息，示

⁷ 大正藏：知不可说不可说时差别门

xiàn wú liàng bù kě shuō bù kě shuō sè xiàngshēn wú yǒuduàn jué hé yǐ
现无量不可说不可说色相身无有断绝。何以
gù pì rú rán huǒ suí suǒ yǒu yuán yú ěr suǒ shí huǒ qǐ bù xī
故？譬如然火，随所有缘，于尔所时火起不息。
pú sà mó hē sà yì fù rú shì guāncházhòngshēng jiè fǎ jiè shì
菩萨摩诃萨亦复如是，观察众生界、法界、世
jiè yóu rú xū kōng wú yǒubiān jì nǎi zhì néng yú yī niàn zhī qǐng
界，犹如虚空无有边际，乃至能于一念之顷，
wǎng bù kě shuō bù kě shuō fó chà wēi chén shù fó suǒ yī yī fó suǒ
往不可说不可说佛刹微尘数佛所。一一佛所
rù bù kě shuō bù kě shuō yī qiè zhì zhǒngzhǒng chā bié fǎ lìng bù kě
入不可说不可说一切智种种差别法；令不可
shuō bù kě shuō zhòngshēng jiè chū jiā wéi dào qín xiū shàn gēn jiū jìng
说不可说众生界出家为道，勤修善根，究竟
qīng jìng lìng bù kě shuō bù kě shuō pú sà yú pǔ xián xíng yuàn wèi jué dìng
清净，令不可说不可说菩萨于普贤行愿未决定
zhě ér dé jué dìng ān zhù pǔ xián zhì huì zhī mén yǐ wú liàng fāng biàn
者而得决定，安住普贤智慧之门；以无量方便，
rù bù kě shuō bù kě shuō sān shì chéng zhù huài guǎng dà chā bié jié
入不可说不可说三世成、住、坏广大差别劫，
yú bù kě shuō bù kě shuō chéng zhù huài shì jiān chā bié jìng jiè qǐ
于不可说不可说成、住、坏世间差别境界，起
yú ěr suǒ dà bēi dà yuàn tiáo fú wú liàng yī qiè zhòngshēng xī shǐ wú
于尔所大悲大愿，调伏无量一切众生悉使无
yú hé yǐ gù cǐ pú sà mó hē sà wèi yù dù tuō yī qiè zhòngshēng
余。何以故？此菩萨摩诃萨为欲度脱一切众生，
xiū pǔ xián xíng shēng pǔ xián zhì mǎn zú pǔ xián suǒ yǒu xíng yuàn shì
修普贤行，生普贤智，满足普贤所有行愿。是
gù zhū pú sà yīng yú rú shì zhǒng lèi rú shì jìng jiè rú shì wēi dé
故，诸菩萨应于如是种类如是境界如是威德
rú shì guǎng dà rú shì wú liàng rú shì bù sī yì rú shì pǔ zhào
如是广大、如是无量、如是不思议、如是普照
míng rú shì yī qiè zhū fó xiànrán zhù rú shì yī qiè rú lái suǒ hù
明、如是一切诸佛现前住、如是一切如来所护
niàn rú shì chéng jiù wǎng xī shàn gēn rú shì qí xīn wú ài bú dòng
念、如是成就往昔善根、如是其心无碍不动
sān mèi zhī zhōng qín jiā xiū xí lí zhū rè nǎo wú yǒu pí yàn xīn
三昧之中，勤加修习，离诸热恼，无有疲厌，心

bú tuì zhuǎn lì shēn zhì yào yǒngměng wú qiè shùnsān mèi jìng jiè
不退转，立深志乐，勇猛无怯，顺三昧境界，
rù nán sī zhì dì bù yī wén zì bù zhuó shì jiān bù qǔ zhū fǎ
入难思智地。不依文字，不著世间，不取诸法，
bù qǐ fēn bié bù rǎn zhuó shì shì bù fēn bié jìng jiè yú zhū fǎ zhì
不起分别，不染著世事，不分别境界，于诸法智
dàn yīng ān zhù bù yīng chēng liáng suǒ wèi qīn jìn yī qiè zhì wù
但应安住，不应称量。所谓：亲近一切智，悟
jiě fó pú tí chéng jiù fǎ guāng míng shī yǔ yī qiè zhòng shēng shàn
解佛菩提，成就法光明，施与一切众生善
gēn yú mó jiè zhōng bá chū zhòng shēng lìng qí dé rù fó fǎ jìng jiè
根。于魔界中拔出众生，令其得入佛法境界，
lìng bù shě dà yuàn qín guān chū dào zēng guǎng jìng jìng chéng jiù zhū
令不舍大愿，勤观出道，增广净境，成就诸
dù yú yī qiè fó shēn shēng xìn jiě cháng yīng guān chá yī qiè fǎ xìng
度，于一切佛深生信解。常应观察一切法性，
wú shí zàn shě yīng zhī zì shēn yǔ zhū fǎ xìng pǔ jiē píng děng yīng dāng
无时暂舍；应知自身与诸法性普皆平等；应当
míng jiě shì jiān suǒ zuò shì qí rú fǎ zhì huì fāng biàn yīng cháng jīng jìn
明解世间所作，示其如法智慧方便；应当精进，
wú yǒu xiū xī yīng guān zì shēn shàngēn xiǎn shǎo yīng qín zēng zhǎng tā
无有休息；应观自身善根鲜少；应勤增长他
zhū shàn gēn yīng zì xiū xíng yī qiè zhì dào yīng qín zēng zhǎng pú sà jìng
诸善根；应自修行一切智道；应勤增长菩萨境
jiè yīng yào qīn jìn zhū shàn zhī shí yīng yǔ tóng xíng ér gòng zhǐ zhù
界；应乐亲近诸善知识；应与同行而共止住；
yīng bù fēn bié fó yīng bù shě lí niàn yīng cháng ān zhù píng děng fǎ jiè
应不分别佛；应不舍离念；应当安住平等法界；
yīng zhī yī qiè xīn shí rú huàn yīng zhī shì jiān zhū xíng rú mèng yīng zhī
应知一切心识如幻；应知世间诸行如梦；应知
zhū fó yuàn lì chū xiàn yóu rú yǐng xiàng yīng zhī yī qiè zhū guǎng dà yè
诸佛愿力出现犹如影像；应知一切诸广大业
yóu rú biàn huà yīng zhī yán yǔ xī jiē rú xiǎng yīng guān zhū fǎ yī qiè
犹如变化；应知言语悉皆如响；应观诸法一切
rú huàn yīng zhī yī qiè shēng miè zhī fǎ jiē rú yīn shēng yīng zhī suǒ
如幻；应知一切生灭之法皆如音声；应知所
wǎng yī qiè fó chà jiē wú tǐ xìng yīng wèi qǐng wèn rú lái fó fǎ bù
往一切佛刹皆无体性；应为请问如来佛法不

shēng pí juàn yīngwèi kāi wù yī qiè shì jiān qín jiā jiào huì ér bù shě
生疲倦；应为开悟一切世间，勤加教诲而不舍
lí yīngwèitiáo fú yī qiè zhòngshēng zhī shí shuō fǎ ér bù xiū xi
离；应为调伏一切众生，知时说法而不休息。
fó zǐ pú sà mó hē sà rú shì xiū xíng pǔ xián zhī xíng rú shì yuán
佛子！菩萨摩诃萨如是修行普贤之行，如是圆
mǎn pú sà jìng jiè rú shì tōng dá chū lí zhī dào rú shì shòu chí sān
满菩萨境界，如是通达出离之道，如是受持三
shì fó fǎ rú shì guānchá yī qiè zhì mén rú shì sī wéi bú biàn yì
世佛法，如是观察一切智门，如是思惟不变异
fǎ rú shì míng jié zēngshàng zhì yào rú shì xìn jiě yī qiè rú lái
法，如是明洁增上志乐，如是信解一切如来，
rú shì liǎo zhī fó guǎng dà lì rú shì jué dìng wú suǒ ài xīn rú shì
如是了知佛广大力，如是决定无所碍心，如是
shèshòu yī qiè zhòngshēng
摄受一切众生。

fó zǐ pú sà mó hē sà rù pǔ xián pú sà suǒ zhù rú shì
“佛子！菩萨摩诃萨入普贤菩萨所住如是
dà zhì huì sānmèi shí shí fāng gè yǒu bù kě shuō bù kě shuō guó tǔ
大智慧三昧时，十方各有不可说不可说国土，
yī yī guó tǔ gè yǒu bù kě shuō bù kě shuō fó chà wēi chén shù rú lái
一一国土各有不可说不可说佛刹微尘数如来
míng hào yī yī míng hào gè yǒu bù kě shuō bù kě shuō fó chà wēi chén
名号，一一名号各有不可说不可说佛刹微尘
shù zhū fó ér xiàn qí qián yǔ rú lái niàn lì lìng bú wàng shī rú lái
数诸佛而现其前，与如来念力，令不忘失如来
jìng jiè yǔ yī qiè fǎ jiū jìng huì lìng rù yī qiè zhì yǔ zhī yī qiè
境界；与一切法究竟慧，令入一切智；与知一切
fǎ zhǒng zhǒng yì jué dìng huì lìng shòu chí yī qiè fó fǎ qù rù wú ài
法种种义决定慧，令受持一切佛法趣入无碍；
yǔ wú shàng fó pú tí lìng rù yī qiè zhì kāi wù fǎ jiè yǔ pú sà jiū
与无上佛菩提，令入一切智开悟法界；与菩萨究
jìng huì lìng dé yī qiè fǎ guāng míng wú zhū hēi àn yǔ pú sà bú
竟慧，令得一切法光明，无诸黑闇；与菩萨不
tuì zhì lìng zhī shí fēi shí shànqiǎo fāngbiàn tiáo fú zhòngshēng
退智，令知时、非时，善巧方便调伏众生；
yǔ wú zhàng ài pú sà biàn cái lìng wù jiě wú biān fǎ yǎnshuō wú jìn
与无障碍菩萨辩才，令悟解无边法演说无尽；

yǔ shéntōngbiànhuà lì lìng xiàn bù kě shuō bù kě shuō chā bié shēn wú
与神通变化力，令现不可说不可说差别身无
biān sè xiàngzhǒngzhǒng bù tóng kāi wù zhòngshēng yǔ yuánmǎnyán yīn
边色相种种不同开悟众生；与圆满言音，
lìng xiàn bù kě shuō bù kě shuō chā bié yīn shēngzhǒngzhǒng yán cí kāi wù
令现不可说不可说差别音声种种言辞开悟
zhòngshēng yǔ bù tángjuān lì lìng yī qiè zhòngshēng ruò dé jiàn xíng
众生；与不唐捐力，令一切众生若得见形、
ruò dé wén fǎ jiē xī chéng jiù wú kōngguòzhě fó zǐ pú sà mó
若得闻法皆悉成就，无空过者。佛子！菩萨摩
hē sà rú shì mǎn zú pǔ xián xíng gù dé rú lái lì jìng chū lí dào
诃萨如是满足普贤行故，得如来力，净出离道，
mǎn yī qiè zhì yǐ wú ài biàn cái shéntōngbiànhuà jiū jìng tiáo fú yī
满一切智，以无碍辩才神通变化，究竟调伏一
qiè zhòngshēng jù fó wēi dé jìng pǔ xián xíng zhù pǔ xián dào jìn
切众生；具佛威德，净普贤行，住普贤道，尽
wèi lái jì wèi yù tiáo fú yī qiè zhòngshēng zhuàn yī qiè fó wēi miào
未来际，为欲调伏一切众生，转一切佛微妙
fǎ lún hé yǐ gù fó zǐ cǐ pú sà mó hē sà chéng jiù rú shì
法轮。何以故？佛子！此菩萨摩诃萨成就如是
shū shèng dà yuàn zhū pú sà xíng zé wéi yī qiè shì jiān fǎ shī zé wéi
殊胜大愿诸菩萨行，则为一切世间法师，则为
yī qiè shì jiān fǎ rì zé wéi yī qiè shì jiān zhì yuè zé wéi yī qiè shì
一切世间法日，则为一切世间智月；则为一切世
jiān xū mí shān wáng nì rán gāo chū jiān gù bú dòng zé wéi yī qiè
间须弥山王，巍然高出，坚固不动；则为一切
shì jiān wú yá zhì hǎi zé wéi yī qiè shì jiān zhèng fǎ míng dēng pǔ zhào
世间无涯智海；则为一切世间正法明灯，普照
wú biān xiāng xù bú duàn wéi yī qiè zhòngshēng kāi shì wú biān qīng jìng
无边，相续不断；为一切众生开示无边清净
gōng dé jiē lìng ān zhù gōng dé shàn gēn shùn yī qiè zhì dà yuàn píng
功德，皆令安住功德善根；顺一切智，大愿平
děng xiū xí pǔ xián guǎng dà zhī xíng cháng néng quàn fā wú liàng zhòng
等，修习普贤广大之行，常能劝发无量众
shēng zhù bù kě shuō bù kě shuō guǎng dà xíng sān mèi xiàn dà zì
生，住不可说不可说广大行三昧，现大自
zài
在。

fó zǐ cǐ pú sà mó hē sà huò rú shì zhì zhèng rú shì
“佛子！此菩萨摩诃萨，获如是智，证如是
fǎ yú rú shì fǎ shěnzhù míngjiàn dé rú shì shén lì zhù rú shì
法，于如是法审住明见；得如是神力，住如是
jìng jiè xiàn rú shì shén biàn qǐ rú shì shéntōng cháng ān zhù dà bēi
境界，现如是神变，起如是神通；常安住大悲，
cháng lì yì zhòngshēng kāi shì zhòngshēng ān wǎnzhèngdào jiàn lì
常利益众生，开示众生安隐正道，建立
fú zhì dà guāngmíng chuáng zhèng bù sī yì jiě tuō zhù yī qiè zhì jiě
福智大光明幢；证不思議解脱，住一切智解
tuō dào zhū fó jiě tuō bǐ àn xué bù sī yì jiě tuō fāng biàn mén yǐ
脱，到诸佛解脱彼岸，学不思議解脱方便门已
dé chéng jiù rù fǎ jiè chā bié mén wú yǒu cuò luàn yú pǔ xián bù kě
得成就，入法界差别门无有错乱，于普贤不可
shuō bù kě shuō sān mèi yóu xì zì zài zhù shī zǐ fèn xùn zhì xīn yì wú
说不可说三昧游戏自在，住师子奋迅智心意无
ài qí xīn héng zhù shí dà fǎ zàng hé zhě wèi shí suǒ wèi zhù yì
碍。其心恒住十大法藏。何者为十？所谓：住忆
niàn yī qiè zhū fó zhù yì niàn yī qiè fó fǎ zhù tiáo fú yī qiè zhòng
念一切诸佛，住忆念一切佛法，住调伏一切众
shēng dà bēi zhù shì xiàn bù sī yì qīng jìng guó tǔ zhì zhù shēn rù zhū
生大悲，住示现不思議清净国土智，住深入诸
fó jìng jiè jué dìng jiě zhù qù lái xiàn zài yī qiè fó píng děng xiàng
佛境界决定解，住去、来、现在一切佛平等相
pú tí zhù wú ài wú zhuó jì zhù yī qiè fǎ wú xiàng xìng zhù qù
菩提，住无碍无著际，住一切法无相性，住去、
lái xiàn zài yī qiè fó píng děng shàngēn zhù qù lái xiàn zài yī
来、现在一切佛平等善根，住去、来、现在一
qiè rú lái fǎ jiè wú chā bié shēn yǔ yì yè xiān dǎo zhì zhù guān
切如来法界无差别身、语、意业先导智，住观
chásān shì yī qiè zhū fó shòu shēng chū jiā yì dào chǎng chéng zhèng
察三世一切诸佛受生、出家、诣道场、成正
jué zhuàn fǎ lún bō niè pán xī rù chà nà jì fó zǐ cǐ shí
觉、转法轮、般涅槃悉入刹那际。佛子！此十
dà fǎ zàng guāng dà wú liàng bù kě shǔ bù kě chēng bù kě sī
大法藏广大无量，不可数、不可称、不可思、
bù kě shuō wú qióng jìn nán rěn shòu yī qiè shì zhì wú néng chēng
不可说、无穷尽、难忍受，一切世智无能称

shù
述。

fó zǐ cǐ pú sà mó hē sà yǐ dào pǔ xián zhū xíng bǐ àn
“佛子！此菩萨摩诃萨已到普贤诸行彼岸，
zhèng qīng jìng fǎ zhì lì guǎng dà kāi shì zhòng shēng wú liàng shàn gēn
证清净法，志力广大，开示众生无量善根，
zēng zhǎng pú sà yī qiè shì lì yú niàn niàn qǐng mǎn zú pú sà yī qiè
增长菩萨一切势力，于念念顷满足菩萨一切
gōng dé chéng jiù pú sà yī qiè zhū xíng dé yī qiè fó tuó luó ní fǎ
功德，成就菩萨一切诸行，得一切佛陀罗尼法，
shòu chí yī qiè zhū fó suǒ shuō suī cháng ān zhù zhēn rú shí jì ér suí
受持一切诸佛所说；虽常安住真如实际，而随
yī qiè shì sù yán shuō shì xiàn tiáo fú yī qiè zhòng shēng hé yǐ gù
一切世俗言说，示现调伏一切众生。何以故？
pú sà mó hē sà zhù cǐ sān mèi fǎ rú shì gù fó zǐ pú sà mó
菩萨摩诃萨住此三昧，法如是故。佛子！菩萨摩
hē sà yǐ cǐ sān mèi dé yī qiè fó guǎng dà zhì dé qiǎo shuō yī qiè
诃萨以此三昧，得一切佛广大智，得巧说一切
guǎng dà fǎ zì zài biàn cái dé yī qiè shì zhōng zuì wéi shū shèng qīng jìng
广大法自在辩才，得一切世中最为殊胜清净
wú wèi fǎ dé rù yī qiè sān mèi zhì dé yī qiè pú sà shàn qiǎo fāng
无畏法，得入一切三昧智，得一切菩萨善巧方
biàn dé yī qiè fǎ guāng míng mén dào ān wèi yī qiè shì jiān fǎ bǐ àn
便，得一切法光明门，到安慰一切世间法彼岸，
zhī yī qiè zhòng shēng shí fēi shí zhào shí fāng shì jiè yī qiè chù lìng
知一切众生时、非时，照十方世界一切处，令
yī qiè zhòng shēng dé shèng zhì zuò yī qiè shì jiān wú shàng shī ān zhù
一切众生得胜智，作一切世间无上师，安住
yī qiè zhū gōng dé kāi shì yī qiè zhòng shēng qīng jìng sān mèi lìng rù zuì
一切诸功德，开示一切众生清净三昧，令入最
shàng zhì hé yǐ gù pú sà mó hē sà rú shì xiū xíng zé lì yì
上智。何以故？菩萨摩诃萨如是修行，则利益
zhòng shēng zé zēng zhǎng dà bēi zé qīn jìn shàn zhī shí zé jiàn yī
众生，则增长大悲，则亲近善知识，则见一
qiè fó zé liǎo yī qiè fǎ zé yì yī qiè chà zé rù yī qiè fāng
切佛，则了一切法，则诣一切刹，则入一切方，
zé rù yī qiè shì zé wù yī qiè fǎ píng děng xìng zé zhī yī qiè fó píng
则入一切世，则悟一切法平等性，则知一切佛平

děngxìng zé zhù yī qiè zhì píngděngxìng yú cǐ fǎ zhōng zuò rú shì
等性，则住一切智平等性。于此法中，作如是
yè bú zuò yú yè zhù wèi zú xīn zhù bù sǎnluàn xīn zhù zhuān
业，不作余业；住未足心，住不散乱心，住专
yī xīn zhù qín xiū xīn zhù jué dìng xīn zhù bú biàn yì xīn rú shì
一心，住勤修心，住决定心，住不变异心；如是
sī wéi rú shì zuò yè rú shì jiū jìng
思惟，如是作业，如是究竟。

fó zǐ pú sà mó hē sà wú yì yǔ yì zuò yǒu rú yǔ
“佛子！菩萨摩诃萨无异语 异作，有如语
rú zuò hé yǐ gù pì rú jīn gāng yǐ bù kě huài ér dé qí míng
如作。何以故？譬如金刚，以不可坏而得其名，
zhōng wú yǒu shí lí yú bú huài pú sà mó hē sà yì fù rú shì yǐ
终无有时离于不坏；菩萨摩诃萨亦复如是，以
zhū xíng fǎ ér dé qí míng zhōng wú yǒu shí lí zhū xíng fǎ pì rú zhēn
诸行法而得其名，终无有时离诸行法。譬如真
jīn yǐ yǒu miào sè ér dé qí míng zhōng wú yǒu shí lí yú miào sè
金，以有妙色而得其名，终无有时离于妙色；
pú sà mó hē sà yì fù rú shì yǐ zhū shàn yè ér dé qí míng zhōng
菩萨摩诃萨亦复如是，以诸善业而得其名，终
wú yǒu shí lí zhū shàn yè pì rú rì tiān zǐ yǐ guāng míng lún ér dé
无有时离诸善业。譬如日天子，以光明轮而得
qí míng zhōng wú yǒu shí lí guāng míng lún pú sà mó hē sà yì fù
其名，终无有时离光明轮；菩萨摩诃萨亦复
rú shì yǐ zhì huì guāng ér dé qí míng zhōng wú yǒu shí lí zhì huì
如是，以智慧光而得其名，终无有时离智慧
guāng pì rú xū mí shān wáng yǐ sì bǎo fēng chǔ yú dà hǎi jiǒng
光。譬如须弥山王，以四宝峰处于大海，迥
ràngāo chū ér dé qí míng zhōng wú yǒu shí shě lí sì fēng pú sà mó
然高出而得其名，终无有时舍离四峰；菩萨摩
hē sà yì fù rú shì yǐ zhū shàn gēn chǔ zài yú shì jiǒng rán gāo chū ér
诃萨亦复如是，以诸善根处在于世，迥然高出而
dé qí míng zhōng wú yǒu shí shě lí shàn gēn pì rú dà dì yǐ chí
得其名，终无有时舍离善根。譬如大地，以持
yī qiè ér dé qí míng zhōng wú yǒu shí shě lí néng chí pú sà mó hē
一切而得其名，终无有时舍离能持；菩萨摩诃
sà yì fù rú shì yǐ dù yī qiè ér dé qí míng zhōng wú yǒu shí shě
萨亦复如是，以度一切而得其名，终无有时舍

lí dà bēi pì rú dà hǎi yǐ hánzhòngshuǐ ér dé qí míng zhōng wú
离大悲。譬如大海，以含众水而得其名，终无
yǒu shí shě lí yú shuǐ pú sà mó hē sà yì fù rú shì yǐ zhū dà yuàn
有时舍离于水；菩萨摩诃萨亦复如是，以诸大愿
ér dé qí míng zhōng bú zàn shě dù zhòngshēngyuàn pì rú jūn jiàng
而得其名，终不暂舍度众生愿。譬如军将，
yǐ néngguàn xí zhàn dòu zhī fǎ ér dé qí míng zhōng wú yǒu shí shě lí
以能惯习战斗之法而得其名，终无有时舍离
cǐ néng pú sà mó hē sà yì fù rú shì yǐ néngguàn xí rú shì sān
此能；菩萨摩诃萨亦复如是，以能惯习如是三
mèi ér dé qí míng nǎi zhì chéng jiù yī qiè zhì zhì zhōng wú yǒu shí shě
昧而得其名，乃至成就一切智智，终无有时舍
lí cǐ xíng rú zhuàn lún wáng yù sì tiān xià cháng qín shǒu hù yī
离此行。如转轮王，驭四天下，常勤守护一
qiè zhòngshēng lìng wú hòng sǐ héngshòukuài lè pú sà mó hē sà
切众生，令无横死，恒受快乐；菩萨摩诃萨
yì fù rú shì rù rú shì děngzhū dà sān mèi cháng qín huà dù yī qiè
亦复如是，入如是等诸大三昧，常勤化度一切
zhòngshēng nǎi zhì lìng qí jiū jìng qīng jìng pì rú zhǒng zǐ zhí zhī
众生，乃至令其究竟清净。譬如种子，植之
yú dì nǎi zhì néng lìng jīng yè zēngzhǎng pú sà mó hē sà yì fù rú
于地，乃至能令茎叶增长；菩萨摩诃萨亦复如
shì xiū pǔ xián xíng nǎi zhì néng lìng yī qiè zhòngshēng shàn fǎ zēngzhǎng
是，修普贤行，乃至能令一切众生善法增长。
pì rú dà yún yú xià shǔ yuè jiàng zhù dà yǔ nǎi zhì zēngzhǎng yī qiè
譬如大云，于夏暑月降霖大雨，乃至增长一切
zhǒng zǐ pú sà mó hē sà yì fù rú shì rù rú shì děngzhū dà sān
种子；菩萨摩诃萨亦复如是，入如是等诸大三
mèi xiū pú sà xíng yù dà fǎ yǔ nǎi zhì néng lìng yī qiè zhòngshēng
昧，修菩萨行，雨大法雨，乃至能令一切众生
jiū jìng qīng jìng jiū jìng niè pán jiū jìng ān wěn jiū jìng bǐ àn jiū
究竟清净、究竟涅槃、究竟安隐、究竟彼岸、究
jìng huān xǐ jiū jìng duàn yí wéi zhū zhòngshēng jiū jìng fú tián lìng
竟欢喜、究竟断疑，为诸众生究竟福田，令
qí shī yè jiē dé qīng jìng lìng qí jiē zhù bú tuì zhuǎn dào lìng qí tóng
其施业皆得清净，令其皆住不退转道，令其同
dé yī qiè zhì zhì lìng qí jiē dé chū lí sān jiè lìng qí jiē dé jiū jìng
得一切智智，令其皆得出离三界，令其皆得究竟

zhī zhì lìng qí jiē dé zhū fó rú lái jiū jìng zhī fǎ zhì zhū zhòng shēng
之智，令其皆得诸佛如来究竟之法，置诸众生
yī qiè zhì chù hé yǐ gù pú sà mó hē sà chéng jiù cǐ fǎ zhì
一切智处。何以故？菩萨摩诃萨成就此法，智
huì míng liǎo rù fǎ jiè mén néng jìng pú sà bù kě sī yì wú liàng zhū
慧明了，入法界门，能净菩萨不可思议无量诸
xíng suǒ wèi néng jìng zhū zhì qiú yī qiè zhì gù néng jìng zhòng shēng
行。所谓：能净诸智，求一切智故；能净众生，
shǐ tiáo fú gù néng jìng chà tǔ cháng huí xiàng gù néng jìng zhū fǎ
使调伏故；能净刹土，常回向故；能净诸法，
pǔ liǎo zhī gù néng jìng wú wèi wú qiè ruò gù néng jìng wú ài biàn
普了知故；能净无畏，无怯弱故；能净无碍辩，
qiǎo yǎn shuō gù néng jìng tuó luó ní yú yī qiè fǎ dé zì zài gù
巧演说故；能净陀罗尼，于一切法得自在故；
néng jìng qīn jìn xíng cháng jiàn yī qiè fó xīng shì gù fó zǐ pú sà
能净亲近行，常见一切佛兴世故。佛子！菩萨
mó hē sà zhù cǐ sān mèi dé rú shì děng bǎi qiān yì nà yóu tā bù kě
摩诃萨住此三昧，得如是等百千亿万那由他不可
shuō bù kě shuō qīng jìng gōng dé yú rú shì děng sān mèi jìng jiè dé zì
说不可说清净功德，于如是等三昧境界得自
zài gù yī qiè zhū fó suǒ jiā bèi gù zì shàn gēn lì zhī suǒ liú gù
在故，一切诸佛所加被故，自善根力之所流故，
rù zhì huì dì dà wēi lì gù zhū shàn zhī shí yǐn dǎo lì gù cuī fú yī
入智慧地大威力故，诸善知识引导力故，摧伏一
qiè zhū mó lì gù tóng fēn shàn gēn chún jìng lì gù guǎng dà shì yuàn
切诸魔力故，同分善根淳净力故，广大誓愿
yù yào lì gù suǒ zhòng shàn gēn chéng jiù lì gù chāo zhū shì jiān wú
欲乐力故，所种善根成就力故，超诸世间无
jìn zhī fú wú duì lì gù
尽之福、无对力故。

fó zǐ pú sà mó hē sà zhù cǐ sān mèi dé shí zhǒng fǎ
“佛子！菩萨摩诃萨住此三昧，得十种法，
tóng qù lái jīn yī qiè zhū fó hé zhě wéi shí suǒ wèi dé zhū
同去、来、今一切诸佛。何者为十？所谓：得诸
xiàng hǎo zhǒng zhǒng zhuāng yán tóng yú zhū fó néng fàng qīng jìng dà
相好，种种庄严，同于诸佛；能放清净大
guāng míng wǎng tóng yú zhū fó shéntōng biàn huà tiáo fú zhòng shēng
光明网，同于诸佛；神通变化，调伏众生，

tóng yú zhū fó wú biān sè shēn qīngjìng yuán yīn tóng yú zhū fó
同于诸佛；无边色身，清净圆音，同于诸佛；
suí zhòngshēng yè xiànjìng fó guó tóng yú zhū fó yī qiè zhòngshēngsuǒ
随众 生业现净佛国，同于诸佛；一切众 生所
yǒu yǔ yán jiē néngshè chí bú wàng bù shī tóng yú zhū fó wú jìn
有语言皆能摄持、不忘不失，同于诸佛；无尽
biàn cái suí zhòngshēng xīn ér zhuàn fǎ lún lìngshēng zhì huì tóng yú zhū
辩才随众 生心而转法轮令生智慧，同于诸
fó dà shī zǐ hǒu wú suǒ qiè wèi yǐ wú liàng fǎ kāi wù qúnshēng
佛；大师子吼无所怯畏，以无量法开悟群生，
tóng yú zhū fó yú yī niànqǐng yǐ dà shéntōng pǔ rù sān shì tóng
同于诸佛；于一念顷，以大神通普入三世，同
yú zhū fó pǔ néngxiǎn shì yī qiè zhòngshēngzhū fó zhuāngyán zhū fó
于诸佛；普能显示一切众 生诸佛庄严、诸佛
wēi lì zhū fó jìng jiè tóng yú zhū fó
威力、诸佛境界，同于诸佛。”

ěr shí pǔ yǎn pú sà bó pǔ xián pú sà yán fó zǐ cǐ
尔时，普眼菩萨白普贤菩萨言：“佛子！此
pú sà mó hē sà dé rú shì fǎ tóngzhū rú lái hé gù bù míng fó
菩萨摩诃萨得如是法，同诸如来，何故不名佛？
hé gù bù míng shí lì hé gù bù míng yī qiè zhì hé gù bù míng
何故不名十力？何故不名一切智？何故不名
yī qiè fǎ zhōng dé pú tí zhě hé gù bù dé míngwéi pǔ yǎn hé
一切法 中 得菩提者？何故不得名为普眼？何
gù bù míng yī qiè jìng zhōng wú ài jiànzhě hé gù bù míngjué yī qiè
故不名一切境 中 无碍见者？何故不名觉一切
fǎ hé gù bù míng yǔ sān shì fó wú èr zhùzhě hé gù bù míngzhù
法？何故不名与三世佛无二住者？何故不名住
shí jì zhě hé gù xiū xíng pǔ xián xíng yuàn yóu wèi xiū xī hé gù bù
实际者？何故修行普贤行愿 犹未休息？何故不
néng jiū jìng fǎ jiè shě pú sà dào
能究竟法界舍菩萨道？”

ěr shí pǔ xián pú sà gào pǔ yǎn pú sà yán
尔时，普贤菩萨告普眼菩萨言：
shàn zāi fó zǐ rú rǔ suǒ yán ruò cǐ pú sà mó hē sà
“善哉佛子！如汝所言，若此菩萨摩诃萨
tóng yī qiè fó yǐ hé yì gù bù míngwéi fó nǎi zhì bù néngshě pú
同一切佛，以何义故不名为佛？乃至不能舍菩

sà dào fó zǐ cǐ pú sà mó hē sà yǐ néng xiū xí qù lái jīn
萨道？佛子！此菩萨摩诃萨已能修习去来今
shì yī qiè pú sà zhǒngzhǒng xíng yuàn rù zhì jìng jiè zé míng wéi fó
世一切菩萨种种行愿，入智境界，则名为佛；
yú rú lái suǒ xiū pú sà xíng wú yǒu xiū xi
于如来所修菩萨行无有休息，说名菩萨。如来诸
lì jiē xī yǐ rù zé míng shí lì suī chéng shí lì xíng pǔ xián xíng
力皆悉已入，则名十力；虽成十力，行普贤行
ér wú xiū xi shuō míng pú sà zhī yī qiè fǎ ér néng yǎn shuō míng
而无休息，说名菩萨。知一切法而能演说，名
yī qiè zhì suī néng yǎn shuō yī qiè zhū fǎ yú yī yī fǎ shàn qiǎo sī
一切智；虽能演说一切诸法，于一一法善巧思
wéi wèi cháng zhǐ xī shuō míng pú sà zhī yī qiè fǎ wú yǒu èr xiàng
惟未尝止息，说名菩萨。知一切法无有二相，
shì zé shuō míng wù yī qiè fǎ yú èr bú èr yī qiè zhū fǎ chā bié zhī
是则说名悟一切法；于二不二一切诸法差别之
dào shàn qiǎo guān chá zhǎn zhuǎn zēng shèng wú yǒu xiū xi shuō míng pú
道善巧观察，展转增胜无有休息，说名菩
sà yǐ néng míng jiàn pǔ yǎn jìng jiè shuō míng pǔ yǎn suī néng zhèng
萨。已能明见普眼境界，说名普眼；虽能证
dé pǔ yǎn jìng jiè niàn niàn zēng zhǎng wèi céng xiū xi shuō míng pú sà
得普眼境界，念念增长未曾休息，说名菩萨。
yú yī qiè fǎ xī néng míng zhào lí zhū àn zhàng míng wú ài jiàn
于一切法悉能明照，离诸闇障，名无碍见；
cháng qín yì niàn wú ài jiàn zhě shuō míng pú sà yǐ dé zhū fó zhì huì
常勤忆念无碍见者，说名菩萨。已得诸佛智慧
zhī yǎn shì zé shuō míng jué yī qiè fǎ guān zhū rú lái zhèng jué zhì yǎn
之眼，是则说名觉一切法；观诸如来正觉智眼
ér bú fàng yì shuō míng pú sà zhù fó suǒ zhù yǔ fó wú èr
而不放逸，说名菩萨。住佛所住，与佛无二，
shuō míng yǔ fó wú èr zhù zhě wéi fó shè shòu xiū zhū zhì huì shuō
说名与佛无二住者；为佛摄受，修诸智慧，说
míng pú sà cháng guān yī qiè shì jiān shí jì shì zé shuō míng zhù shí
名菩萨。常观一切世间实际，是则说名住实
jì zhě suī cháng guān chá zhū fǎ shí jì ér bú zhèng rù yì bù shě
际者；虽常观察诸法实际，而不证入亦不舍
lí shuō míng pú sà bù lái bú qù wú tóng wú yì cǐ děng fēn
离，说名菩萨。不来不去，无同无异，此等分

bié xī jiē yǒng xī shì zé shuō míng xiū xī yuànzhě guǎng dà xiū xí
别悉皆永息，是则说名休息愿者；广大修习，
yuánmǎn bú tuì zé míngwèi xī pǔ xiányuànzhě liǎo zhī fǎ jiè wú yǒu
圆满不退，则名未息普贤愿者。了知法界无有
biān jì yī qiè zhū fǎ yī xiàng wú xiàng shì zé shuō míng jiū jìng fǎ jiè
边际，一切诸法一相无相，是则说名究竟法界
shě pú sà dào suī zhī fǎ jiè wú yǒubiān jì ér zhī yī qiè zhǒngzhǒng
舍菩萨道；虽知法界无有边际，而知一切种种
yì xiàng qǐ dà bēi xīn dù zhū zhòng shēng jìn wèi lái jì wú yǒu pí yàn
异相，起大悲心度诸众生，尽未来际无有疲厌，
shì zé shuō míng pǔ xián pú sà
是则说名普贤菩萨。

fó zǐ pì rú yī luó bō nà xiàngwáng zhù jīn xié shān qī
“佛子！譬如伊罗钵那象王，住金胁山七
bǎo kū zhōng qí kū zhōuwéi xī yǐ qī bǎo ér wéi lán shūn bǎo duō luó
宝窟中，其窟周围悉以七宝而为栏楯，宝多罗
shù cì dì háng liè zhēn jīn luó wǎng mí fù qí shàng xiàngshēn jié bái
树次第行列，真金罗网弥覆其上；象身洁白
yóu rú kē xuě shàng lì jīn chuáng jīn wéiyīng luò bǎowǎng fù bí
犹如珂雪，上立金幢，金为瓔珞，宝网覆鼻，
bǎo líng chuí xià qī zhī chéng jiù liù yá jù zú duānzhèng chōng
宝铃垂下，七支⁸成就，六牙具足，端正充
mǎn jiànzhě xīn yào tiáoliángshànshùn xīn wú suǒ nì ruò tiān dì
满，见者欣乐，调良善顺，心无所逆。若天帝
shì jiāng yù yóuxíng ěr shí xiàngwáng jí zhī qí yì biàn yú bǎo kū ér
释将欲游行，尔时象王即知其意，便于宝窟而
mò qí xíng zhì dāo lì tiān shì zhǔ zhī qián yǐ shéntōng lì zhǒngzhǒng
没其形，至忉利天释主之前，以神通力种种
biànxiàn lìng qí shēnyǒusān shí sān tóu yú yī yī tóuhuàzuò qī yá
变现，令其身有三十三头，于一头化作七牙，
yú yī yī yá huàzuò qī chí yī yī chízhōngyǒu qī liánhuā yī yī
于一牙化作七池，一一池中有七莲华，一一
huāzhōngyǒu qī cǎi nǚ yī shí jù zòu bǎiqiāntiānyuè shì shí dì
华中有七采女，一时俱奏百千天乐。是时，帝
shì chéng zī bǎoxiàng cóngnánshèngdiàn wǎng yì huāyuán fēn tuó lì
释乘兹宝象，从难胜殿往诣华园，芬陀利

⁸ 大正藏：肢

huābiàn mǎn qí zhōng shì shí dì shì zhì huāyuán yǐ cóngxiàng ér
华遍满其中。是时，帝释至华园已，从象而
xià rù yú yī qiè bǎozhuāng yáng diàn wú liàng cǎi nǚ yǐ wéi shì cóng
下，入于一切宝庄严殿，无量采女以为侍从，
gē yǒng jī yuè shòu zhū kuài lè ěr shí xiàng wáng fù yǐ shéntōng yǐn
歌咏妓乐受诸快乐。尔时，象王复以神通隐
qí xiàng xíng xiàn zuò tiān shēn yǔ sān shí sān tiān jí zhū cǎi nǚ yú fēn
其象形现作天身，与三十三天及诸采女，于芬
tuó lì huāyuán zhī nèi huān yú xì lè suǒ xiàn shēn xiàng guāng míng yī
陀利华园之内欢娱戏乐，所现身相、光明衣
fú wǎng lái jìn zhǐ yǔ xiào guān zhān jiē rú bǐ tiān děng wú yǒu
服、往来进止、语笑观瞻，皆如彼天，等无有
yì wú néng fēn bié cǐ xiàng cǐ tiān xiàng zhī yǔ tiān gèng hù
异，无能分别；此象、此天，象之与天，更互
xiāng sì fó zǐ bǐ yī luó bō nà xiàng wáng yú jīn xié shān qī bǎo
相似。佛子！彼伊罗钵那象王，于金胁山七宝
kū zhōng wú suǒ biàn huà zhì yú sān shí sān tiān zhī shàng wèi yù gòng
窟中无所变化，至于三十三天之上，为欲供
yǎng shì tí huán yīn huà zuò zhǒng zhǒng zhū kě lè wù shòu tiān kuài lè
养释提桓因，化作种种诸可乐物，受天快乐，
yǔ tiān wú yì fó zǐ pú sà mó hē sà yì fù rú shì xiū xí pǔ
与天无异。佛子！菩萨摩诃萨亦复如是，修习普
xián pú sà xíng yuàn jí zhū sān mèi yǐ wéi zhòng bǎo zhuāng yán zhī jù qī
贤菩萨行愿及诸三昧以为众宝庄严之具，七
pú tí fēn wéi pú sà shēn suǒ fàng guāng míng yǐ zhī wéi wǎng jiàn dà
菩提分为菩萨身，所放光明以之为网，建大
fǎ chuáng míng dà fǎ zhōng dà bēi wéi kū jiān gù dà yuàn yǐ wéi
法幢，鸣大法钟，大悲为窟，坚固大愿以为
qí yá zhì huì wú wèi yóu rú shī zǐ fǎ zēng xì dǐng kāi shì mì mì
其牙，智慧无畏犹如师子，法辋系顶，开示秘密，
dào zhū pú sà xíng yuàn bǐ àn wèi yù ān chǔ pú tí zhī zuò chéng yī
到诸菩萨行愿彼岸。为欲安处菩提之座，成一
qiè zhì dé zuì zhèng jué zēng zhǎng pǔ xián guǎng dà xíng yuàn bú tuì
切智，得最正觉，增长普贤广大行愿，不退
bù xī bú duàn bù shě dà bēi jīng jìn jìn wèi lái jì dù tuō yī qiè
不息，不断不舍，大悲精进，尽未来际度脱一切
kǔ nǎo zhòng shēng bù shě pǔ xián dào xiàn chéng zuì zhèng jué xiàn
苦恼众生。不舍普贤道，现成最正觉，现

bù kě shuō bù kě shuō chéng zhèng jué mén xiàn bù kě shuō bù kě shuō
不可说不可说 成正觉门，现不可说不可说

zhuàn fǎ lún mén xiàn bù kě shuō bù kě shuō zhù shēn xīn mén yú bù
转法轮门，现不可说不可说住深心门；于不

kě shuō bù kě shuō guǎng dà guó tǔ xiàn niè pán biàn huà mén yú bù
可说不可说 广大国土，现涅槃变化门；于不

kě shuō bù kě shuō chā bié shì jiè ér xiàn shòu shēng xiū pǔ xián xíng xiàn
可说不可说差别世界，而现受生修普贤行，现

bù kě shuō bù kě shuō rú lái yú bù kě shuō bù kě shuō guǎng dà guó
不可说不可说如来；于不可说不可说 广大国

tǔ pú tí shù xià chéng zuì zhèng jué bù kě shuō bù kě shuō pú sà
土菩提树下成最正觉，不可说不可说菩萨

zhòng qīn jìn wéi rào huò yú yī niàn qǐng xiū pǔ xián xíng ér chéng zhèng
众亲近围绕。或于一念顷，修普贤行而成正

jué huò xū yú qǐng huò yú yī shí huò yú yī rì huò yú bàn yuè
觉，或须臾顷，或于一时，或于一日，或于半月，

huò yú yī yuè huò yú yī nián huò wú shù nián huò yú yī jié rú
或于一月，或于一年，或无数年，或于一劫，如

shì nǎi zhì bù kě shuō bù kě shuō jié xiū pǔ xián xíng ér chéng zhèng jué
是乃至不可说不可说劫，修普贤行而成正觉。

fù yú yī qiè zhū fó chà zhōng ér wéi shàng shǒu qīn jìn yú fó dǐng lǐ
复于一切诸佛刹中而为上首，亲近于佛，顶礼

gòng yǎng qǐng wèn guān chá rú huàn jìng jiè jìng xiū pú sà wú liàng zhū
供养，请问观察如幻境界，净修菩萨无量诸

xíng wú liàng zhū zhì zhǒng zhǒng shén biàn zhǒng zhǒng wēi dé zhǒng
行、无量诸智、种种神变、种种威德、种

zhǒng zhì huì zhǒng zhǒng jìng jiè zhǒng zhǒng shén tōng zhǒng zhǒng zì
种智慧、种种境界、种种神通、种种自

zài zhǒng zhǒng jiě tuō zhǒng zhǒng fǎ míng zhǒng zhǒng jiào huà tiáo
在、种种解脱、种种法明、种种教化调

fú zhī fǎ
伏之法。

fó zǐ pú sà mó hē sà běn shēn bú miè yǐ xíng yuàn lì
“佛子！菩萨摩诃萨本身不灭，以行愿力

yú yī qiè chù rú shì biàn xiàn hé yǐ gù yù yǐ pǔ xián zì zài shén
于一切处如是变现。何以故？欲以普贤自在神

lì tiáo fú yī qiè zhū zhòng shēng gù lìng bù kě shuō bù kě shuō zhòng
力调伏一切诸众生故，令不可说不可说众

shēng dé qīngjìng gù lìng qí yǒngduànshēng sǐ lún gù yánjìngguǎng dà
生得清净故，令其永断生死轮故，严净广大
zhū shì jiè gù chángjiàn yī qiè zhū rú lái gù shēn rù yī qiè fó fǎ
诸世界故，常见一切诸如来故，深入一切佛法
liú gù yì niàn sān shì zhū fó zhǒng gù yì niàn shí fāng yī qiè fó fǎ
流故，忆念三世诸佛种故，忆念十方一切佛法
jí fǎ shēn gù pǔ xiū yī qiè pú sà zhū xíng shǐ yuán mǎn gù rù pǔ
及法身故，普修一切菩萨诸行使圆满故，入普
xián liú zì zài néng zhèng yī qiè zhì gù fó zǐ rǔ yīngguān cǐ pú
贤流自在能证一切智故。佛子！汝应观此菩
sà mó hē sà bù shě pǔ xián xíng bú duàn pú sà dào jiàn yī qiè fó
萨摩诃萨，不舍普贤行，不断菩萨道，见一切佛
zhèng yī qiè zhì zì zài shòu yòng yī qiè zhì fǎ rú yī luó bō nà xiàng
证一切智，自在受用一切智法。如伊罗钵那象
wáng bù shě xiàng shēn wǎng sān shí sān tiān wéi tiān suǒ chéng shòu tiān
王不舍象身，往三十三天，为天所乘，受天
kuài lè zuò tiān yóu xì chéng shì tiān zhǔ yǔ tiān cǎi nǚ ér zuò huān
快乐，作天游戏，承事天主，与天采女而作欢
yú tóng yú zhū tiān wú yǒu chā bié fó zǐ pú sà mó hē sà yì fù
娱，同于诸天无有差别。佛子！菩萨摩诃萨亦复
rú shì bù shě pǔ xián dà shèng zhū xíng bú tuì zhū yuàn dé fó zì
如是，不舍普贤大乘诸行，不退诸愿，得佛自
zài jù yī qiè zhì zhèng fó jiě tuō wú zhàng wú ài chéng jiù
在，具一切智，证佛解脱，无障无碍，成就
qīngjìng yú zhū guó tǔ wú suǒ rǎn zhuó yú fó fǎ zhōng wú suǒ fēn bié
清净，于诸国土无所染著，于佛法中无所分别；
suī zhī zhū fǎ pǔ jiē píngděng wú yǒu èr xiàng ér héng míng jiàn yī qiè
虽知诸法普皆平等无有二相，而恒明见一切
fó tǔ suī yǐ děng tóng sān shì zhū fó ér xiū pú sà xíng xiāng xù bú
佛土；虽已等同三世诸佛，而修菩萨行相续不
duàn fó zǐ pú sà mó hē sà ān zhù rú shì pǔ xián xíng yuàn guǎng
断。佛子！菩萨摩诃萨安住如是普贤行愿广
dà zhī fǎ dāng zhī shì rén xīn dé qīngjìng fó zǐ cǐ shì pú sà mó
大之法，当知是人心得清净。佛子！此是菩萨摩
hē sà dì shí wú ài lún dà sān mèi shū shèng xīn guǎng dà zhì
诃萨第十无碍轮大三昧殊胜心广大智。

fó zǐ cǐ shì pú sà mó hē sà suǒ zhù pǔ xián xíng shí dà
“佛子！此是菩萨摩诃萨所住普贤行十大

sān mèi lún
三昧轮。”

大方广佛华严经卷第四十三

bǔ quēzhēnyán
补阙真言

(三遍)

ná mó sān mǎn duō mò tuó nán ā bō là dì hē duō zhé zhé nà
南无三满哆.没驮喃.阿钵啰帝.喝多折.折捺
mí ǎn jī mí jī mí dá tǎ gě tǎ nán mò wǎ shān dìng bō là dì
弥.唵.鸡弥鸡弥.怛塔葛塔喃.末瓦山.叮钵啰帝.
wū dá mó dá mó dá tǎ gě tǎ nán mò wǎ hòng pō suō hē
乌怛摩怛摩.怛塔葛塔喃.末瓦哄.娑莎诃.

jǔ zàn
举赞

pǔ guāng zài huì dà fǎ chóng xuān gāo chāo shí shèng yǔ sān
普光再会.大法重宣.高超十圣与三
xián dēng jué yì yōu xuán xīn yuè gū yuán jiū jìng lí yán quán
贤.等觉义幽玄.心月孤圆.究竟离言诠.

jǔ zì mǔ zàn
举字母赞

(一遍)

huā yán zì mǔ zhòng yì qīn xuān shàn cái tóng zǐ dé zhēn chuán
华严字母.众艺亲宣.善财童子得真传.
mì mì yì yōu xuán gōng dé wú biān chàng sòng lì rén tiān
秘密义幽玄.功德无边.唱诵利人天.

huāyán zì mǔ

华严字母

(一遍)

南無華嚴海會佛菩薩 三稱	四生九有同登華藏玄門 八難三塗共入毗盧性海	婆功德大法界沐恩波	四十二字妙陀羅字字 包含義理多	時普願法界眾生入般若波羅蜜門	波	多	阿
<p>波 — 多 — 阿</p> <p>波 — 梵韻滿娑</p>				<p>唱</p> <p>波 — 多 — 阿</p> <p>字</p>			

1. 阿^e 俠^{ang} 鞞^{eng} 翁^{ong} 烏^u 爇^e 哀^{ai} 醫ⁱ 因ⁱⁿ 安^{an} 音ⁱⁿ 諳^{an} 謳^{ou} 阿^e

唱^{chàng} 阿^e 字^{zì} 時^{shí} . 普^{pǔ} 願^{yuàn} 法^{fǎ} 界^{jiè} 眾^{zhòng} 生^{shēng} . 入^{rù} 般^{bō} 若^{rě} 波^{bō} 羅^{luó} 蜜^{mì} 門^{mén} .

dao dang deng dong du dao dai di din dan din dan dou dao
2. 多 當 登 東 都 刀 黠 低 顛 單 顛 耽 兜 多

chàng dao zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòngshēng rù bō rě bō luó mì
唱 多 字 时 . 普 愿 法 界 众 生 . 入 般 若 波 罗 蜜
mén
门 .

bao bang beng bong bu bao bai bi bin ban bin ban bou bao
3. 波 幫 崩 閉 逋 褒 頌 卑 賓 般 斌 般 褒 波

chàng bao zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòngshēng rù bō rě bō luó mì
唱 波 字 时 . 普 愿 法 界 众 生 . 入 般 若 波 罗 蜜
mén
门 .

sì shí èr zì miào tuó luó zì zì bāo hán yì lǐ duō e dao
四 十 二 字 妙 陀 罗 . 字 字 包 含 义 理 多 . 阿 . 多 .

bao fàn yùn mǎn suō pó gōng dé dà fǎ jiè mù ēn bō
波 . 梵 韵 满 娑 婆 . 功 德 大 . 法 界 沐 恩 波 .

sì shēng jiǔ yǒu tóng dēng huā zàng xuán mén bā nǎn sān tú
四 生 九 有 . 同 登 华 藏 玄 门 . 八 难 三 途 .

gòng rù pí lú xìng hǎi
共 入 毗 卢 性 海 .

ná mó huā yán hǎi huì fó pú sà
南 无 华 严 海 会 佛 菩 萨 (合 掌 三 称)

huí xiàng jì
回 向 偈

(一 遍)

yuàn yǐ cǐ gōng dé pǔ jí yú yī qiè
愿 以 此 功 德 普 及 于 一 切

wǒ děng yǔ zhòngshēng jiē gòng chéng fó dào
我 等 与 众 生 皆 共 成 佛 道

dà fāngguǎng fó huā yán jīng juàn dì sì shí sì
大方广佛华严经卷第四十四

táng yú tiánguósānzàngshāmén shí chānántuó yì
唐于阗国三藏沙门实叉难陀译

shí tōng pǐn dì èr shí bā
十通品第二十八

ěr shí pǔ xián pú sà mó hē sà gào zhū pú sà yán
尔时，普贤菩萨摩诃萨告诸菩萨言：

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒng tōng hé zhě wéi
“佛子！菩萨摩诃萨有十种通。何者为

shí
十？

fó zǐ pú sà mó hē sà yǐ tā xīn zhì tōng zhī yī sān
“佛子！菩萨摩诃萨以他心智通，知一三

qiān dà qiān shì jiè zhòngshēng xīn chā bié suǒ wèi shàn xīn bú shàn
千大千世界众生心差别，所谓：善心、不善

xīn guǎng xīn xiá xīn dà xīn xiǎo xīn shùnshēng sǐ xīn bèi
心、广心、狭心、大心、小心、顺生死心、背

shēng sǐ xīn shēngwén xīn dú jué xīn pú sà xīn shēngwén xíng
生死心、声闻心、独觉心、菩萨心、声闻行

xīn dú jué xíng xīn pú sà xíng xīn tiān xīn lóng xīn yè chā xīn
心、独觉行心、菩萨行心、天心、龙心、夜叉心、

qián tà pó xīn ā xiū luó xīn jiā lóu luó xīn jǐn nà luó xīn mó
乾闥婆心、阿修罗心、迦楼罗心、紧那罗心、摩

hóu luó qié xīn rén xīn fēi rén xīn dì yù xīn chùshēng xīn yán
睺罗伽心、人心、非人心、地狱心、畜生心、阎

mó wáng chù xīn è guǐ xīn zhū nàn chù zhòngshēng xīn rú shì děng
魔王处心、饿鬼心、诸难处众生心，如是等

wú liàng chā bié zhǒng zhǒng zhòngshēng xīn xī fēn bié zhī rú yī shì jiè
无量差别种种众生心悉分别知。如一世界，

rú shì bǎi shì jiè qiān shì jiè bǎi qiān shì jiè bǎi qiān yì nà yóu tā
如是百世界、千世界、百千世界、百千亿那由他

shì jiè nǎi zhì bù kě shuō bù kě shuō fó chà wēi chén shù shì jiè zhōng
世界，乃至不可说不可说佛刹微尘数世界中

suǒyǒuzhòngshēng xīn xī fēn bié zhī shì míng pú sà mó hē sà dì yī
所有众 生心悉分别知。是名：菩萨摩诃萨第一
shàn zhī tā xīn zhì shéntōng
善知他心智神通。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǐ wú ài qīng jìng tiānyǎn zhì tōng
“佛子！菩萨摩诃萨以无碍清净天眼智通，

jiàn wú liàng bù kě shuō bù kě shuō fó chà wēi chén shù shì jiè zhōngzhòng
见无量不可说不可说佛刹微尘数世界中众

shēng sǐ cǐ shēng bǐ shàn qù è qù fú xiàng zuì xiàng
生，死此生彼，善趣、恶趣，福相、罪相，

huò hǎo huò chǒu huò gòu huò jìng rú shì pǐn lèi wú liàngzhòngshēng
或好或丑，或垢或净。如是品类无量众生，

suǒ wèi tiānzhòng lóngzhòng yè chāzhòng qián tà pó zhòng ā
所谓：天众、龙众、夜叉众、乾闥婆众、阿

xiū luó zhòng jiā lóu luó zhòng jǐn nà luó zhòng mó hóu luó qié zhòng
修罗众、迦楼罗众、紧那罗众、摩睺罗伽众、

rénzhòng fēi rénzhòng wēi xì shēnzhòngshēngzhòng guǎng dà shēn
人众、非人众、微细身众生众、广大身

zhòngshēngzhòng xiǎozhòng dàzhòng rú shì zhǒngzhǒngzhòngshēng
众生众、小眾、大眾，如是种种众生

zhòngzhōng yǐ wú ài yǎn xī jiē míngjiàn suí suǒ jī jí yè suí suǒ
众中，以无碍眼悉皆明见；随所积集业、随所

shòu kǔ lè suí xīn suí fēn bié suí jiàn suí yánshuō suí yīn
受苦乐、随心、随分别、随见、随言说、随因、

suí yè suí suǒyuán suí suǒ qǐ xī jiē jiàn zhī wú yǒu cuò miù
随业、随所缘、随所起，悉皆见之，无有错谬。

shì míng pú sà mó hē sà dì èr wú ài tiānyǎn zhì shéntōng
是名：菩萨摩诃萨第二无碍天眼智神通。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǐ sù zhù suí niàn zhì tōng néng
“佛子！菩萨摩诃萨以宿住随念智通，能

zhī zì shēn jí bù kě shuō bù kě shuō fó chà wēi chén shù shì jiè zhōng
知自身及不可说不可说佛刹微尘数世界中

yī qièzhòngshēng guò qù bù kě shuō bù kě shuō fó chà wēi chén shù jié
一切众生，过去不可说不可说佛刹微尘数劫

sù zhù zhī shì suǒ wèi mǒuchùshēng rú shì míng rú shì xìng
宿住之事。所谓：某处生，如是名，如是姓，

rú shì zhǒng zú rú shì yǐn shí rú shì kǔ lè cóng wú shǐ lái
如是种族，如是饮食，如是苦乐。从无始来，

yú zhū yǒuzhōng yǐ yīn yǐ yuán zhǎnzhuǎn zī zhǎng cì dì xiāng
于诸有中，以因以缘，展转滋长，次第相
xù lún huí bù jué zhǒngzhǒng pǐn lèi zhǒngzhǒng guó tǔ zhǒng
续，轮回不绝，种种品类、种种国土、种
zhǒng qù shēng zhǒngzhǒng xíng xiàng zhǒngzhǒng yè xíng zhǒngzhǒng
种趣生、种种形相、种种业行、种种
jié shǐ zhǒngzhǒng xīn niàn zhǒngzhǒng yīn yuán shòu shēng chā bié
结使、种种心念、种种因缘、受生差别，
rú shì děng shì jiē xī liǎo zhī yòu yì guò qù ěr suǒ fó chà wēi chén shù
如是等事皆悉了知。又忆过去尔所佛刹微尘数
jié ěr suǒ fó chà wēi chén shù shì jiè zhōng yǒu ěr suǒ fó chà wēi chén
劫，尔所佛刹微尘数世界中，有尔所佛刹微尘
shù zhū fó yī yī fó rú shì míng hào rú shì chū xīng rú shì zhòng
数诸佛，一一佛如是名号，如是出兴，如是众
huì rú shì fù mǔ rú shì shì zhě rú shì shēng wén rú shì zuì
会，如是父母，如是侍者，如是声闻，如是最
shèng èr dà dì zǐ yú rú shì chéng yì rú shì chū jiā fù yú rú
胜二大弟子，于如是城邑，如是出家，复于如
shì pú tí shù xià chéng zuì zhèng jué yú rú shì chù zuò rú shì zuò
是菩提树下成最正觉，于如是处，坐如是座，
yǎn shuō rú shì ruò gān jīng diǎn rú shì lì yì ěr suǒ zhòng shēng yú ěr
演说如是若干经典，如是利益尔所众生，于尔
suǒ shí zhù yú shòu mìng shī zuò rú shì ruò gān fó shì yī wú yú yī bō
所时住于寿命，施作如是若干佛事，依无余依般
niè pán jiè ér bō niè pán bō niè pán hòu fǎ zhù jiǔ jìn rú shì yī qiè
涅槃界而般涅槃，般涅槃后法住久近，如是一切
xī néng yì niàn yòu yì niàn bù kě shuō bù kě shuō fó chà wēi chén shù
悉能忆念。又忆念不可说不可说佛刹微尘数
zhū fó míng hào yī yī míng hào yǒu bù kě shuō bù kě shuō fó chà wēi
诸佛名号，一一名号有不可说不可说佛刹微
chén shù fó cóng chū fā xīn qǐ yuàn xiū xíng gòng yǎng zhū fó
尘数佛，从初发心，起愿修行，供养诸佛，
tiáo fú zhòng shēng zhòng huì shuō fǎ shòu mìng duō shǎo shén tōng biàn
调伏众生，众会说法，寿命多少，神通变
huà nǎi zhì rù yú wú yú niè pán bō niè pán hòu fǎ zhù jiǔ jìn zào
化，乃至入于无余涅槃，般涅槃后法住久近，造
lì tǎ miào zhǒngzhǒng zhuāng yán lìng zhū zhòng shēng zhòng zhí shàn gēn
立塔庙种种庄严，令诸众生种植善根，

jiē xī néng zhī shì míng pú sà mó hē sà dì sān zhī guò qù jì jié sù
皆悉能知。是名：菩萨摩诃萨第三知过去际劫宿
zhù zhì shéntōng
住智神通。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǐ zhī jìn wèi lái jì jié zhì tōng
“佛子！菩萨摩诃萨以知尽未来际劫智通，
zhī bù kě shuō bù kě shuō fó chà wēi chén shù shì jiè zhōng suǒ yǒu jié
知不可说不可说佛刹微尘数世界中所有劫，
yī yī jié zhōng suǒ yǒu zhòng shēng mìng zhōng shòu shēng zhū yǒu xiāng xù
一一劫中所有众生，命终受生，诸有相续，
yè xíng guǒ bào ruò shàn ruò bù shàn ruò chū lí ruò bù chū lí
业行果报，若善，若不善，若出离，若不出离，
ruò jué dìng ruò bù jué dìng ruò xié dìng ruò zhèng dìng ruò shàn gēn
若决定，若不决定，若邪定，若正定，若善根
yǔ shǐ jù ruò shàn gēn bù yǔ shǐ jù ruò jù zú shàn gēn ruò bù jù
与使俱，若善根不与使俱，若具足善根，若不具
zú shàn gēn ruò shè qǔ shàn gēn ruò bù shè qǔ shàn gēn ruò jī jí
足善根，若摄取善根，若不摄取善根，若积集
shàn gēn ruò bù jī jí shàn gēn ruò jī jí zuì fǎ ruò bù jī jí zuì
善根，若不积集善根，若积集罪法，若不积集罪
fǎ rú shì yī qiè jiē néng liǎo zhī yòu zhī bù kě shuō bù kě shuō fó
法，如是一切皆能了知。又知不可说不可说佛
chà wēi chén shù shì jiè jìn wèi lái jì yǒu bù kě shuō bù kě shuō fó chà
刹微尘数世界，尽未来际有不可说不可说佛刹
wēi chén shù jié yī yī jié yǒu bù kě shuō bù kě shuō fó chà wēi chén
微尘数劫，一一劫有不可说不可说佛刹微尘
shù zhū fó míng hào yī yī míng hào yǒu bù kě shuō bù kě shuō fó chà
数诸佛名号，一名号有不可说不可说佛刹
wēi chén shù zhū fó rú lái yī yī rú lái cóng chū fā xīn qǐ yuàn
微尘数诸佛如来，一如来，从初发心，起愿
lì xíng gòng yǎng zhū fó jiào huà zhòng shēng zhòng huì shuō fǎ shòu
立行，供养诸佛，教化众生，众会说法，寿
mìng duō shǎo shéntōng biàn huà nǎi zhì rù yú wú yú niè pán bō niè
命多少，神通变化，乃至入于无余涅槃，般涅
pán hòu fǎ zhù jiǔ jìn zào lì tā miào zhǒng zhǒng zhuāng yán lìng zhū
槃后法住久近，造立塔庙种种庄严，令诸
zhòng shēng zhòng zhí shàn gēn rú shì děng shì xī néng liǎo zhī shì míng
众生种植善根，如是等事悉能了知。是名：

pú sà mó hē sà dì sì zhī jìn wèi lái jì jié zhì shéntōng
菩萨摩诃萨第四知尽未来际劫智神通。

fó zǐ pú sà mó hē sà chéng jiù wú ài qīngjìngtiān ěr
“佛子！菩萨摩诃萨成就无碍清净天耳，
yuánmǎnguǎng dà cōngchè lí zhàng liǎo dá wú ài jù zú chéng
圆满广大，聪彻离障，了达无碍，具足成
jiù yú zhū yī qiè suǒ yǒu yīn shēng yù wén bù wén suí yì zì
就，于诸一切所有音声，欲闻、不闻，随意自
zài fó zǐ dōngfāng yǒu bù kě shuō bù kě shuō fó chà wēi chén shù
在。佛子！东方有不可说不可说佛刹微尘数
fó shì zhū fó suǒ shuō suǒ shì suǒ kāi suǒ yǎn suǒ ān lì
佛，是诸佛所说、所示、所开、所演、所安立、
suǒ jiàohuà suǒ tiáo fú suǒ yì niàn suǒ fēn bié shènshēnguǎng dà
所教化、所调伏、所忆念、所分别，甚深广大、
zhǒngzhǒngchā bié wú liàng fāng biàn wú liàng shàn qiǎo qīng jìng zhī fǎ
种种差别无量方便、无量善巧清净之法，
yú bǐ yī qiè jiē néng shòu chí yòu yú qí zhōng ruò yì ruò wén ruò
于彼一切皆能受持。又于其中若义、若文、若
yī rén ruò zhòng huì rú qí yīn cí rú qí zhì huì rú suǒ liǎo dá
一人、若众会，如其音辞，如其智慧，如所了达，
rú suǒ shì xiàn rú suǒ tiáo fú rú qí jìng jiè rú qí suǒ yī rú
如所示现，如所调伏，如其境界，如其所依，如
qí chū dào yú bǐ yī qiè xī néng jì chí bú wàng bù shī bú duàn
其出道，于彼一切悉能记持，不忘不失，不断
bú tuì wú mí wú huò wèi tā yǎn shuō lìng dé wù jiě zhōng bú
不退，无迷无惑；为他演说，令得悟解，终不
wàng shī yī wén yī jù rú dōng fāng nán xī běi fāng sì wéi
忘失一文一句。如东方，南、西、北方，四维、
shàng xià yì fù rú shì shì míng pú sà mó hē sà dì wǔ wú
上、下，亦复如是。是名：菩萨摩诃萨第五无
ài qīngjìngtiān ěr zhì shéntōng
碍清净天耳智神通。

fó zǐ pú sà mó hē sà zhù wú tǐ xìng shéntōng wú zuò
“佛子！菩萨摩诃萨住无体性神通、无作
shéntōng píngděngshéntōng guǎng dà shéntōng wú liàng shéntōng
神通、平等神通、广大神通、无量神通、
wú yī shéntōng suí niàn shéntōng qǐ shéntōng bù qǐ shéntōng
无依神通、随念神通、起神通、不起神通、

bú tuì shéntōng bú duànshéntōng bú huàishéntōng zēngzhǎngshén
不退神通、不断神通、不坏神通、增长神
tōng suí yì shéntōng cǐ pú sà wén jí yuǎn yī qiè shì jiè zhōngzhū fó
通、随诣神通。此菩萨闻极远一切世界中诸佛
míng suǒ wèi wú shù shì jiè wú liàng shì jiè nǎi zhì bù kě shuō bù
名，所谓：无数世界、无量世界乃至不可说不
kě shuō fó chà wēi chén shù shì jiè zhōngzhū fó míng wén qí míng yǐ
可说佛刹微尘数世界中诸佛名；闻其名已，
jí zì jiànshēn zài bǐ fó suǒ bǐ zhū shì jiè huò yǎng huò fù gè gè xíng
即自见身在彼佛所。彼诸世界或仰或覆，各各形
zhuàng gè gè fāngsuǒ gè gè chā bié wú biān wú ài zhǒngzhǒng
状，各各方所，各各差别，无边无碍；种种
guó tǔ zhǒngzhǒng shí jié wú liàng gōng dé gè bié zhuāng yán bǐ bǐ
国土，种种时劫，无量功德各别庄严。彼彼
rú lái yú zhōng chū xiàn shì xiàn shén biàn chēng yáng míng hào wú liàng
如来于中出现，示现神变，称扬名号，无量
wú shù gè gè bù tóng cǐ pú sà yī dé wén bǐ zhū rú lái míng bú
无数，各各不同。此菩萨一得闻彼诸如来名，不
dòng běn chù ér jiàn qí shēn zài bǐ fó suǒ lǐ bài zūn zhòng chéng
动本处，而见其身在彼佛所，礼拜尊重，承
shì gòng yǎng wèn pú sà fǎ rù fó zhì huì xī néng liǎo dá zhū fó
事供养，问菩萨法，入佛智慧，悉能了达诸佛
guó tǔ dào chǎng zhòng huì jí suǒ shuō fǎ zhì yú jiū jìng wú suǒ qǔ zhuó
国土道场众会及所说法，至于究竟无所取著。
rú shì jīng bù kě shuō bù kě shuō fó chà wēi chén shù jié pǔ zhì shí
如是，经不可说不可说佛刹微尘数劫，普至十
fāng ér wú suǒ wǎng rán yì chà guān fó tīng fǎ qǐng dào wú yǒu duàn
方而无所往，然诣刹⁹观佛听法请道，无有断
jué wú yǒu fèi shě wú yǒu xiū xī wú yǒu pí yàn xiū pú sà xíng
绝，无有废舍，无有休息，无有疲厌；修菩萨行，
chéng jiù dà yuàn xī lìng jù zú céng wú tuì zhuǎn wèi lìng rú lái
成就大愿，悉令具足，曾无退转，为令如来
guǎng dà zhǒng xìng bú duàn jué gù shì míng pú sà mó hē sà dì liù
广大种性不断绝故。是名：菩萨摩诃萨第六
zhù wú tǐ xìng wú dòng zuò wǎng yī qiè fó chà zhì shéntōng
住无体性无动作往一切佛刹智神通。

⁹ 大正藏：然诣佛刹

fó zǐ pú sà mó hē sà yǐ shàn fēn bié yī qiè zhòng shēng
“佛子！菩萨摩诃萨以善分别一切众生

yán yīn zhì tōng zhī bù kě shuō bù kě shuō fó chà wēi chén shù shì jiè
言音智通，知不可说不可说佛刹微尘数世界

zhōng zhòng shēng zhǒng zhǒng yán cí suǒ wèi shèng yán cí fēi shèng
中众生种种言辞。所谓：圣言辞、非圣

yán cí tiān yán cí lóng yán cí yè chā yán cí qián tà pó ā
言辞、天言辞、龙言辞、夜叉言辞、乾闥婆、阿

xiū luó jiā lóu luó jǐn nà luó mó hóu luó qié rén jí fēi rén nǎi
修罗、迦楼罗、紧那罗、摩睺罗伽、人及非人乃

zhì bù kě shuō bù kě shuō zhòng shēng suǒ yǒu yán cí gè gè biǎo shì
至不可说不可说众生所有言辞，各各表示，

zhǒng zhǒng chā bié rú shì yī qiè jiē néng liǎo zhī cǐ pú sà suí suǒ rù
种种差别，如是一切皆能了知。此菩萨随所入

shì jiè néng zhī qí zhōng yī qiè zhòng shēng suǒ yǒu xìng yù rú qí xìng
世界，能知其中一切众生所有性欲，如其性

yù wèi chū yán cí xī lìng jiě liǎo wú yǒu yí huò rú rì guāng chū xiàn
欲为出言辞，悉令解了无有疑惑。如日光出现，

pǔ zhào zhòng sè lìng yǒu mù zhě xī dé míng jiàn pú sà mó hē sà yì
普照众色，令有目者悉得明见。菩萨摩诃萨亦

fù rú shì yǐ shàn fēn bié yī qiè yán cí zhì shēn rù yī qiè yán cí yún
复如是，以善分别一切言辞智，深入一切言辞云，

suǒ yǒu yán cí lìng zhū shì jiān cōng huì zhī zhě xī dé jiě liǎo shì míng pú
所有言辞令诸世间聪慧之者悉得解了。是名：菩

sà mó hē sà dì qī shàn fēn bié yī qiè yán cí zhì shén tōng
萨摩诃萨第七善分别一切言辞智神通。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǐ chū shēng wú liàng ā sēng qí
“佛子！菩萨摩诃萨以出生无量阿僧祇

sè shēn zhuāng yán zhì tōng zhī yī qiè fǎ yuǎn lí sè xiàng wú chā bié
色身庄严智通，知一切法远离色相，无差别

xiàng wú zhǒng zhǒng xiàng wú wú liàng xiàng wú fēn bié xiàng wú
相，无种种相，无无量相，无分别相，无

qīng huáng chì bái xiàng pú sà rú shì rù yú fǎ jiè néng xiàn
青、黄、赤、白相。菩萨如是入于法界，能现

qí shēn zuò zhǒng zhǒng sè suǒ wèi wú biān sè wú liàng sè
其身，作种种色。所谓：无边色、无量色、

qīng jìng sè zhuāng yán sè pǔ biàn sè wú bǐ sè pǔ zhào sè
清净色、庄严色、普遍色、无比色、普照色、

zēngshàng sè wú wéi nì sè jù zhūxiàng sè lí zhòng è sè
增上色、无违逆色、具诸相色、离众恶色、
dà wēi lì sè kě zūnzhòng sè wú qióng jìn sè zhòng zá miào sè
大威力色、可尊重色、无穷尽色、众杂妙色、
jí duānyán sè bù kě liáng sè shànshǒu hù sè néngchéngshú sè
极端严色、不可量色、善守护色、能成熟色、
suí huàzhě sè wú zhàng ài sè shènmíngchè sè wú gòuzhuó sè
随化者色、无障碍色、甚明彻色、无垢浊色、
jí chéngjìng sè dà yǒngjiàn sè bù sī yì fāngbiàn sè bù kě huài
极澄净色、大勇健色、不思议方便色、不可坏
sè lí xiá yì sè wú zhàng àn sè shàn ān zhù sè miào zhuāng
色、离瑕翳色、无障碍闇色、善安住色、妙庄
yán sè zhūxiàngduānyán sè zhǒngzhǒng suí hǎo sè dà zūn guì sè
严色、诸相端严色、种种随好色、大尊贵色、
miào jìng jiè sè shàn mó yíng sè qīng jìng shēn xīn sè chì rán míng shèng
妙境界色、善磨莹色、清净深心色、炽然明盛
sè zuì shèngguǎng dà sè wú jiàn duàn sè wú suǒ yī sè wú děng
色、最胜广大色、无间断色、无所依色、无等
bǐ sè chōngmǎn bù kě shuō fó chà sè zēngzhǎng sè jiān gù shè
比色、充满不可说佛刹色、增长色、坚固摄
shòu sè zuì shènggōng dé sè suí zhū xīn yào sè qīng jìng jiě liǎo sè
受色、最胜功德色、随诸心乐色、清净解了色、
jī jí zhòngmiào sè shànqiǎo jué dìng sè wú yǒuzhàng ài sè xū
积集众妙色、善巧决定色、无有障碍色、虚
kōngmíngjìng sè qīngjìng kě lè sè lí zhū chéngòu sè bù kě chēng
空明净色、清净可乐色、离诸尘垢色、不可称
liáng sè miàojiàn sè pǔ jiàn sè suí shí shì xiàn sè jì jìng sè
量色、妙见色、普见色、随时示现色、寂静色、
lí tān sè zhēn shí fú tián sè néngzuò ān wěn sè lí zhū bù wèi
离贪色、真实福田色、能作安隐色、离诸怖畏
sè lí yú chī xíng sè zhì huì yǒng měng sè shēn xiàng wú ài sè
色、离愚痴行色、智慧勇猛色、身相无碍色、
yóu xíng pǔ biàn sè xīn wú suǒ yī sè dà cí suǒ qǐ sè dà bēi suǒ
游行普遍色、心无所依色、大慈所起色、大悲所
xiàn sè píngděngchū lí sè jù zú fú dé sè suí xīn yì niàn sè
现色、平等出离色、具足福德色、随心忆念色、
wú biān miào bǎo sè bǎo zàng guāng míng sè zhòng shēng xìn yào sè
无边妙宝色、宝藏光明色、众生信乐色、

yī qiè zhì xiànrán sè huān xǐ yǎn sè zhòngbǎozhuāngyán dì yī sè
一切智现前色、欢喜眼色、众宝庄严第一色、
wú yǒuchùsuǒ sè zì zài shì xiàn sè zhǒngzhǒngshéntōng sè shēng
无有处所色、自在示现色、种种神通色、生
rú lái jiā sè guòzhū pì yù sè zhōubiàn fǎ jiè sè zhòng jiē wǎng
如来家色、过诸譬喻色、周遍法界色、众皆往
yì sè zhǒngzhǒng sè chéng jiù sè chū lí sè suí suǒ huà zhě
诣色、种种色、成就色、出离色、随所化者
wēi yí sè jiàn wú yàn zú sè zhǒngzhǒngmíngjìng sè néng fàng wú
威仪色、见无厌足色、种种明净色、能放无
shù guāng wǎng sè bù kě shuō guāng míng zhǒngzhǒngchābié sè bù kě
数光网色、不可说光明种种差别色、不可
sī xiāng guāng míng chāo guò sān jiè sè bù kě liáng rì lún guāng míng zhào
思香光明超过三界色、不可量日轮光明照
yào sè shì xiàn wú bǐ yuè shēn sè wú liàng kě ài lè huā yún sè chū
耀色、示现无比月身色、无量可爱乐华云色、出
shēng zhǒngzhǒng lián huā mányún zhuāngyán sè chāo guò yī qiè shì jiān
生种种莲华鬘云庄严色、超过一切世间
xiāng yàn pǔ xūn sè chū shēng yī qiè rú lái zàng sè bù kě shuō yīn
香焰普熏色、出生一切如来藏色、不可说音
shēng kāi shì yǎn chàng yī qiè fǎ sè jù zú yī qiè pǔ xián xíng sè fó
声开示演畅一切法色、具足一切普贤行色。佛
zǐ pú sà mó hē sà shēn rù rú shì wú sè fǎ jiè néng xiàn cǐ děng
子！菩萨摩诃萨深入如是无色法界，能现此等
zhǒngzhǒng sè shēn lìng suǒ huà zhě jiàn lìng suǒ huà zhě niàn wèi suǒ huà
种种色身，令所化者见，令所化者念，为所化
zhě zhuàn fǎ lún suí suǒ huà zhě shí suí suǒ huà zhě xiàng lìng suǒ huà
者转法轮；随所化者时，随所化者相，令所化
zhě qīn jìn lìng suǒ huà zhě kāi wù wèi suǒ huà zhě qǐ zhǒngzhǒngshéntōng
者亲近，令所化者开悟，为所化者起种种神通，
wèi suǒ huà zhě xiàn zhǒngzhǒng zì zài wèi suǒ huà zhě shī zhǒngzhǒng néng
为所化者现种种自在，为所化者施种种能
shì shì míng pú sà mó hē sà wèi dù yī qiè zhòng shēng gù qín xiū
事。是名：菩萨摩诃萨为度一切众生故勤修
chéng jiù dì bā wú shù sè shēn zhì shéntōng
成就第八无数色身智神通。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǐ yī qiè fǎ zhì tōng zhī yī
“佛子！菩萨摩诃萨以一切法智通，知一

qiè fǎ wú yǒumíng zì wú yǒuzhǒngxìng wú lái wú qù fēi yì
切法无有名字、无有种性，无来、无去，非异、
fēi bú yì fēi zhǒngzhǒng fēi bù zhǒngzhǒng fēi èr fēi bú èr
非不异，非种种、非不种种，非二、非不二，
wú wǒ wú bǐ bù shēng bú miè bú dòng bú huài wú shí
无我、无比，不生、不灭，不动、不坏，无实、
wú xū yī xiàng wú xiàng fēi wú fēi yǒu fēi fǎ fēi fēi
无虚，一相、无相，非无、非有，非法、非非
fǎ bù suí yú sù fēi bù suí sù fēi yè fēi fēi yè fēi bào
法，不随于俗、非不随俗，非业、非非业，非报、
fēi fēi bào fēi yǒuwéi fēi wúwéi fēi dì yī yì fēi bú dì yī
非非报，非有为、非无为，非第一义、非不第一
yì fēi dào fēi fēi dào fēi chū lí fēi bù chū lí fēi liàng
义，非道、非非道，非出离、非不出离，非量、
fēi wú liàng fēi shì jiān fēi chū shì jiān fēi cóng yīn shēng fēi bù
非无量，非世间、非出世间，非从因生、非不
cóng yīn shēng fēi jué dìng fēi bù jué dìng fēi chéng jiù fēi bù
从因生，非决定、非不决定，非成就、非不
chéng jiù fēi chū fēi bù chū fēi fēn bié fēi bù fēn bié fēi
成就，非出、非不出，非分别、非不分别，非
rú lǐ fēi bù rú lǐ cǐ pú sà bù qǔ shì sù dì bú zhù dì yī
如理、非不如理。此菩萨不取世俗谛，不住第一
yì bù fēn bié zhū fǎ bú jiàn lì wén zì suí shùn jì miè xìng bú
义，不分别诸法，不建立文字，随顺寂灭性，不
shě yī qiè yuàn jiàn yì zhī fǎ xìng bù fǎ yún jiàng zhù fǎ yǔ suī
舍一切愿，见义知法，兴布法云，降霏法雨。虽
zhī shí xiàng bù kě yánshuō ér yǐ fāngbiàn wú jìn biàn cái suí fǎ
知实相不可言说，而以方便无尽辩才，随法、
suí yì cì dì kāi yǎn yǐ yú zhū fǎ yán cí biànshuō jiē dé shànqiǎo
随义次第开演；以于诸法言辞辩说皆得善巧，
dà cí dà bēi xī yǐ qīngjìng néng yú yī qiè lí wén zì fǎ zhōngchū
大慈大悲悉已清净，能于一切离文字法中出
shēngwén zì yǔ fǎ yǔ yì suí shùn wú wéi wèishuōzhū fǎ xī cóng
生文字，与法、与义随顺无违，为说诸法悉从
yuán qǐ suī yǒuyánshuō ér wú suǒzhuó yǎn yī qiè fǎ biàn cái wú jìn
缘起，虽有言说而无所著。演一切法辩才无尽，
fēn bié ān lì kāi fā shì dǎo lìng zhū fǎ xìng jù zú míngxiǎn duàn
分别安立，开发示导，令诸法性具足明显，断

zhòng yí wǎng xī dé qīngjìng suī shèzhòngshēng bù shězhēn shí yú bú
众疑网悉得清净。虽摄众生不舍真实，于不
èr fǎ ér wú tuì zhuǎn chángnéngyǎnshuō wú ài fǎ mén yǐ zhòng
二法而无退转，常能演说无碍法门，以众
miào yīn suí zhòngshēng xīn pǔ yǔ fǎ yǔ ér bù shī shí shì míng
妙音，随众生心，普雨法雨而不失时。是名：
pú sà mó hē sà dì jiǔ yī qiè fǎ zhì shéntōng
菩萨摩诃萨第九一切法智神通。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǐ yī qiè fǎ miè jìn sānmèi zhì
“佛子！菩萨摩诃萨以一切法灭尽三昧智

tōng yú niànniànzhōng rù yī qiè fǎ miè jìn sānmèi yì bú tuì pú sà
通，于念念中入一切法灭尽三昧，亦不退菩萨
dào bù shě pú sà shì bù shě dà cí dà bēi xīn xiū xí bō luó mì
道，不舍菩萨事，不舍大慈大悲心，修习波罗蜜
wèicháng xiū xī guānchá yī qiè fó guó tǔ wú yǒuyànjuàn bù shě dù
未尝休息，观察一切佛国土无有厌倦，不舍度
zhòngshēngyuàn bú duàn zhuǎn fǎ lún shì bú fèi jiàohuàzhòngshēng yè
众生愿，不断转法轮事，不废教化众生业，
bù shě gòngyǎngzhū fó xíng bù shě yī qiè fǎ zì zài mén bù shě cháng
不舍供养诸佛行，不舍一切法自在门，不舍常
jiàn yī qiè fó bù shě chángwén yī qiè fǎ zhī yī qiè fǎ píngděng wú
见一切佛，不舍常闻一切法；知一切法平等无
ài zì zài chéng jiù yī qiè fó fǎ suǒ yǒushèngyuàn jiē dé yuánmǎn
碍，自在成就一切佛法，所有胜愿皆得圆满，
liǎo zhī yī qiè guó tǔ chābié rù fó zhǒngxìngdào yú bǐ àn néng yú
了知一切国土差别，入佛种性到于彼岸；能于
bǐ bǐ zhū shì jiè zhōng xué yī qiè fǎ liǎo fǎ wú xiàng zhī yī qiè
彼彼诸世界中，学一切法，了法无相，知一切
fǎ jiē cóngyuán qǐ wú yǒu tǐ xìng rán suí shì sù fāngbiànyǎnshuō
法皆从缘起，无有体性，然随世俗方便演说；
suī yú zhū fǎ xīn wú suǒ zhù rán shùn zhòngshēngzhū gēn yù yào fāng
虽于诸法心无所住，然顺众生诸根欲乐，方
biàn wèi shuō zhòng zhòng zhū fǎ cǐ pú sà zhù sānmèi shí suí qí xīn yào
便为说种种诸法。此菩萨住三昧时，随其心乐，
huò zhù yī jié huò zhù bǎi jié huò zhù qiān jié huò zhù yì jié huò
或住一劫，或住百劫，或住千劫，或住亿劫，或
zhù bǎi yì jié huò zhù qiān yì jié huò zhù bǎi qiān yì jié huò zhù nà
住百亿劫，或住千亿劫，或住百千亿劫，或住那

yóu tā yì jié huòzhù bǎi nà yóu tā yì jié huòzhù qiān nà yóu tā yì
由他亿劫，或住百那由他亿劫，或住千那由他亿
jié huòzhù bǎi qiān nà yóu tā yì jié huòzhù wú shù jié huòzhù wú
劫，或住百千那由他亿劫，或住无数劫，或住无
liàng jié nǎi zhì huòzhù bù kě shuō bù kě shuō jié pú sà rù cǐ yī
量劫，乃至或住不可说不可说劫。菩萨入此一
qiè fǎ miè jìn sānmèi suī fù jīng yú ěr suǒ jié zhù ér shēn bù lí sǎn
切法灭尽三昧，虽复经于尔所劫住，而身不散、
bù léi shòu bú biàn yì fēi jiàn fēi bú jiàn bú miè bú huài bú pí
不羸瘦、不变异，非见非不见，不灭不坏，不疲
bú xiè bù kě jìn jié suī yú yǒu yú wú xī wú suǒ zuò ér néng chéng
不懈，不可尽竭。虽于有于无悉无所作，而能成
bànzhū pú sà shì suǒ wèi héng bù shě lí yī qiè zhòngshēng jiàohuà
办诸菩萨事。所谓：恒不舍离一切众 生，教化
tiáo fú wèicéng shī shí lìng qí zēngzhǎng yī qiè fó fǎ yú pú sà xíng
调伏未曾失时，令其增长一切佛法，于菩萨行
xī dé yuánmǎn wèi yù lì yì yī qiè zhòngshēng shéntōngbiànhuà wú
悉得圆满；为欲利益一切众 生，神通变化无
yǒu xiū xī pì rú guāngyǐng pǔ xiàn yī qiè ér yú sānmèi jì rán bú
有休息，譬如光影普现一切，而于三昧寂然不
dòng shì wéi pú sà mó hē sà rù yī qiè fǎ miè jìn sānmèi zhì shén
动。是为菩萨摩诃萨入一切法灭尽三昧智神
tōng
通。

fó zǐ pú sà mó hē sà zhù yú rú shì shí zhǒngshéntōng
“佛子！菩萨摩诃萨住于如是十种神通，
yī qiè tiānrén bù néng sī yì yī qiè zhòngshēng bù néng sī yì yī
一切天人不能思议，一切众 生不能思议；一
qiè shēngwén yī qiè dú jué jí yú yī qiè zhū pú sà zhòng rú shì
切声闻、一切独觉，及余一切诸菩萨众，如是
jiē xī bù néng sī yì cǐ pú sà shēn yè bù kě sī yì yǔ yè bù
皆悉不能思议。此菩萨，身业不可思议，语业不
kě sī yì yì yè bù kě sī yì sānmèi zì zài bù kě sī yì zhì
可思议，意业不可思议，三昧自在不可思议，智
huì jìng jiè bù kě sī yì wéichúzhū fó jí yǒu dé cǐ shéntōng pú sà
慧境界不可思议，唯除诸佛及有得此神通菩萨，
yú wú néngshuō cǐ réngōng dé chēngyángzàn tàn fó zǐ shì wéi pú
余无能说此人功德称 扬赞叹。佛子！是为菩

sà mó hē sà shí zhǒngshéntōng ruò pú sà mó hē sà zhù cǐ shéntōng
萨摩诃萨十种神通。若菩萨摩诃萨住此神通，
xī dé yī qiè sān shì wú ài zhì shéntōng
悉得一切三世无碍智神通。”

shí rěn pǐn dì èr shí jiǔ
十忍品第二十九

ěr shí pǔ xián pú sà gào zhū pú sà yán
尔时，普贤菩萨告诸菩萨言：

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒngrěn ruò dé cǐ rěn
“佛子！菩萨摩诃萨有十种忍，若得此忍，
zé dé dào yú yī qiè pú sà wú ài rěn dì yī qiè fó fǎ wú ài wú jìn
则得到于一切菩萨无碍忍地，一切佛法无碍无尽。

hé zhě wéi shí suǒ wèi yīn shēngrěn shùn rěn wú shēng fǎ rěn
何者为十？所谓：音声忍、顺忍、无生法忍、

rú huàn rěn rú yàn rěn rú mèng rěn rú xiǎng rěn rú yǐng rěn
如幻忍、如焰忍、如梦忍、如响忍、如影忍、

rú huà rěn rú kōng rěn cǐ shí zhǒngrěn sān shì zhū fó yǐ shuō
如化忍、如空忍。此十种忍，三世诸佛已说、

jīn shuō dāng shuō
今说、当说。

fó zǐ yún hé wéi pú sà mó hē sà yīn shēngrěn wèi
“佛子！云何为菩萨摩诃萨音声忍？谓

wén zhū fó suǒ shuō zhī fǎ bù jīng bú bù bú wèi shēn xìn wù jiě
闻诸佛所说之法不惊、不怖、不畏，深信悟解，

ài yào qù xiàng zhuān xīn yì niàn xiū xí ān zhù shì míng pú sà
爱乐趣向，专心忆念，修习安住。是名：菩萨

mó hē sà dì yī yīn shēngrěn
摩诃萨第一音声忍。

fó zǐ yún hé wéi pú sà mó hē sà shùn rěn wèi yú zhū
“佛子！云何为菩萨摩诃萨顺忍？谓于诸

fǎ sī wéi guān chá píng děng wú wéi suí shùn liǎo zhī lìng xīn qīng
法，思惟观察，平等无违，随顺了知，令心清

jìng zhèng zhù xiū xí qù rù chéng jiù shì míng pú sà mó hē sà
净，正住修习，趣入成就。是名：菩萨摩诃萨

dì èr shùn rěn
第二顺忍。

fó zǐ yún hé wéi pú sà mó hē sà wú shēng fǎ rěn fó
“佛子！云何为菩萨摩訶萨无生法忍？佛
zǐ cǐ pú sà mó hē sà bú jiànyǒushǎo fǎ shēng yì bú jiànyǒushǎo
子！此菩萨摩訶萨不见有少法生，亦不见有少
fǎ miè hé yǐ gù ruò wú shēng zé wú miè ruò wú miè zé wú jìn
法灭。何以故？若无生则无灭，若无灭则无尽，
ruò wú jìn zé lí gòu ruò lí gòu zé wú chābié ruò wú chābié zé wú
若无尽则离垢，若离垢则无差别，若无差别则无
chùsuǒ ruò wú chùsuǒ zé jì jìng ruò jì jìng zé lí yù ruò lí yù
处所，若无处所则寂静，若寂静则离欲，若离欲
zé wú zuò ruò wú zuò zé wú yuàn ruò wú yuàn zé wú zhù ruò wú
则无作，若无作则无愿，若无愿则无住，若无
zhù zé wú qù wú lái shì míng pú sà mó hē sà dì sān wú shēng fǎ
住则无去无来。是名：菩萨摩訶萨第三无生法
rěn
忍。

fó zǐ yún hé wéi pú sà mó hē sà rú huàn rěn fó zǐ
“佛子！云何为菩萨摩訶萨如幻忍？佛子！
cǐ pú sà mó hē sà zhī yī qiè fǎ jiē xī rú huàn cóng yīn yuán qǐ
此菩萨摩訶萨知一切法，皆悉如幻，从因缘起
yú yī fǎ zhōng jiě duō fǎ yú duō fǎ zhōng jiě yī fǎ cǐ pú sà zhī
于一法中解多法，于多法中解一法。此菩萨知
zhū fǎ rú huàn yǐ liǎo dá guó tǔ liǎo dá zhòngshēng liǎo dá fǎ jiè
诸法如幻已，了达国土，了达众生，了达法界，
liǎo dá shì jiānpíngděng liǎo dá fó chūxiànpíngděng liǎo dá sān shì píng
了达世间平等，了达佛出现平等，了达三世平
děng chéng jiù zhǒngzhǒngshéntōngbiànhuà pì rú huàn fēi xiàng
等，成就种种神通变化。譬如幻，非象、
fēi mǎ fēi chē fēi bù fēi nán fēi nǚ fēi tóngnán fēi tóng
非马，非车、非步，非男、非女，非童男、非童
nǚ fēi shù fēi yè fēi huā fēi guǒ fēi dì fēi shuǐ fēi
女，非树、非叶、非华、非果，非地、非水、非
huǒ fēi fēng fēi zhòu fēi yè fēi rì fēi yuè fēi bànyuè
火、非风，非昼、非夜，非日、非月，非半月、
fēi yī yuè fēi yī nián fēi bǎinián fēi yī jié fēi duō jié fēi
非一月，非一年、非百年，非一劫、非多劫，非
dìng fēi luàn fēi chún fēi zá fēi yī fēi yì fēi guǎng
定、非乱，非纯、非杂，非一、非异，非广、

fēi xiá fēi duō fēi shǎo fēi liàng fēi wú liàng fēi cū fēi
非狭，非多、非少，非量、非无量，非粗、非
xì fēi shì yī qiè zhǒngzhǒngzhòng wù zhǒngzhǒng fēi huàn huàn fēi
细，非是一切种种众物；种种非幻，幻非
zhǒngzhǒng rán yóu huàn gù shì xiàn zhǒngzhǒng chā bié zhī shì pú
种种，然由幻故，示现种种差别之事。菩
sà mó hē sà yì fù rú shì guān yī qiè shì jiān rú huàn suǒ wèi
萨摩诃萨亦复如是，观一切世间如幻，所谓：
yè shì jiān fán nǎo shì jiān guó tǔ shì jiān fǎ shì jiān shí shì jiān
业世间、烦恼世间、国土世间、法世间、时世间、
qù shì jiān chéng shì jiān huài shì jiān yùndòng shì jiān zào zuò shì
趣世间、成世间、坏世间、运动世间、造作世
jiān pú sà mó hē sà guān yī qiè shì jiān rú huàn shí bú jiàn zhòng
间。菩萨摩诃萨观一切世间如幻时，不见众
shēngshēng bú jiàn zhòngshēngmiè bú jiànguó tǔ shēng bú jiànguó
生生，不见众生灭；不见国土生，不见国
tǔ miè bú jiàn zhū fǎ shēng bú jiàn zhū fǎ miè bú jiànguò qù kě fēn
土灭；不见诸法生，不见诸法灭；不见过去可分
bié bú jiàn wèi lái yǒu qǐ zuò bú jiàn xiàn zài yī niàn zhù bù guān chá
别，不见未来有起作，不见现在一念住；不观察
pú tí bù fēn bié pú tí bú jiàn fó chū xiàn bú jiàn fó niè pán
菩提，不分别菩提；不见佛出现，不见佛涅槃；
bú jiàn zhù dà yuàn bú jiàn rù zhèng wèi bú chū píngděng xìng shì
不见住大愿，不见入正位¹⁰，不出平等性。是
pú sà suī chéng jiù fó guó tǔ zhī guó tǔ wú chā bié suī chéng jiù
菩萨虽成就佛国土，知国土无差别；虽成就
zhòngshēng jiè zhī zhòngshēng wú chā bié suī pǔ guān fǎ jiè ér ān
众生界，知众生无差别；虽普观法界，而安
zhù fǎ xìng jì rán bú dòng suī dá sān shì píngděng ér bù wéi fēn bié
住法性寂然不动；虽达三世平等，而不违分别
sān shì fǎ suī chéng jiù yùn chù ér yǒng duàn suǒ yī suī dù tuō
三世法；虽成就蕴、处，而永断所依；虽度脱
zhòngshēng ér liǎo zhī fǎ jiè píngděng wú zhǒngzhǒng chā bié suī zhī
众生，而了知法界平等无种种差别；虽知
yī qiè fǎ yuǎn lí wén zì bù kě yán shuō ér cháng shuō fǎ biàn cái wú
一切法远离文字不可言说，而常说法辩才无

¹⁰ 大正藏：住

jìn suī bù qǔ zhuóhuàzhòngshēng shì ér bù shě dà bēi wèi dù yī
尽；虽不取著化众生事，而不舍大悲，为度一
qiè zhuàn yú fǎ lún suī wèi kāi shì guò qù yīn yuán ér zhī yīn yuán xìng
切转于法轮；虽为开示过去因缘，而知因缘性
wú yǒu dòng zhuǎn shì míng pú sà mó hē sà dì sì rú huàn rěn
无有动转。是名：菩萨摩诃萨第四如幻忍。

fó zǐ yún hé wéi pú sà mó hē sà rú yàn rěn fó zǐ
“佛子！云何为菩萨摩诃萨如焰忍？佛子！

cǐ pú sà mó hē sà zhī yī qiè shì jiān tóng yú yáng yàn pì rú yáng yàn
此菩萨摩诃萨知一切世间同于阳焰。譬如阳焰，
wú yǒu fāng suǒ fēi nèi fēi wài fēi yǒu fēi wú fēi duàn fēi
无有方所，非内、非外，非有、非无，非断、非
cháng fēi yī sè fēi zhǒng zhǒng sè yì fēi wú sè dàn suí shì jiān
常，非一色、非种种色亦非无色，但随世间
yán shuō xiǎn shì pú sà rú shì rú shí guān chá liǎo zhī zhū fǎ xiàn
言说显示。菩萨如是如实观察，了知诸法，现
zhèng yī qiè lìng dé yuán mǎn shì míng pú sà mó hē sà dì wǔ rú
证一切，令得圆满。是名：菩萨摩诃萨第五如
yàn rěn
焰忍。

fó zǐ yún hé wéi pú sà mó hē sà rú mèng rěn fó zǐ
“佛子！云何为菩萨摩诃萨如梦忍？佛子！

cǐ pú sà mó hē sà zhī yī qiè shì jiān rú mèng pì rú mèng fēi shì
此菩萨摩诃萨知一切世间如梦。譬如梦，非世
jiān fēi lí shì jiān fēi yù jiè fēi sè jiè fēi wú sè jiè fēi
间、非离世间，非欲界、非色界、非无色界，非
shēng fēi mò fēi rǎn fēi jìng ér yǒu shì xiàn pú sà mó hē sà
生、非没，非染、非净，而有示现。菩萨摩诃萨
yì fù rú shì zhī yī qiè shì jiān xī tóng yú mèng wú yǒu biàn yì gù
亦复如是，知一切世间悉同于梦，无有变异故，
rú mèng zì xìng gù rú mèng zhí zhuó gù rú mèng xìng lí gù rú
如梦自性故，如梦执著故，如梦性离故，如
mèng běn xìng gù rú mèng suǒ xiàn gù rú mèng wú chā bié gù rú
梦本性故，如梦所现故，如梦无差别故，如
mèng xiǎng fēn bié gù rú mèng jué shí gù shì míng pú sà mó hē
梦想分别故，如梦觉时故。是名：菩萨摩诃
sà dì liù rú mèng rěn
萨第六如梦忍。

fó zǐ yún hé wéi pú sà mó hē sà rú xiǎngrěn fó zǐ
“佛子！云何为菩萨摩诃萨如响忍？佛子！”

cǐ pú sà mó hē sà wén fó shuō fǎ guānzhū fǎ xìng xiū xué chéng jiù
此菩萨摩诃萨闻佛说法，观诸法性，修学成就，

dào yú bǐ àn zhī yī qiè yīn shēng xī tóng yú xiǎng wú lái wú qù
至于彼岸；知一切音声，悉同于响，无来无去，

rú shì shì xiàn fó zǐ cǐ pú sà mó hē sà guān rú lái shēng bù
如是示现。佛子！此菩萨摩诃萨观如来声，不

cóng nèi chū bù cóng wài chū yì bù cóng yú nèi wài ér chū suī liǎo
从内出，不从外出，亦不从于内外而出；虽了

cǐ shēng fēi nèi fēi wài fēi nèi wài chū ér néng shì xiàn shàn qiǎo míng
此声非内、非外、非内外出，而能示现善巧名

jù chéng jiù yǎnshuō pì rú gǔ xiǎng cóng yuán suǒ qǐ ér yǔ
句，成就演说。譬如谷响，从缘所起，而与

fǎ xìng wú yǒu xiāng wéi lìng zhū zhòng shēng suí lèi gè jiě ér dé xiū xué
法性无有相违，令诸众生随类各解而得修学。

rú dì shì fū rén ā xiū luó nǚ míng yuē shè zhī yú yī yīn zhōng
如帝释夫人阿修罗女，名曰：舍支，于一音中

chū qiān zhǒng yīn yì bù xīn niàn lìng rú shì chū pú sà mó hē sà yì
出千种音，亦不心念令如是出。菩萨摩诃萨亦

fù rú shì rù wú fēn bié jiè chéng jiù shàn qiǎo suí lèi zhī yīn yú
复如是，入无分别界，成就善巧随类之音，于

wú biān shì jiè zhōng héng zhuàn fǎ lún cǐ pú sà shàn néng guān chá yī
无边世界中恒转法轮。此菩萨善能观察一

qiè zhòng shēng yǐ guǎng cháng shé xiàng ér wèi yǎnshuō qí shēng wú ài
切众生，以广长舌相而为演说，其声无碍，

biàn shí fāng tǔ lìng suí suǒ yí wén fǎ gè yì suī zhī shēng wú qǐ
遍十方土，令随所宜，闻法各异；虽知声无起

ér pǔ xiàn yīn shēng suī zhī wú suǒ shuō ér guǎng shuō zhū fǎ miào yīn
而普现音声，虽知无所说而广说诸法；妙音

píngděng suí lèi gè jiě xī yǐ zhì huì ér néng liǎo dá shì míng
平等，随类各解，悉以智慧而能了达。是名：

pú sà mó hē sà dì qī rú xiǎngrěn
菩萨摩诃萨第七如响忍。

fó zǐ yún hé wéi pú sà mó hē sà rú yǐngrěn fó zǐ
“佛子！云何为菩萨摩诃萨如影忍？佛子！”

cǐ pú sà mó hē sà fēi yú shì jiān shēng fēi yú shì jiān mò fēi zài
此菩萨摩诃萨，非于世间生，非于世间没；非在

shì jiān nèi fēi zài shì jiān wài fēi xíng yú shì jiān fēi bù xíng shì jiān
世间内，非在世间外；非行于世间，非不行世间；
fēi tóng yú shì jiān fēi yì yú shì jiān fēi wǎng yú shì jiān fēi bù
非同于世间，非异于世间；非往于世间，非不
wǎng shì jiān fēi zhù yú shì jiān fēi bú zhù shì jiān fēi shì shì jiān
往世间；非住于世间，非不住世间；非是世间，
fēi chū shì jiān fēi xiū pú sà xíng fēi shě yú dà yuàn fēi shí fēi
非出世间；非修菩萨行，非舍于大愿；非实，非
bù shí suī cháng xíng yī qiè fó fǎ ér néng bàn yī qiè shì jiān shì
不实。虽常行一切佛法，而能办一切世间事，
bù suí shì jiān liú yì bú zhù fǎ liú pì rú rì yuè nán zǐ nǚ
不随世间流，亦不住法流。譬如日月、男子、女
rén shè zhái shān lín hé quán děng wù yú yóu yú shuǐ yú
人、舍宅、山林、河泉等物，于油、于水、于
shēn yú bǎo yú míng jìng děng qīng jìng wù zhōng ér xiàn qí yǐng yǐng
身、于宝、于明镜等清净物中而现其影。影
yǔ yóu děng fēi yī fēi yì fēi lí fēi hé yú chuān liú zhōng
与油等，非一、非异，非离、非合，于川流中
yì bù piāo dù yú chí jǐng nèi yì bù chén mò suī xiàn qí zhōng wú
亦不漂度，于池井内亦不沈没，虽现其中，无
suǒ rǎn zhuó rán zhū zhòng shēng zhī yú cǐ chù yǒu shì yǐng xiàn yì zhī
所染著。然诸众生，知于此处有是影现，亦知
bǐ chù wú rú shì yǐng yuǎn wù jìn wù suī jiē yǐng xiàn yǐng bù suí wù
彼处无如是影；远物、近物虽皆影现，影不随物
ér yǒu jìn yuǎn pú sà mó hē sà yì fù rú shì néng zhī zì shēn jí
而有近远。菩萨摩诃萨亦复如是，能知自身及
yǐ tā shēn yī qiè jiē shì zhì zhī jìng jiè bú zuò èr jiě wèi zì
以他身，一切皆是智之境界，不作二解，谓自、
tā bié ér yú zì guó tǔ yú tā guó tǔ gè gè chā bié yī shí
他别，而于自国土、于他国土，各各差别，一时
pǔ xiàn rú zhǒng zǐ zhōng wú yǒu gēn yá jīng jié zhī yè ér
普现。如种子中，无有根芽、茎节、枝叶，而
néng shēng qǐ rú shì děng shì pú sà mó hē sà yì fù rú shì yú wú
能生起如是等事。菩萨摩诃萨亦复如是，于无
èr fǎ zhōng fēn bié èr xiàng shàn qiǎo fāng biàn tōng dá wú ài shì
二法中分别二相，善巧方便，通达无碍。是
míng pú sà mó hē sà dì bā rú yǐng rěn pú sà mó hē sà chéng jiù
名：菩萨摩诃萨第八如影忍。菩萨摩诃萨成就

cǐ rěn suī bù wǎng yì shí fāngguó tǔ ér néng pǔ xiàn yī qiè fó chà
此忍，虽不往诣十方国土，而能普现一切佛刹；
yì bù lí cǐ yì bú dào bǐ rú yǐng pǔ xiàn suǒ xíng wú ài lìng
亦不离此，亦不到彼，如影普现，所行无碍；令
zhū zhòng shēng jiàn chā bié shēn tóng yú shì jiān jiān shí zhī xiàng rán cǐ
诸众生见差别身，同于世间坚实之相，然此
chā bié jí fēi chā bié bié yǔ bù bié wú suǒ zhàng ài cǐ pú sà cóng
差别即非差别，别与不别无所障碍。此菩萨从
yú rú lái zhǒng xìng ér shēng shēn yǔ jí yì qīng jìng wú ài gù néng
于如来种性而生，身、语及意清净无碍，故能
huò dé wú biān sè xiàng qīng jìng zhī shēn
获得无边色相清净之身。

fó zǐ yún hé wéi pú sà mó hē sà rú huà rěn fó zǐ
“佛子！云何为菩萨摩诃萨如化忍？佛子！

cǐ pú sà mó hē sà zhī yī qiè shì jiān jiē xī rú huà suǒ wèi yī qiè
此菩萨摩诃萨知一切世间皆悉如化。所谓：一切

zhòng shēng yì yè huà jué xiǎng suǒ qǐ gù yī qiè shì jiān zhū xíng huà
众生意业化，觉想所起故；一切世间诸行化，

fēn bié suǒ qǐ gù yī qiè kǔ lè diān dǎo huà wàng qǔ suǒ qǐ gù
分别所起故；一切苦乐颠倒化，妄取所起故；

yī qiè shì jiān bù shí fǎ huà yán shuō suǒ xiàn gù yī qiè fán nǎo fēn bié
一切世间不实法化，言说所现故；一切烦恼分别

huà xiǎng niàn suǒ qǐ gù fù yǒu qīng jìng tiáo fú huà wú fēn bié suǒ
化，想念所起故；复有清净调伏化，无分别所

xiàn gù yú sān shì bù zhuǎn huà wú shēng píng děng gù pú sà yuàn
现故；于三世不转化，无生平等故；菩萨愿

lì huà guǎng dà xiū xíng gù rú lái dà bēi huà fāng biàn shì xiàn gù
力化，广大修行故；如来大悲化，方便示现故；

zhuǎn fǎ lún fāng biàn huà zhì huì wú wèi biàn cái suǒ shuō gù pú sà rú
转法轮方便化，智慧无畏辩才所说故。菩萨如

shì liǎo zhī shì jiān chū shì jiān huà xiàn zhèng zhī guǎng dà zhī wú
是了知世间、出世间化，现证知，广大知，无

biān zhī rú shì zhī zì zài zhī zhēn shí zhī fēi xū wàng jiàn suǒ
边知，如事知，自在知，真实知，非虚妄见所

néng qīng dòng suí shì suǒ xíng yì bù shī huài pì rú huà bù cóng xīn
能倾动，随世所行亦不失坏。譬如化，不从心

qǐ bù cóng xīn fǎ qǐ bù cóng yè qǐ bú shòu guǒ bào fēi shì
起、不从心法起，不从业起、不受果报，非世

jiānshēng fēi shì jiānmiè bù kě suí zhú bù kě lǎn chù fēi jiǔ zhù
间生、非世间灭，不可随逐，不可揽触，非久住、
fēi xū yú zhù fēi xíng shì jiān fēi lí shì jiān bù zhuān xì yī fāng
非须臾住，非行世间，非离世间，不专系一方，
bù pǔ shǔ zhū fāng fēi yǒuliàng fēi wú liàng bú yàn bù xī fēi
不普属诸方，非有量、非无量，不厌不息、非
bú yàn xī fēi fán fēi shèng fēi rǎn fēi jìng fēi shēng fēi
不厌息，非凡、非圣，非染、非净，非生、非
sǐ fēi zhì fēi yú fēi jiàn fēi bú jiàn fēi yī shì jiān fēi
死，非智、非愚，非见、非不见，非依世间、非
rù fǎ jiè fēi xiá huì fēi chí dùn fēi qǔ fēi bù qǔ fēi shēng
入法界，非黠慧、非迟钝，非取、非不取，非生
sǐ fēi niè pán fēi yǒu fēi wú yǒu pú sà rú shì shànqiǎofāng
死、非涅槃，非有、非无有。菩萨如是善巧方
biàn xíng yú shì jiān xiū pú sà dào liǎo zhī shì fǎ fēnshēnhuàwǎng
便，行于世间修菩萨道，了知世法，分身化往；
bù zhuó shì jiān bù qǔ zì shēn yú shì yú shēn wú suǒ fēn bié
不著世间，不取自身，于世、于身无所分别；
bú zhù shì jiān bù lí shì jiān bú zhù yú fǎ bù lí yú fǎ yǐ
不住世间，不离世间；不住于法，不离于法；以
běnyuàn gù bú qì shě yī zhòngshēng jiè bù tiáo fú shǎozhòngshēng
本愿故，不弃舍一众生界，不调伏少众生
jiè bù fēn bié fǎ fēi bù fēn bié zhī zhū fǎ xìng wú lái wú qù
界，不分别法，非不分别，知诸法性无来无去，
suī wú suǒyǒu ér mǎn zú fó fǎ liǎo fǎ rú huà fēi yǒu fēi wú fó zǐ
虽无所有而满足佛法，了法如化非有非无。佛子！
pú sà mó hē sà rú shì ān zhù rú huà rěn shí xī néng mǎn zú yī qiè
菩萨摩诃萨如是安住如化忍时，悉能满足一切
zhū fó pú tí zhī dào lì yì zhòngshēng shì míng pú sà mó hē sà
诸佛菩提之道，利益众生。是名：菩萨摩诃萨
dì jiǔ rú huà rěn pú sà mó hē sà chéng jiù cǐ rěn fán yǒu suǒ zuò
第九如化忍。菩萨摩诃萨成就此忍，凡有所作
xī tóng yú huà pì rú huà shì yú yī qiè fó chà wú suǒ yī zhù yú
悉同于化，譬如化士，于一切佛刹无所依住，于
yī qiè shì jiān wú suǒ qǔ zhuó yú yī qiè fó fǎ bù shēng fēn bié ér
一切世间无所取著，于一切佛法不生分别，而
qù fó pú tí wú yǒu xiè juàn xiū pú sà xíng lí zhū diān dǎo suī wú yǒu
趣佛菩提无有懈怠，修菩萨行离诸颠倒，虽无有

shēn ér xiàn yī qiè shēn suī wú suǒ zhù ér zhù zhòng guó tǔ suī wú yǒu
身而现一切身，虽无所住而住众国土，虽无有
sè ér pǔ xiàn zhòng sè suī bù zhuó shí jì ér míng zhào fǎ xìng píng děng
色而普现众色，虽不著实际而明照法性平等
yuán mǎn fó zǐ cǐ pú sà mó hē sà yú yī qiè fǎ wú suǒ yī zhǐ
圆满。佛子！此菩萨摩诃萨于一切法无所依止，
míng jiě tuō zhě yī qiè guò shī xī jiē shě lí míng tiáo fú zhě
名：解脱者；一切过失悉皆舍离，名：调伏者；
bú dòng bù zhuǎn pǔ rù yī qiè rú lái zhòng huì míng shéntōng zhě
不动不转，普入一切如来众会，名：神通者；
yú wú shēng fǎ yǐ dé shàn qiǎo míng wú tuì zhě jù yī qiè lì
于无生法已得善巧，名：无退者；具一切力，
xū mí tiě wéi bù néng wéi zhàng míng wú ài zhě
须弥、铁围不能为障，名：无碍者。

fó zǐ yún hé wéi pú sà mó hē sà rú kōng rěn fó zǐ
“佛子！云何为菩萨摩诃萨如空忍？佛子！

cǐ pú sà mó hē sà liǎo yī qiè fǎ jiè yóu rú xū kōng yǐ wú xiàng gù
此菩萨摩诃萨了一切法界犹如虚空，以无相故；
yī qiè shì jiè yóu rú xū kōng yǐ wú qǐ gù yī qiè fǎ yóu rú xū kōng
一切世界犹如虚空，以无起故；一切法犹如虚空，
yǐ wú èr gù yī qiè zhòng shēng xíng yóu rú xū kōng wú suǒ xíng gù
以无二故；一切众生行犹如虚空，无所行故；
yī qiè fó yóu rú xū kōng wú fēn bié gù yī qiè fó lì yóu rú xū kōng
一切佛犹如虚空，无分别故；一切佛力犹如虚空，
wú chā bié gù yī qiè chán dìng yóu rú xū kōng sān jì píng děng gù
无差别故；一切禅定犹如虚空，三际平等故；
suǒ shuō yī qiè fǎ yóu rú xū kōng bù kě yán shuō gù yī qiè fó shēn
所说一切法犹如虚空，不可言说故；一切佛身
yóu rú xū kōng wú zhuó wú ài gù pú sà rú shì yǐ rú xū kōng
犹如虚空，无著无碍故。菩萨如是，以如虚空
fāng biàn liǎo yī qiè fǎ jiē wú suǒ yǒu fó zǐ pú sà mó hē sà yǐ
方便，了一切法皆无所有。佛子！菩萨摩诃萨以
rú xū kōng rěn zhì liǎo yī qiè fǎ shí dé rú xū kōng shēn shēn yè
如虚空忍智了一切法时，得如虚空身、身业，
dé rú xū kōng yǔ yǔ yè dé rú xū kōng yì yì yè pì rú xū
得如虚空语、语业，得如虚空意、意业。譬如虚
kōng yī qiè fǎ yī bù shēng bú mò pú sà mó hē sà yì fù rú shì
空，一切法依不生不歿，菩萨摩诃萨亦复如是，

yī qiè fǎ shēn bù shēng bú mò pì rú xū kōng bù kě pò huài pú
一切法身不生不殁。譬如虚空，不可破坏；菩
sà mó hē sà yì fù rú shì zhì huì zhū lì bù kě pò huài pì rú xū
萨摩诃萨亦复如是，智慧诸力不可破坏。譬如虚
kōng yī qiè shì jiān zhī suǒ yī zhǐ ér wú suǒ yī pú sà mó hē sà yì
空，一切世间之所依止而无所依；菩萨摩诃萨亦
fù rú shì yī qiè zhū fǎ zhī suǒ yī zhǐ ér wú suǒ yī pì rú xū kōng
复如是，一切诸法之所依止而无所依。譬如虚空，
wú shēng wú miè néng chí yī qiè shì jiān shēng miè pú sà mó hē
无生、无灭，能持一切世间生、灭；菩萨摩诃
sà yì fù rú shì wú xiàng wú dé néng shì xiàng dé pǔ shǐ
萨亦复如是，无向、无得，能示向、得，普使
shì jiān xiū xíng qīng jìng pì rú xū kōng wú fāng wú yú ér néng
世间修行清净。譬如虚空，无方、无隅，而能
xiǎn xiàn wú biān fāng yú pú sà mó hē sà yì fù rú shì wú yè
显现无边方、隅；菩萨摩诃萨亦复如是，无业、
wú bào ér néng xiǎn shì zhǒng zhǒng yè bào pì rú xū kōng fēi
无报，而能显示种种业、报。譬如虚空，非
xíng fēi zhù ér néng shì xiàn zhǒng zhǒng wēi yí pú sà mó hē sà yì
行、非住，而能示现种种威仪；菩萨摩诃萨亦
fù rú shì fēi xíng fēi zhù ér néng fēn bié yī qiè zhū xíng pì rú
复如是，非行、非住，而能分别一切诸行。譬如
xū kōng fēi sè fēi fēi sè ér néng shì xiàn zhǒng zhǒng zhū sè
虚空，非色、非非色，而能示现种种诸色；
pú sà mó hē sà yì fù rú shì fēi shì jiān sè fēi chū shì jiān sè
菩萨摩诃萨亦复如是，非世间色、非出世间色，
ér néng shì xiàn yī qiè zhū sè pì rú xū kōng fēi jiǔ fēi jìn
而能示现一切诸色。譬如虚空，非久、非近，
ér néng jiǔ zhù xiàn yī qiè wù pú sà mó hē sà yì fù rú shì fēi
而能久住，现一切物；菩萨摩诃萨亦复如是，非
jiǔ fēi jìn ér néng jiǔ zhù xiǎn shì pú sà suǒ xíng zhū xíng pì rú
久、非近，而能久住，显示菩萨所行诸行。譬如
xū kōng fēi jìng fēi huì bù lí jìng huì pú sà mó hē sà yì
虚空，非净、非秽，不离净、秽；菩萨摩诃萨亦
fù rú shì fēi zhàng fēi wú zhàng bù lí zhàng wú zhàng pì
复如是，非障、非无障，不离障、无障。譬
rú xū kōng yī qiè shì jiān jiē xiàn qí qián fēi xiàn yī qiè shì jiān zhī
如虚空，一切世间皆现其前，非现一切世间之

qián pú sà mó hē sà yì fù rú shì yī qiè zhū fǎ jiē xiàn qí qián
前；菩萨摩诃萨亦复如是，一切诸法皆现其前，
fēi xiàn yī qiè zhū fǎ zhī qián pì rú xū kōng pǔ rù yī qiè ér wú
非现一切诸法之前。譬如虚空，普入一切，而无
biān jì pú sà mó hē sà yì fù rú shì pǔ rù zhū fǎ ér pú sà
边际；菩萨摩诃萨亦复如是，普入诸法，而菩萨
xīn wú yǒubiān jì hé yǐ gù pú sà suǒ zuò rú xū kōng gù wèi suǒ
心无有边际。何以故？菩萨所作如虚空故。谓所
yǒu xiū xí suǒ yǒu yán jìng suǒ yǒu chéng jiù jiē xī píngděng yī tǐ
有修习，所有严净，所有成就皆悉平等，一体、
yī wèi yī zhǒng fēn liàng rú xū kōng qīng jìng biàn yī qiè chù rú
一味、一种，分量如虚空，清净遍一切处。如
shì zhèng zhī yī qiè zhū fǎ yú yī qiè fǎ wú yǒu fēn bié yán jìng yī qiè
是证知一切诸法，于一切法无有分别，严净一切
zhū fó guó tǔ yuán mǎn yī qiè wú suǒ yī shēn liǎo yī qiè fāng wú yǒu
诸佛国土，圆满一切无所依身，了一切方无有
mí huò jù yī qiè lì bù kě cuī huài mǎn zú yī qiè wú biāngōng dé
迷惑，具一切力不可摧坏，满足一切无边功德，
yǐ dào yī qiè shēn shēn fǎ chù tōng dá yī qiè bō luó mì dào pǔ zuò
已到一切甚深法处，通达一切波罗蜜道，普坐
yī qiè jīn gāng zhī zuò pǔ fā yī qiè suí lèi zhī yīn wèi yī qiè shì jiān
一切金刚之座，普发一切随类之音，为一切世间
zhuàn yú fǎ lún wèi céng shī shí shì míng pú sà mó hē sà dì shí rú
转于法轮未曾失时。是名：菩萨摩诃萨第十如
kōng rěn pú sà mó hē sà chéng jiù cǐ rěn dé wú lái shēn yǐ wú
空忍。菩萨摩诃萨成就此忍，得无来身，以无
qù gù dé wú shēng shēn yǐ wú miè gù dé wú dòng shēn yǐ wú
去故；得无生身，以无灭故；得无动身，以无
huài gù dé bù shí shēn lí xū wàng gù dé yī xiàng shēn yǐ wú
坏故；得不实身，离虚妄故；得一相身，以无
xiàng gù dé wú liàng shēn fó lì wú liàng gù dé píngděng shēn
相故；得无量身，佛力无量故；得平等身，
tóng rú xiàng gù dé wú chā bié shēn děngguān sān shì gù dé zhì yī
同如相故；得无差别身，等观三世故；得至一
qiè chù shēn jìng yǎn děng zhào wú zhàng ài gù dé lí yù jì shēn
切处身，净眼等照无障碍故；得离欲际身，
zhī yī qiè fǎ wú hé sǎn gù dé xū kōng wú biān jì shēn fú dé zàng
知一切法无合散故；得虚空无边际身，福德藏

wú jìn rú xū kōng gù dé wú duàn wú jìn fǎ xìng píng děng biàn cái shēn
无尽如虚空故；得无断无尽法性平等辩才身，

zhī yī qiè fǎ xiàng wéi shì yī xiàng wú xìng wéi xìng rú xū kōng gù dé
知一切法相唯是一相，无性为性如虚空故；得

wú liàng wú ài yīn shēng shēn wú suǒ zhàng ài rú xū kōng gù dé jù
无量无碍音声身，无所障碍如虚空故；得具

zú yī qiè shàn qiǎo qīng jìng pú sà xíng shēn yú yī qiè chù jiē wú zhàng
足一切善巧清净菩萨行身，于一切处皆无障

ài rú xū kōng gù dé yī qiè fó fǎ hǎi cì dì xiāng xù shēn bù kě
碍如虚空故；得一切佛法海次第相续身，不可

duàn jué rú xū kōng gù dé yī qiè fó chà zhōng xiàn wú liàng fó chà shēn
断绝如虚空故；得一切佛刹中现无量佛刹身，

lí zhū tān zhuó rú xū kōng wú biān gù dé shì xiàn yī qiè zì zài fǎ wú
离诸贪著如虚空无边故；得示现一切自在法无

xiū xī shēn rú xū kōng dà hǎi wú biān jì gù dé yī qiè bù kě huài
休息身，如虚空大海无边际故；得一切不可坏

jiān gù shì lì shēn rú xū kōng rèn chí yī qiè shì jiān gù dé zhū gēn
坚固势力身，如虚空任持一切世间故；得诸根

míng lì rú jīn gāng jiān gù bù kě huài shēn rú xū kōng yī qiè jié huǒ
明利如金刚坚固不可坏身，如虚空一切劫火

bù néng shāo gù dé chí yī qiè shì jiān lì shēn zhì huì lì rú xū kōng
不能烧故；得持一切世间力身，智慧力如虚空

gù
故。

fó zǐ shì míng pú sà mó hē sà shí zhǒng rěn
“佛子！是名菩萨摩诃萨十种忍。”

ěr shí pǔ xián pú sà mó hē sà yù chóng xuān qí yì ér shuō
尔时，普贤菩萨摩诃萨欲重宣其义而说

sòng yán
颂言：

pì rú shì yǒu rén wén yǒu bǎo zàng chù
譬如世有人闻有宝藏处

yǐ qí kě dé gù xīn shēng dà huān xǐ
以其可得故心生大欢喜

rú shì dà zhì huì pú sà zhēn fó zǐ
如是大智慧菩萨真佛子

tīng wén zhū fó fǎ shēn shēn jì miè xiàng
听闻诸佛法甚深寂灭相

wén cǐ shēn fǎ shí qí xīn dé ān wěn
闻此深法时 其心得安隐
bù jīng yì bú bù yì bù shēng kǒng wèi
不惊亦不怖 亦不生恐畏
dà shì qiú pú tí wén sī guǎng dà yīn
大士求菩提 闻斯广大音
xīn jìng néng kān rěn yú cǐ wú yí huò
心净能堪忍 于此无疑惑
zì niàn yǐ wén cǐ shèn shēn wēi miào fǎ
自念以闻此 甚深微妙法
dāng chéng yī qiè zhì rén tiān dà dǎo shī
当成一切智 人天大导师
pú sà wén cǐ yīn qí xīn dà huān xǐ
菩萨闻此音 其心大欢喜
fā shēng jiān gù yì yuàn qiú zhū fó fǎ
发生坚固意 愿求诸佛法
yǐ yào pú tí gù qí xīn jiàn tiáo fú
以乐菩提故 其心渐调伏
lìng xìn yì zēng zhǎng yú fǎ wú wéi bàng
令信益增长 于法无违谤
shì gù wén cǐ yīn qí xīn dé kān rěn
是故闻此音 其心得堪忍
ān zhù ér bú dòng xiū xíng pú sà xíng
安住而不动 修行菩萨行
wèi qiú pú tí gù zhuān xíng xiàng bǐ dào
为求菩提故 专行向彼道
jīng jìn wú tuì zhuǎn bù shě zhòng shàn è
精进无退转 不舍众善轭
yǐ qiú pú tí dào qí xīn wú kǒng wèi
以求菩提道¹¹ 其心无恐畏
wén fǎ zēng yǒng měng gòng fó lìng huān xǐ
闻法增勇猛 供佛令欢喜
rú yǒu dà fú rén huò dé zhēn jīn zàng
如有大福人 获得真金藏
suí shēn suǒ yìng fú zào zuò zhuāng yán jù
随身所应服 造作庄严具

¹¹ 大正藏：故

pú sà yì rú shì wén cǐ shèn shēn yì
菩 萨 亦 如 是 闻 此 甚 深 义
sī wéi zēng zhì hǎi yǐ xiū suí shùn fǎ
思 惟 增 智 海 以 修 随 顺 法
fǎ yǒu yì shùn zhī fǎ wú yì shùn zhī
法 有 亦 顺 知 法 无 亦 顺 知
suí bǐ fǎ rú shì rú shì zhī zhū fǎ
随 彼 法 如 是 如 是 知 诸 法
chéng jiù qīng jìng xīn míng chè dà huān xǐ
成 就 清 净 心 明 彻 大 欢 喜
zhī fǎ cóng yuán qǐ yǒng měng qín xiū xí
知 法 从 缘 起 勇 猛 勤 修 习
píng děng guān zhū fǎ liǎo zhī qí zì xìng
平 等 观 诸 法 了 知 其 自 性
bù wéi fó fǎ zàng pǔ jué yī qiè fǎ
不 违 佛 法 藏 普 觉 一 切 法
zhì yào cháng jiān gù yán jìng fó pú tí
志 乐 常 坚 固 严 净 佛 菩 提
bú dòng rú xū mí yī xīn qiú zhèng jué
不 动 如 须 弥 一 心 求 正 觉
yǐ fā jīng jìn yì fù xiū sān mèi dào
以 发 精 进 意 复 修 三 昧 道
wú liàng jié qín xíng wèi céng yǒu tuì shī
无 量 劫 勤 行 未 曾 有 退 失
pú sà suǒ rù fǎ shì fó suǒ xíng chù
菩 萨 所 入 法 是 佛 所 行 处
yú cǐ néng liǎo zhī qí xīn wú yàn dài
于 此 能 了 知 其 心 无 厌 怠
rú wú děng suǒ shuō píng děng guān zhū fǎ
如 无 等 所 说 平 等 观 诸 法
fēi bù píng děng rěn néng chéng píng děng zhì
非 不 平 等 忍 能 成 平 等 智
suí shùn fó suǒ shuō chéng jiù cǐ rěn mén
随 顺 佛 所 说 成 就 此 忍 门
rú fǎ ér liǎo zhī yì bù fēn bié fǎ
如 法 而 了 知 亦 不 分 别 法
sān shí sān tiān zhōng suǒ yǒu zhū tiān zǐ
三 十 三 天 中 所 有 诸 天 子

gòng tóng yī qì shí suǒ shí gè bù tóng
共 同 一 器 食 所 食 各 不 同
suǒ shí zhǒng zhǒng shí bù cóng shí fāng lái
所 食 种 种 食 不 从 十 方 来
rú qí suǒ xiū yè zì rán xián zài qì
如 其 所 修 业 自 然 咸 在 器
pú sà yì rú shì guān chá yī qiè fǎ
菩 萨 亦 如 是 观 察 一 切 法
xī cóng yīn yuán qǐ wú shēng gù wú miè
悉 从 因 缘 起 无 生 故 无 灭
wú miè gù wú jìn wú jìn gù wú rǎn
无 灭 故 无 尽 无 尽 故 无 染
yú shì biàn yì fǎ liǎo zhī wú biàn yì
于 世 变 异 法 了 知 无 变 异
wú yì zé wú chù wú chù zé jì miè
无 异 则 无 处 无 处 则 寂 灭
qí xīn wú rǎn zhuó yuàn dù zhū qún shēng
其 心 无 染 著 愿 度 诸 群 生
zhuān niàn yú fó fǎ wèi cháng yǒu sǎn dòng
专 念 于 佛 法 未 尝 有 散 动
ér yǐ bēi yuàn xīn fāng biàn xíng yú shì
而 以 悲 愿 心 方 便 行 于 世
qín qiú yú shí lì chǔ shì ér bú zhù
勤 求 于 十 力 处 世 而 不 住
wú qù yì wú lái fāng biàn shàn shuō fǎ
无 去 亦 无 来 方 便 善 说 法
cǐ rěn zuì wéi shàng liǎo fǎ wú yǒu jìn
此 忍 最 为 上 了 法 无 有 尽
rù yú zhēn fǎ jiè shí yì wú suǒ rù
入 于 真 法 界 实 亦 无 所 入
pú sà zhù cǐ rěn pǔ jiàn zhū rú lái
菩 萨 住 此 忍 普 见 诸 如 来
tóng shí yǔ shòu jì sī míng shòu fó zhí
同 时 与 授 记 斯 名 受 佛 职
liǎo dá sān shì fǎ jì miè qīng jìng xiàng
了 达 三 世 法 寂 灭 清 净 相
ér néng huà zhòng shēng zhì yú shàn dào zhōng
而 能 化 众 生 置 于 善 道 中

shì jiān zhǒng zhǒng fǎ yī qiè jiē rú huàn
世 间 种 种 法 一 切 皆 如 幻
ruò néng rú shì zhī qí xīn wú suǒ dòng
若 能 如 是 知 其 心 无 所 动
zhū yè cóng xīn shēng gù shuō xīn rú huàn
诸 业 从 心 生 故 说 心 如 幻
ruò lí cǐ fēn bié pǔ miè zhū yǒu qù
若 离 此 分 别 普 灭 诸 有 趣
pì rú gōng huàn shī pǔ xiàn zhū sè xiàng
譬 如 工 幻 师 普 现 诸 色 像
tú lìng zhòng tān yào bì jìng wú suǒ dé
徒 令 众 贪 乐 毕 竟 无 所 得
shì jiān yì rú shì yī qiè jiē rú huàn
世 间 亦 如 是 一 切 皆 如 幻
wú xìng yì wú shēng shì xiàn yǒu zhǒng zhǒng
无 性 亦 无 生 示 现 有 种 种
dù tuō zhū zhòng shēng lìng zhī fǎ rú huàn
度 脱 诸 众 生 令 知 法 如 幻
zhòngshēng bú yì huàn liǎo huàn wú zhòng shēng
众 生 不 异 幻 了 幻 无 众 生
zhòngshēng jí guó tǔ sān shì suǒ yǒu fǎ
众 生 及 国 土 三 世 所 有 法
rú shì xī wú yú yī qiè jiē rú huàn
如 是 悉 无 余 一 切 皆 如 幻
huàn zuò nán nǚ xíng jí xiàng mǎ niú yáng
幻 作 男 女 形 及 象 马 牛 羊
wū zhái chí quán lèi yuán lín huā guǒ děng
屋 宅 池 泉 类 园 林 华 果 等
huàn wù wú zhī jué yì wú yǒu zhù chù
幻 物 无 知 觉 亦 无 有 住 处
bì jìng jì miè xiàng dàn suí fēn bié xiàn
毕 竟 寂 灭 相 但 随 分 别 现
pú sà néng rú shì pǔ jiàn zhū shì jiān
菩 萨 能 如 是 普 见 诸 世 间
yǒu wú yī qiè fǎ liǎo dá xī rú huàn
有 无 一 切 法 了 达 悉 如 幻
zhòngshēng jí guó tǔ zhǒng zhǒng yè suǒ zào
众 生 及 国 土 种 种 业 所 造

rù yú rú huàn jì yú bǐ wú yī zhuó
入于如幻际于彼无依著
rú shì dé shàn qiǎo jì miè wú xì lùn
如是得善巧寂灭无戏论
zhù yú wú ài dì pǔ xiàn dà wēi lì
住于无碍地普现大威力
yǒng měng zhū fó zǐ suí shùn rù miào fǎ
勇猛诸佛子随顺入妙法
shàn guān yī qiè xiǎng chán wǎng yú shì jiān
善观一切想缠网于世间
zhòng xiǎng rú yáng yàn lìng zhòng shēng dào jiě
众想如阳焰令众生倒解
pú sà shàn zhī xiǎng shě lí yī qiè dào
菩萨善知想舍离一切倒
zhòng shēng gè bié yì xíng lèi fēi yī zhǒng
众生各别异形类非一种
liǎo dá jiē shì xiǎng yī qiè wú zhēn shí
了达皆是想一切无真实
shí fāng zhū zhòng shēng jiē wéi xiǎng suǒ fù
十方诸众生皆为想所覆
ruò shě diān dǎo jiàn zé miè shì jiān xiǎng
若舍颠倒见则灭世间想
shì jiān rú yáng yàn yǐ xiǎng yǒu chā bié
世间如阳焰以想有差别
zhī shì zhù yú xiǎng yuǎn lí sān diān dǎo
知世住于想远离三颠倒
pì rú rè shí yàn shì jiàn wèi wéi shuǐ
譬如热时焰世见谓为水
shuǐ shí wú suǒ yǒu zhì zhě bù yīng qiú
水实无所有智者不应求
zhòng shēng yì fù rán shì qù jiē wú yǒu
众生亦复然世趣皆无有
rú yàn zhù yú xiǎng wú ài xīn jìng jiè
如焰住于想无碍心境界
ruò lí yú zhū xiǎng yì lí zhū xì lùn
若离于诸想亦离诸戏论
yú chī zhuó xiǎng zhě xī lìng dé jiě tuō
愚痴著想者悉令得解脱

yuǎn lí jiāo màn xīn chú miè shì jiān xiǎng
远 离 憍 慢 心 除 灭 世 间 想
zhù jìn wú jìn chù shì pú sà fāng biàn
住 尽 无 尽 处 是 菩 萨 方 便
pú sà liǎo shì fǎ yī qiè jiē rú mèng
菩 萨 了 世 法 一 切 皆 如 梦
fēi chù fēi wú chù tǐ xìng héng jì miè
非 处 非 无 处 体 性 恒 寂 灭
zhū fǎ wú fēn bié rú mèng bú yì xīn
诸 法 无 分 别 如 梦 不 异 心
sān shì zhū shì jiān yī qiè xī rú shì
三 世 诸 世 间 一 切 悉 如 是
mèng tǐ wú shēng miè yì wú yǒu fāng suǒ
梦 体 无 生 灭 亦 无 有 方 所
sān jiè xī rú shì jiàn zhě xīn jiě tuō
三 界 悉 如 是 见 者 心 解 脱
mèng bú zài shì jiān bú zài fēi shì jiān
梦 不 在 世 间 不 在 非 世 间
cǐ èr bù fēn bié dé rù yú rěn dì
此 二 不 分 别 得 入 于 忍 地
pì rú mèng zhōng jiàn zhǒng zhǒng zhū yì xiàng
譬 如 梦 中 见 种 种 诸 异 相
shì jiān yì rú shì yǔ mèng wú chā bié
世 间 亦 如 是 与 梦 无 差 别
zhù yú mèng dìng zhě liǎo shì jiē rú mèng
住 于 梦 定 者 了 世 皆 如 梦
fēi tóng fēi shì yì fēi yī fēi zhǒng zhǒng
非 同 非 是 异 非 一 非 种 种
zhòng shēng zhū chà yè zá rǎn jí qīng jìng
众 生 诸 刹 业 杂 染 及 清 净
rú shì xī liǎo zhī yǔ mèng jiē píng děng
如 是 悉 了 知 与 梦 皆 平 等
pú sà suǒ xíng xíng jí yǐ zhū dà yuàn
菩 萨 所 行 行 及 以 诸 大 愿
míng liǎo jiē rú mèng yǔ shì yì wú bié
明 了 皆 如 梦 与 世 亦 无 别
liǎo shì jiē kōng jì bú huài yú shì fǎ fǎ
了 世 皆 空 寂 不 坏 于 世 法

pì rú mèng suǒ jiàn 譬 如 梦 所 见	cháng duǎn děng zhū sè 长 短 等 诸 色
shì míng rú mèng rěn 是 名 如 梦 忍	yīn cǐ liǎo shì fǎ 因 此 了 世 法
jí chéng wú ài zhì 疾 成 无 碍 智	guǎng dù zhū qún shēng 广 度 诸 群 生
xiū xíng rú shì xíng 修 行 如 是 行	chū shēng guǎng dà jiě 出 生 广 大 解
qiǎo zhī zhū fǎ xìng 巧 知 诸 法 性	yú fǎ xīn wú zhuó 于 法 心 无 著
yī qiè zhū shì jiān 一 切 诸 世 间	zhǒng zhǒng zhū yīn shēng 种 种 诸 音 声
fēi nèi yì fēi wài 非 内 亦 非 外	liǎo zhī xī rú xiǎng 了 之 悉 如 响
rú wén zhǒng zhǒng xiǎng 如 闻 种 种 响	xīn bù shēng fēn bié 心 不 生 分 别
pú sà wén yīn shēng 菩 萨 闻 音 声	qí xīn yì rú shì 其 心 亦 如 是
zhān yǎng zhū rú lái 瞻 仰 诸 如 来	jí tīng shuō fǎ yīn 及 听 说 法 音
yǎn qì jīng wú liàng 演 契 经 无 量	suī wén wú suǒ zhuó 虽 闻 无 所 著
rú xiǎng wú lái chù 如 响 无 来 处	suǒ wén shēng yì rán 所 闻 声 亦 然
ér néng fēn bié fǎ 而 能 分 别 法	yǔ fǎ wú guāi miù 与 法 无 乖 谬
shàn liǎo zhū yīn shēng 善 了 诸 音 声	yú shēng bù fēn bié 于 声 不 分 别
zhī shēng xī kōng jì 知 声 悉 空 寂	pǔ chū qīng jìng yīn 普 出 清 净 音
liǎo fǎ bú zài yán 了 法 不 在 言	shàn rù wú yán jì 善 入 无 言 际
ér néng shì yán shuō 而 能 示 言 说	rú xiǎng biàn shì jiān 如 响 遍 世 间
liǎo zhī yán yǔ dào 了 知 言 语 道	jù zú yīn shēng fēn 具 足 音 声 分
zhī shēng xìng kōng jì 知 声 性 空 寂	yǐ shì yán yīn shuō 以 世 言 音 说

rú shì suǒ yǒu yīn shì tóng fēn bié fǎ
如世所有音 示同分别法

qí yīn xī zhōu biàn kāi wù zhū qún shēng
其音悉周遍 开悟诸群生

pú sà huò cǐ rěn jìng yīn huà shì jiān
菩萨获此忍 净音化世间

shàn qiǎo shuō sān shì yú shì wú suǒ zhuó
善巧说三世 于世无所著

wèi yù lì shì jiān zhuān yì qiú pú tí
为欲利世间 专意求菩提

ér cháng rù fǎ xìng yú bǐ wú fēn bié
而常入法性 于彼无分别

pǔ guān zhū shì jiān jì miè wú tǐ xìng
普观诸世间 寂灭无体性

ér héng wèi ráo yì xiū xíng yì bú dòng
而恒为饶益 修行意不动

bú zhù yú shì jiān bù lí yú shì jiān
不住于世间 不离于世间

yú shì wú suǒ yī yī chù bù kě dé
于世无所依 依处不可得

liǎo zhī shì jiān xìng yú xìng wú rǎn zhuó
了知世间性 于性无染著

sūi bù yī shì jiān huà shì lìng chāo dù
虽不依世间 化世令超度

shì jiān suǒ yǒu fǎ xī zhī qí zì xìng
世间所有法 悉知其自性

liǎo fǎ wú yǒu èr wú èr yì wú zhuó
了法无有二 无二亦无著

xīn bù lí shì jiān yì bú zhù shì jiān
心不离世间 亦不住世间

fēi yú shì jiān wài xiū xíng yī qiè zhì
非于世间外 修行一切智

pì rú shuǐ zhōng yǐng fēi nèi yì fēi wài
譬如水中影 非内亦非外

pú sà qiú pú tí liǎo shì fēi shì jiān
菩萨求菩提 了世非世间

bù yú shì zhù chū yǐ shì bù kě shuō
不于世住出 以世不可说

yì bú zài nèi wài rú yǐng xiàn shì jiān
亦不在内外 如影现世间

rù cǐ shèn shēn yì lí gòu xī míng chè
入此甚深义 离垢悉明彻

bù shě běn shì xīn pǔ zhào zhì huì dēng
不舍本誓心 普照智慧灯

shì jiān wú biān jì zhì rù xī qí dēng
世间无边际 智入悉齐等

pǔ huà zhū qún shēng lìng qí shě zhòng zhuó
普化诸群生 令其舍众著

guān chá shèn shēn fǎ lì yì qún shēng zhòng
观察甚深法 利益群生众

cóng cǐ rù yú zhì xiū xíng yī qiè dào
从此入于智 修行一切道

pú sà guān zhū fǎ dì liǎo xī rú huà
菩萨观诸法 谛了悉如化

ér xíng rú huà xíng bì jìng yǒng bù shě
而行如化行 毕竟永不捨

suí shùn huà zì xìng xiū xí pú tí dào
随顺化自性 修习菩提道

yī qiè fǎ rú huà pú sà xíng yì rán
一切法如化 菩萨行亦然

yī qiè zhū shì jiān jí yǐ wú liàng yè
一切诸世间 及以无量业

píng děng xī rú huà bì jìng zhù jì miè
平等悉如化 毕竟住寂灭

sān shì suǒ yǒu fó yī qiè yì rú huà
三世所有佛 一切亦如化

běn yuàn xiū zhū xíng biàn huà chéng rú lái
本愿修诸行 变化成如来

fó yǐ dà cí bēi dù tuō huà zhòng shēng
佛以大慈悲 度脱化众生

dù tuō yì rú huà huà lì wéi shuō fǎ
度脱亦如化 化力为说法

zhī shì jiē rú huà bù fēn bié shì jiān
知世皆如化 不分别世间

huà shì zhǒng zhǒng shū jiē yóu yè chā¹² bié
化事种种殊皆由业差¹²别

xiū xí pú tí xíng zhuāng yán yú huà zàng
修习菩提行庄严于化藏

wú liàng shàn zhuāng yán rú yè zuò shì jiān
无量善庄严如业作世间

huà fǎ lí fēn bié yì bù fēn bié fǎ
化法离分别亦不分别法

cǐ èr jù jì miè pú sà xíng rú shì
此二俱寂灭菩萨行如是

huà hǎi liǎo yú zhì huà xìng yìn shì jiān
化海了于智化性印世间

huà fēi shēng miè fǎ zhì huì yì rú shì
化非生灭法智慧亦如是

dì shí rěn míng guān zhòng shēng jí zhū fǎ
第十忍明观众生及诸法

tǐ xìng jiē jì miè rú kōng wú chù suǒ
体性皆寂灭如空无处所

huò cǐ rú kōng zhì yǒng lí zhū qǔ zhuó
获此如空智永离诸取著

rú kōng wú zhǒng zhǒng yú shì wú suǒ ài
如空无种种于世无所碍

chéng jiù kōng rěn lì rú kōng wú yǒu jìn
成就空忍力如空无有尽

jìng jiè rú xū kōng bú zuò kōng fēn bié
境界如虚空不作空分别

xū kōng wú tǐ xìng yì fù fēi duàn miè
虚空无体性亦复非断灭

yì wú zhǒng zhǒng bié zhì lì yì rú shì
亦无种种别智力亦如是

xū kōng wú chū jì yì fù wú zhōng hòu
虚空无初际亦复无中后

qí liàng bù kě dé pú sà zhì yì rán
其量不可得菩萨智亦然

rú shì guān fǎ xìng yī qiè rú xū kōng
如是观法性一切如虚空

¹² 龙藏：盖；永乐北藏：差；大正藏：差

wú shēng yì wú miè pú sà zhī suǒ dé
无 生 亦 无 灭 菩 萨 之 所 得
zì zhù rú kōng fǎ fù wèi zhòng shēng shuō
自 住 如 空 法 复 为 众 生 说
xiáng fú yī qiè mó jiē sī rěn fāng biàn
降 伏 一 切 魔 皆 斯 忍 方 便
shì jiān xiàng chā bié jiē kōng wú yǒu xiàng
世 间 相 差 别 皆 空 无 有 相
rù yú wú xiàng chù zhū xiàng xī píng děng
入 于 无 相 处 诸 相 悉 平 等
wéi yǐ yī fāng biàn pǔ rù zhòng shì jiān
唯 以 一 方 便 普 入 众 世 间
wèi zhī sān shì fǎ xī děng xū kōng xìng
谓 知 三 世 法 悉 等 虚 空 性
zhì huì yǔ yīn shēng jí yǐ pú sà shēn
智 慧 与 音 声 及 以 菩 萨 身
qí xìng rú xū kōng yī qiè jiē jì miè
其 性 如 虚 空 一 切 皆 寂 灭
rú shì shí zhǒng rěn fó zǐ suǒ xiū xíng
如 是 十 种 忍 佛 子 所 修 行
qí xīn shàn ān zhù guǎng wèi zhòng shēng shuō
其 心 善 安 住 广 为 众 生 说
yú cǐ shàn xiū xué chéng jiù guǎng dà lì
于 此 善 修 学 成 就 广 大 力
fǎ lì jí zhì lì wéi pú tí fāng biàn
法 力 及 智 力 为 菩 提 方 便
tōng dá cǐ rěn mén chéng jiù wú ài zhì
通 达 此 忍 门 成 就 无 碍 智
chāo guò yī qiè zhòng zhuàn yú wú shàng lún
超 过 一 切 众 转 于 无 上 轮
suǒ xiū guǎng dà xíng qí liàng bù kě dé
所 修 广 大 行 其 量 不 可 得
tiáo yù shī zhì hǎi nǎi néng fēn bié zhī
调 御 师 智 海 乃 能 分 别 知
shě wǒ ér xiū xíng rù yú shēn fǎ xìng
舍 我 而 修 行 入 于 深 法 性
xīn cháng zhù jìng fǎ yǐ shì shī qún shēng
心 常 住 净 法 以 是 施 群 生

zhòngshēng jí chàchén shàng kě zhī qí shù
众 生 及 刹 尘 尚 可 知 其 数
pú sà zhū gōng dé wú néng duó qí xiàn
菩 萨 诸 功 德 无 能 度 其 限
pú sà néng chéng jiù rú shì shí zhǒng rěn
菩 萨 能 成 就 如 是 十 种 忍
zhì huì jí suǒ xíng zhòngshēng mò néng cè
智 慧 及 所 行 众 生 莫 能 测

大方广佛华严经卷第四十四

bǔ quēzhēnyán
补阙真言

(三遍)

ná mó sān mǎn duō mò tuó nán ā bō là dì hē duō zhé zhé nà
南无三满哆.没驮喃.阿钵啰帝.喝多折.折捺

mí ǎn jī mí jī mí dá tǎ gě tǎ nán mò wǎ shān dìng bō là dì
弥.唵.鸡弥鸡弥.怛塔葛塔喃.末瓦山.叮钵啰帝.

wū dá mó dá mó dá tǎ gě tǎ nán mò wǎ hòng pō suō hē
乌怛摩怛摩.怛塔葛塔喃.末瓦哄.娑莎訶.

jǔ zàn
举赞

pǔ guāng zài huì dà fǎ chóng xuān gāo chāo shí shèng yǔ sān
普光再会.大法重宣.高超十圣与三

xián děng jué yì yōu xuán xīn yuè gū yuán jiū jìng lí yán quán
贤.等觉义幽玄.心月孤圆.究竟离言诠.

jǔ zì mǔ zàn
举字母赞

(一遍)

huā yán zì mǔ zhòng yì qīn xuān shàn cái tóng zǐ dé zhēn chuán
华严字母.众艺亲宣.善财童子得真传.

mì mì yì yōu xuán gōng dé wú biān chàng sòng lì rén tiān
秘密义幽玄.功德无边.唱诵利人天.

huāyán zì mǔ

华严字母

(一遍)

南無華嚴海會佛菩薩 三稱	四生九有同登華藏玄門 八難三塗共入毗盧性海	婆功德大法界沐恩波	四十二字妙陀羅字字包含義理多	時普願法界眾生入般若波羅蜜門	邏	那	左
					郎楞籠盧勞	囊能濃奴獠	臧增宗租遭
					來黎嶙闌林藍婁邏	痢泥年難訛南窳那	災賚津錢浸簪陬左
						唱	
						邏	那
							左
							字

邏 — 那 — 左
 邏 — 那 — 梵韻滿娑

4. ^{zao}左 臧 zang 增 zeng 宗 zong 租 zu 遭 zao 災 zai 賚 zi 津 zin 錢 zan 浸 zin 簪 zan 陬 zou 左 zao

唱 ^{zao}左 字 shí 時 . 普 pǔ 願 yuàn 法 fǎ 界 jiè 眾 zhòng 生 shēng 生 . 入 rù 般 bō 若 rě 波 bō 羅 luó 蜜 mì 門 mén .

nao nang neng nong nu nao nai ni nin nan nin nan nou nao
5. 那 囊 能 濃 奴 獠 痢 泥 年 難 詎 南 寗 那

chàng nao zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòngshēng rù bō rě bō luó mì
唱 那 字 时 . 普 愿 法 界 众 生 . 入 般 若 波 罗 蜜
mén
门 .

lao lang leng long lu lao lai li lin lan lin lan lou lao
6. 邏 郎 楞 籠 盧 勞 來 黎 嶙 闌 林 藍 婁 邏

chàng lao zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòngshēng rù bō rě bō luó mì
唱 邏 字 时 . 普 愿 法 界 众 生 . 入 般 若 波 罗 蜜
mén
门 .

sì shí èr zì miào tuó luó zì zì bāo hán yì lǐ duō zao nao
四 十 二 字 妙 陀 罗 . 字 字 包 含 义 理 多 . 左 那

lao fàn yùn mǎn suō pó gōng dé dà fǎ jiè mù ēn bō
邏 . 梵 韵 满 娑 婆 . 功 德 大 . 法 界 沐 恩 波 .

sì shēng jiǔ yǒu tóng dēng huā zàng xuán mén bā nǎn sān tú
四 生 九 有 . 同 登 华 藏 玄 门 . 八 难 三 途 .

gòng rù pí lú xìng hǎi
共 入 毗 卢 性 海 .

ná mó huā yán hǎi huì fó pú sà
南 无 华 严 海 会 佛 菩 萨 (合 掌 三 称)

huí xiàng jì
回 向 偈

(一 遍)

yuàn yǐ cǐ gōng dé pǔ jí yú yī qiè
愿 以 此 功 德 普 及 于 一 切

wǒ děng yǔ zhòngshēng jiē gòng chéng fó dào
我 等 与 众 生 皆 共 成 佛 道

